

✠ Horrible Science ✠

THIÊN NHIÊN HOANG DÃ

NICK ARNOLD

Minh hoạ:
TONY DE SAULLES

Đừng làm gì nó nhé,
loài này hiếm lắm
đấy!

NHÀ XUẤT BẢN TRẺ

THIÊN
NHIÊN
HOANG DÃ

HORRIBLE SCIENCE/NASTY NATURE

Lời © Nick Arnold 1997

Minh họa © Tony de Saulles 1999

Bản tiếng Việt do Nhà xuất bản Trẻ xuất bản độc quyền theo thỏa thuận
nhượng quyền với Scholastic UK Ltd., tháng 7-2005

BIỂU GHI BIÊN MỤC TRƯỚC XUẤT BẢN ĐƯỢC THỰC HIỆN BỞI THƯ VIỆN KHTH TP.HCM

Arnold, Nick

Thiên nhiên hoang dã / Nick Arnold ; ng.d. Khanh Khanh ; m.h. Tony De Saulles. - Tái bản lần thứ
2. - T.P. Hồ Chí Minh : Trẻ, 2011.

160tr. ; 20cm. - (Horrible science).

Nguyên bản : Nasty nature.

1. Truyện loài vật. 2. Văn học Anh — Thế kỷ 21. I. De Saulles, Tony m.h. II. Khanh Khanh d. III. Ts:
Nasty nature.

823.92 — dc 22

A757

✘ Horrible Science ✘

NICK ARNOLD

Minh họa:

TONY DE SAULLES

KHANH KHANH (dịch)

Tái bản lần thứ 2

NHÀ XUẤT BẢN TRẺ

Nick Arnold bắt đầu viết sách cho thiếu nhi lúc còn rất bé. Nhưng chuyện một ngày kia sẽ nổi danh cùng thiên nhiên thì đến năm mơ anh cũng không nghĩ tới. Để viết cuốn sách này, Nick phải chiến đấu với sư tử, phải nói chuyện với những con thú bị câm và phải làm bạn với những con rắn độc – và anh thấy thích thú khôn tả. Những lúc không đi nghiên cứu để viết cho tủ sách *Horrible Science*, anh dạy cho người lớn tại một trường đại học. Sở thích của anh là ăn bánh Pizza, đi xe đạp và bịa ra những chuyện tiểu lâm ngu ngốc.

Tony de Saulles đã cầm bút chì màu lên tay và nguệch ngoạc khi vẫn còn quần tã! Công việc minh họa cho tủ sách này được anh coi trọng hết mực. Thậm chí anh còn không nề hà “làm quen” với một số những con vật “đáng yêu” trước khi vẽ chúng. Cũng may mà những vết thương bọn chúng gây ra cho Tony không mấy nặng. Lúc nào không cầm bút cầm giấy để vẽ, anh Tony làm thơ hoặc chơi bóng Squash.

LỜI NÓI ĐẦU

Cứ mỗi khi chúng ta bực là bọn thú vật lại phải giơ lưng ra chịu trận. Đồ chó! Ngu như bò! Mặt lợn! Và đôi khi ta thấy có người để lộ ra tính cách điên điên khùng khùng “hơi giống thú”... Chuyện này có thể dẫn đến những tình huống khó tin...

Ngành khoa học nghiên cứu các con thú gọi là ngành động vật học, nó dành sẵn cho chúng ta những bất ngờ hoang dại. Ví dụ như cách ăn nói nực cười mà các nhà khoa học thường tuôn ra xối xả khi kể chuyện về lũ bạn bốn chân của chúng ta. Nghe họ nói, nhiều khi phải nghĩ ngay đến tình huống trầm trọng nhất – nếu ta không hiểu họ.

(*) Tạm dịch ra tiếng Việt: Loài mèo đại thông minh.

Các nhà khoa học khoái nhất chính là những khía cạnh còn khuất của thế giới động vật. Cuốn sách này nói đến đúng những chuyện chưa ai rõ đó, và cũng vì thế mà nó không phải là một cuốn sách êm dịu, ấm áp và ve vuốt. Rất có thể bạn thích khi mở mắt dậy sẽ

được thấy một con mèo xù lông hay một con chó tinh nghịch nằm phía cuối giường. Nhưng bạn sẽ nghĩ gì về một con rùa khổng lồ xanh lục với hai con mắt trợn trừng cùng cái áo giáp cứng? Hoặc là một con chồn hôi dạn người? Hoặc một con thằn lằn Gila với những móng vuốt nhọn sắc đang nhả răng ra cười trong vẻ thâm hiểm?

Đúng vậy, cuộc đời là thế. Một số con thú này lạnh và trơn, những con kia lại có hàm răng khổng lồ. Lại những con khác hút máu và sống ở nơi tăm tối. Nói một cách ngắn gọn: chúng tởm lợm kinh khủng. Cuốn sách này nói đến những con thú đó, nói đến chính những khía cạnh HOANG DÃ NHẤT của thiên nhiên. Nhưng chuyện này có nằm mơ (kể cả khi gặp ác mộng) ông thầy dạy sinh vật của bạn cũng không dám nghĩ tới chuyện lôi chúng vào giờ học.

Nhưng ai mà biết được? Một khi bạn đọc xong cuốn sách này và biết được trong thiên nhiên có những chuyện điên khủng tới mức nào. Chắc chắn lúc đó bạn sẽ thuyết phục được thầy dạy sinh vật rằng bạn mới chính là nhà nghiên cứu thiên nhiên tài năng. Thậm chí bạn còn có thể phát hiện ra một loài thú mới đặc biệt lạ. Hay là đột ngột bạn nảy ra ý định muốn có một con thú cưng "mode mới nhất" để nuôi trong nhà...

Đừng sợ, nó không đói... ít nhất là chưa đói.

Qua cuốn sách này, thiên nhiên đối với bạn sẽ không còn là thiên nhiên xa lạ như trước nữa, mà phong phú, hấp dẫn vô cùng!

NHỮNG CON THÚ LỚN VÀ NHỮNG CON THÚ NHỎ

May quá, cách đây 300 năm, các nhà khoa học va phải một vấn đề khổng lồ. Họ liên tiếp phát hiện ra các loài động vật mới, và không một ai biết phải sắp xếp chúng ra sao... Thịnh thoảng có những người khó tính có thể giải quyết được những vấn đề cực kỳ khó khăn.

Siêu sao của thiên nhiên:

Carl Linnaeus(*) (1707-1778), Quốc tịch: Thụy Điển

Carl Linnaeus là một người đàn ông khó tính. Chẳng phải chỉ vì ông là một thiên tài có một trí nhớ chính xác đến nỗi sợ. Không đâu, khó khăn ở chỗ, ông biết một điều gì đó rồi muốn là tất cả mọi người đều phải biết như mình. Nếu bị người ta phê bình, ông rất khó chịu. Ông bực bội như một đứa trẻ khó dạy và không bao giờ, không bao giờ, không bao giờ công nhận mình nhầm lẫn. Thậm chí cả khi ông mắc những sai lầm trầm trọng như việc khẳng định rằng, con hà mã có họ hàng với con chuột.

Ta phải công bằng mà nhắc lại rằng, Carl mặc dù đã nhìn thấy chuột, nhưng trong đời chưa bao giờ nhìn thấy một con hà mã.

Giờ giảng nào của ông sinh viên cũng kéo đến ngồi đông nghịt. Tại sao? Vì ông biết kể chuyện vui. (Một nhà khoa học có khiếu hài hước xưa nay vốn là hàng quý hiếm!)

(*) Đây là cái tên chính thống bằng tiếng La Tinh - ngoài đời tên ông đơn giản hơn là Von Linné.

Thành tích của Linnaeus

Carl Linnaeus không hề sợ bệnh béo phì – bởi ông luôn luôn dịch chuyển và... làm việc. Ông đã đi khắp miền Bắc của vùng Skandinavien (Bắc Âu), tức là đi một đoạn đường dài 7.499km và phát hiện trên 100 loài thực vật chưa ai biết tới. Nhưng với ông thì như thế vẫn chưa đủ. Ông đã thể là sẽ sắp xếp tất cả các loài cây và thú trên toàn thế giới vào một trật tự logic.

Không may làm sao, ông thích một số này và không ưa một số loài khác. Về loài lưỡng cư – đó là những con thú sống cả ở trên bờ lẫn dưới nước, ví dụ như bọ cóc và ếch – ông đã buông ra những lời hết sức tàn tệ...

Đa phần bọ lưỡng cư là những loài thú tởm lợm, nguyên nhân nằm ở cơ thể lạnh nhớp của chúng, ở màu sắc nhợt nhạt, ở bộ xương đầy sụn, ở làn da bẩn thỉu, ở dáng hình độc ác, ánh mắt tính toán, cái mũi khó ngửi, cái giọng thô tục, ở chỗ cư trú lộn xộn bẩn thỉu bừa bãi và ở các chất độc rừng rợn của chúng...

Carl có rất nhiều việc để làm. Thế giới có nhiều loài động vật khác nhau, nhiều đến phát điên, và cứ mỗi năm người ta lại phát hiện không biết bao nhiêu góc ngách khác nhau và các loài thú khác nhau, toàn thú mà loài người chưa hề biết tới.

Bạn đã biết chưa?

Hiện trên trái đất có khoảng **10.000.000.000.000.000.000.000.000.000.000.000.000.000.000** (tức là mười ngàn tỷ tỷ tỷ) loài thú vật với kích cỡ và hình dạng khác nhau.

Làm sao mà sắp xếp nổi?

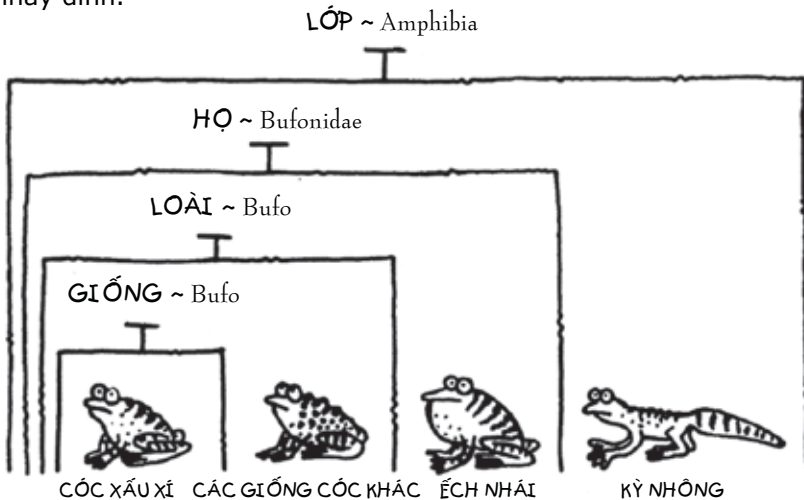
Nhiều loại thễ, ông Linnaeus đã sắp xếp tất cả bọn chúng nó ra sao? Ta thử lấy con cóc xấu xí làm ví dụ.

KHÔNG,
XIN MIỄN

Trong hệ thống sắp xếp của Carl, con cóc đất này tên là *Bufo bufo*. *Bufo* là tên loài của con vật, *bufo* là tên giống. (Thật ra mà nói "loài" là một nhóm các giống động vật giống nhau. *Bufo* còn là một từ tiếng La Tinh và có nghĩa là cóc. Cái tên khoa học *Bufo bufo* thực có nghĩa là *Cóc cóc!*)

Ông Linnaeus tụ tập nhiều loài lại thành họ, nhiều họ lại thành lớp. (Khái niệm *lớp* ở đây không liên quan gì đến lớp học ở trường của bạn nghe – bạn thấy nhẹ nhõm hơn chưa?) Con cóc đất của chúng ta vậy là nằm trong họ *Bufo*, bao gồm cả cóc lẫn ếch, và nó thuộc về lớp lưỡng cư – vậy là cùng với những con kì nhông nhày dính.

Dần dần, các nhà khoa học trên toàn thế giới đón nhận phương pháp phân loại và sắp xếp của Linnaeus. Cho đến ngày hôm nay chúng vẫn còn được sử dụng. Bên cạnh đó, người ta sắp xếp các lớp vào cái gọi là các hệ. Ví dụ như...

ĐỘNG VẬT RUỘT KHOANG (Coelenterates)

Không, đây không phải là người ngoài trái đất đâu trông chúng chỉ giống như vậy thôi. Chúng sống ở biển và mỗi con có một cái dạ dày với vô số những cánh tay tóm bắt xung quanh. Những cánh tay này được trang bị hàng ngàn tế bào, những tế bào này chấy bồng lên một khi người ta chạm phải chúng. Các ví dụ quen thuộc là bọt sữa và san hô.

SỮA

ĐỘNG VẬT DA GAI (Echinoderms)

Cả những thực thể điển hình này cũng bơi trong biển. Chúng có làn da cứng, thường có nhiều gai. Chân của chúng là những ống rỗng được sắp xếp quanh một phần giữa cơ thể. Ví dụ cho động vật da gai là sao biển và nhím biển.

NHÍM BIỂN

Các lớp sau đây thuộc hệ chân khớp:

LỚP TÔM CUA, GIÁP XÁC (Crustacea)

Chúng có một bộ xương bao bên ngoài - đây là những lớp vỏ cứng, có thể khiến mọi kẻ tấn công phải la lên vì thất vọng. Có những loài tôm cua nổi danh ngon tuyệt như tôm hùm và tôm sông.

TÔM HÙM

LỚP NHỆN (Arachnida)

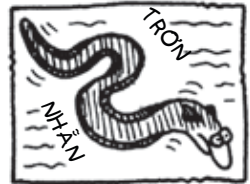
Bạn thấy nhện là loài *tôm lợm* và *dễ sợ* ư? Thêm một thông điệp tội tệ nữa nhé: Cả bọn bò cạp cũng thuộc vào lớp này. Đặc điểm chung của chúng là đầu và ngực mọc liền nhau. Chúng có từ 6 cho tới 12 con mắt cùng nhiều cặp chân. Và còn một điều bạn không được quên: chúng có một cái đuôi có vòi, có khả năng tặng cho đối phương những vết chích độc địa. Một số rất khoái trò dọa người, kiểu như lén lút chui vào giày của người ta.

BÒ CẠP

CÁ (Pisces)

Đa phần cá đều có một bộ xương nên bạn phải cẩn thận kẻo bị hóc xương khi ăn cá đấy. Một số loài cá, ví dụ cá mập, lại có toàn xương sụn. Cá sống trong nước (chuyện quá rõ ràng!) và thở qua mang mọc ở hai bên đầu. Phần lớn bọn chúng có vây và bơi bằng vây. (Rõ ràng là vây cá bảnh chọe và hợp thời trang hơn nhiều so với các cặp chân vịt của đám vận động viên bơi lội chuyên ngành).

LUON

Giờ ta làm quen với hệ các động vật có xương sống! Cụ thể là...

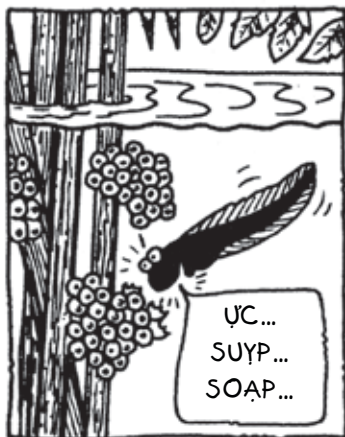
LƯỠNG CỰ (Amphibia)

Bọn lưỡng cư có khả năng thay đổi nhiệt độ. Giống hệt những người đồng bóng có tính khí nóng lạnh thất thường, song bọn này bảnh chọe hơn nhiều. Nhiệt độ cơ thể của chúng luôn giống (phụ thuộc) vào nhiệt độ xung quanh. Bọn lưỡng cư có bốn chân, da mỏng và nhầy. Cái từ «lưỡng cư» vốn xuất phát từ tiếng Hy Lạp, có nghĩa là «hai đời». Chắc bởi bọn chúng khi mới chào đời thì thở qua mang, khi lớn lên lại thở qua phổi.

ẾCH

Quý ông Cóc và Quý cô Nòng Nọc

Bọn Nòng Nọc chui ra khỏi trứng và ăn thịt anh em của chúng.

Nhưng chỉ sau vài tuần lễ, nó biến thành một con vật hoàn toàn khác, trông cũng tởm không kém.

Con ếch trưởng thành thò nhanh như chớp cái lưỡi vừa dài vừa dính của nó ra để bắt côn trùng.

Đa phần các loài lưỡng cư đều ngủ qua mùa đông trong lớp bùn dưới đáy hồ đáy ao.

ĐỘNG VẬT BÒ SÁT (Reptilia)

Loài bò sát cũng là giống biết thay đổi nhiệt độ và có một lớp da dày vảy. Bộ não của chúng tương đối nhỏ so với cơ thể. Các chân mọc chệch ra từ phần thân chính, vì thế mà chúng nó bò. (Chỉ có rắn là trườn thôi, bởi vì chúng nó có những cái chân rất bé hoặc hoàn toàn chả có chân gì hết.) Con cái của loài bò sát thường chui ra từ trứng. (Bạn đừng dùng trứng này làm đồ điểm tâm nghe!)

TẮC KÈ HOA

RÙA

CHIM (Aves)

Chim có hai chân, một đôi cánh và một cái mỏ. (Tin mới giết gân thối!) Cơ thể của chúng được phủ lông, lông được làm chủ yếu bằng chất sừng - y hệt như móng tay của bạn vậy. Chim con chui ra khỏi trứng - nếu trứng trước đó chưa bị ăn trộm, chưa bị nuốt chửng, chưa bị rơi ra khỏi tổ.

CHIM GÒ KIẾN

GÀ TRÔNG

VỊT

ĐỘNG VẬT CÓ VÚ (Mammalian)

Động vật có vú là những loài thú máu nóng^(*), đa phần sống ở đất liền và không biết bay. Con cái của chúng không cần vất vả chui ra từ trứng, bởi chúng được sinh đẻ tử tế, ra với đời đã là một thực thể sống và được mẹ nuôi bằng sữa. Bạn thử tưởng tượng xem cả bọn người chúng ta cũng là thú có vú đấy. Đúng vậy, loài người chúng ta thuộc lớp này.

(*) Điều đó có nghĩa là nhiệt độ cơ thể tương đối bình ổn. Cơ thể được bảo vệ trước cái nóng cái lạnh bên ngoài bằng một lớp lông hoặc lớp mỡ, và cẩn thận đấy - máu nóng không có nghĩa là "nóng đầu" đâu nha - người ta gọi bạn là "kẻ nóng đầu" khi bạn hấp tấp và dễ nổi giận.

Ở trên cao và dưới sâu

Thú vật sống ở mọi vị trí mà bạn có thể tưởng tượng ra - và ở vài nơi mà bạn không thích tưởng tượng tới. Địa điểm sinh sống của một loài thú xác định được các nhà khoa học gọi là "Habitat". Và cái Habitat này có thể là một sa mạc, một cánh rừng nhiệt đới, một dải san hô, hay một bãi lầy thối tha.

Loài bò sát ở Tây Tạng sung sướng vô tư đi trên đỉnh của dãy Himalaya ở độ cao cho tới 6.000m. Nhiệt độ -17°C được chúng coi là hơi mát mẻ chút chút. Những con gấu nâu còn trèo được cao hơn nữa, và thỉnh thoảng chúng được loài người tưởng lầm là Yeti (người tuyết).

Kể cả nơi sâu thẳm dưới đại dương cũng có động vật. Năm 1960, khi hai nhà nghiên cứu tiến sĩ Jacques Piccard và Don Walsh cùng con tàu ngầm "Trieste" lặn sâu tới 10 912m ở vùng Mariane, thứ đầu tiên họ nhìn thấy là... một con cá. Đúng là một chuyện không thể tin nổi! Piccard tường thuật lại như sau:

Các nhà nghiên cứu sửng sốt vô cùng. Họ cứ tưởng trọng lượng của nước ở độ sâu như thế sẽ nghiền nát mọi thực thể sống.

To và bé

Con thú to nhất từng có trên trái đất là con cá voi xanh. Nó dài tới 32m và nặng tới 130 tấn. Tức là, nó dài gần gấp năm lần một con voi và nặng hơn cả con khủng long hùng vĩ nhất. Trong cơ thể của nó có 8.500 lít máu lưu thông, và nó được bảo vệ bởi một lớp mỡ dày tới 61 centimet.

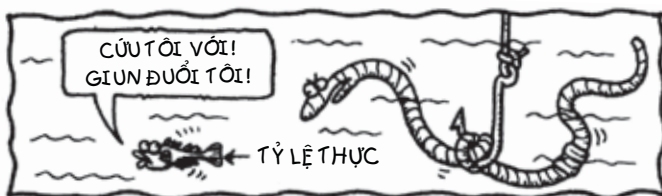
Sau đây là một thông điệp cực kỳ tồi tệ: Kể từ năm 1900, loài người chúng ta đã giết chết ít nhất 364 000 những con cá biển khổng lồ này.

Đúng là một con vật khổng lồ thật sự... Còn con chim ruồi Helanae đo từ đầu mỏ cho tới chóp đuôi chỉ dài có 5,7 centimet và nặng có 2 gram! Anh chàng bé xíu luôn luôn vui vẻ này sống bằng mật hoa.

Còn con cá bống lùn, một con cá ở biển Thái Bình Dương, còn nhỏ hơn nữa kia nghe. Nó chỉ dài có 1,2 centimet thôi.

Thật là không thể tin nổi! Nhưng đúng là có những thực thể sống mà đứng bên cạnh chúng thì cả con cá bống tẻo teo nọ cũng gây ấn tượng khổng lồ như cá voi xanh...

Lệnh truy nã: Vi Khuẩn

TÊN: vi khuẩn

ĐẶC ĐIỂM NHẬN DẠNG: Là những thực thể sống nhỏ xíu, bạn chỉ nhìn thấy chúng qua kính hiển vi.

TỘI ĐÃ MẮC: Chúng gây ra các căn bệnh. Ví dụ bạn sẽ bị kiết lị A míp nếu uống phải nước chứa đầy dạng vi khuẩn dạng keo (Amip). Những con vật tẹ hại này tấn công vào ruột và gan bạn, gây ra những trận đi lỏng dữ dội.

CÁI CỐC NƯỚC MÀ TÔI MUỐN PHÂN TÍCH ĐẤU RỒI?

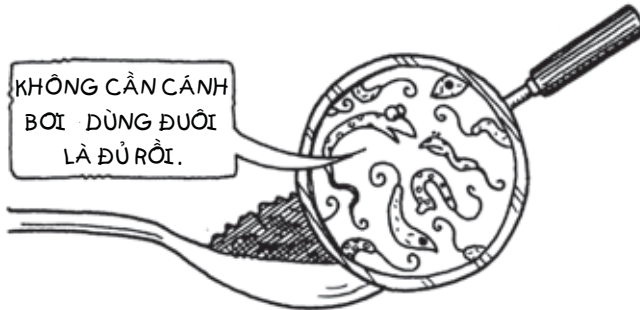
Hàng triệu những con vi khuẩn độc ác

Một thìa đất có thể chứa:

- 70.000.000.000 vi trùng – đó là những vảy chất liệu sống nhỏ tí hon, có thể gây ra rất nhiều căn bệnh khác nhau.

- 900.000 vi khuẩn dạng roi – đó là những thực thể chỉ có một tế bào (độc bào) bơi lội bằng cái đuôi bé xíu của chúng.

- 42.000 con Amip – bọn này kiếm miếng ăn bằng cách bao quanh các vi khuẩn khác. Chúng trong suốt: người ta có thể nhìn thấy là chúng vừa điếm tâm tất cả những món gì.

- 560 vi khuẩn có lông – đây là những thực thể chuyển động nhờ vào vô vàn những cái lông bé tí xíu trên cơ thể.

Đa phần những con vật rất rất nhỏ này sử dụng thời gian của chúng vào việc ăn thịt lẫn nhau. Nếu không bận rộn với chuyện đó, thì chúng tự phân chia ra để tạo thành nhiều con vi khuẩn khác. Và nếu bạn có ấn tượng rằng đây là những con thú đều giả và lưu manh, thì xin nói bạn nghe: Bọn này suy cho cùng chẳng quá tệ đâu. Bằng cách ăn cả các cây cỏ và thú vật đã chết, chúng đã cung cấp trở lại cho đất một số chất hữu dụng. Những chất này rất có ích cho việc phát triển những loại cây cối mới. Bạn thấy đấy – mọi thứ đều có nguyên nhân của nó.

Bạn đã biết chưa?

Năm 1983, các nhà khoa học đã phát hiện trong một cái hang miền Arkansas, USA, một loài vi khuẩn siêu đẳng. Đây là một đồng chất nhầy làm bằng hàng triệu con Amip, cái đồng này chuyển động cứ như thể nó là một thực thể sống duy nhất! Món ăn thích nhất của nó là phân dơi, nhưng thỉnh thoảng nó cũng tấn công các loài nấm. Để ăn được nấm, con này gửi tới những đoàn chiến binh Amip.

Nếu có lúc nào đó bạn thật sự muốn suy nghĩ chín chắn về những con thú điên khùng, thì ở dưới đây có một số ví dụ dành cho bạn. Con thú nào trong số đó là quá kỳ lạ, và vì thế mà không thể nào có thực?

Câu hỏi về những con thú điên khùng

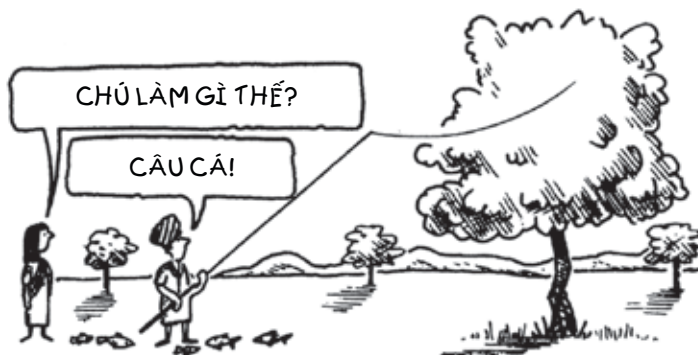
1. Storsjoodjuret là một con bò sát với cái cổ thật dài, sống ở hồ Atorsjön xứ Thụy Điển. Nó dài từ 10 đến 20m. ĐÚNG/SAI.
2. Có một giống chim có một cái sừng trên đầu, giống y như loài thú một sừng vậy. Tên của nó là "Chim sừng tự vệ". ĐÚNG/SAI.
3. Ở Nam Mỹ có một con cá nước ngọt bé bỏng được người ta đặt tên theo vận động viên quyền Anh nổi danh người Mỹ là Jack-Dempsey. Nó nhận được cái tên này, bởi nó thường húc đầu vào những con cá khác để ăn cắp trứng của chúng. ĐÚNG/SAI.

4. Có một giống rắn có khả năng bay từng quãng ngắn. ĐÚNG/SAI.

5. Con dơi hai đầu xứ Malaysia có một cái bướu gù trên lưng, trông y như một cái đầu thứ hai. Nó dùng cái này để đánh lừa bạn kẻ thù là cú, đúng lúc bạn kia tìm cách vật đầu con dơi trong khi nó đang bay. ĐÚNG/SAI.

6. Con cá leo cây ở xứ Ấn Độ có thể trèo lên cây. ĐÚNG/SAI.

7. Con cừu "Sing" đất Tây Ban Nha là một diễn viên lồng tiếng xuất sắc (Tức là một người có thể bắt chước giọng của người khác.) Người ta nói là con này có thể giả tiếng reo hò của những người leo núi trong vùng! ĐÚNG/SAI.

8. Trong sông suối nước Úc có một con vật có mỏ như mỏ vịt mà lông lại như lông hải ly. Nó đẻ trứng như chim và được trang bị những cái gai đầy chất độc như một số giống thằn lằn. ĐÚNG/SAI.

Lời giải:

1. Chắc là SAI, mặc dù có vài người thì thốt rằng họ đã từng nhìn thấy một con thú như thế. Rất có thể đây là loài thú có họ hàng với con quái vật ở hồ Loch Ness. Chính phủ Thụy Điển đã từng ra lệnh cấm bắt hoặc giết hại loài bò sát này – nếu nó quá thật tồn tại. **2.** ĐÚNG: Cái sừng đó dài tới 15 cm. Con chim này sống ở những bãi lầy nhiệt đới miền Nam Mỹ. Khi nó tru tréo, người đứng cách 3km cũng nghe thấy tiếng. **3.** ĐÚNG. Cảnh cây cao để lấy đà, rồi nó vươn dài, thốt bùng lòi, quăng thân thể ra xa. Bằng cách quăng như thế nó có thể chuyển động một quãng xa tới 20 m trong không trung. **5.** SAI.

6. ĐÚNG. Con cá leo cây dùng vây bám vào các cành cây. Lên trên cây rồi, nó nằm đó cho bọ kiến bò lên mình nó. Khi nó nhay trở lại suối, bọ kiến kia sẽ nổi lên trên mặt nước – và thế là nó bình tĩnh ăn cá đảm. **7.** SAI. **8.** ĐÚNG: Đây là một con thú có mõ! Nó thật sự là một con vật có vú cực kỳ đặc biệt, trông như một thú lai tạo của chuột chũi và vịt. Nó có những bộ máy dò sóng, có thể bắt được sóng điện từ do những con cá nhỏ sống sát đây sóng dấn phát ra. Việc xếp loại con vật kỳ quặc này có thể khiến cho các nhà động vật học nơi điện.

Các nhà động vật học hoang dã

Các nhà động vật học là những nhà khoa học nghiên cứu động vật. Trong số họ có những người chỉ chú tâm đến một số loài thực thể sống nhất định, những người khác lại tìm hiểu tất cả những gì động vật nhúc nhích trong một không gian sống xác định. Một số các nhà động vật học có những thói quen cực kỳ đặc biệt.

Sau đây là vài ví dụ tiêu biểu:

Siêu sao ngành động vật học

Chales Waterton (1782-1865), Quốc tịch: Anh

Chales Waterton yêu thích trò giả làm một con chó điên và cắn vào mắt cá chân các vị khách của ông. Đây là trò nghịch ngợm của bọn con trai bình thường thôi, chắc bạn nghĩ như vậy. Chỉ có điều quý ngài Chales ưa thích trò chơi này tới năm 57 tuổi vẫn chưa thôi!

Chales cảm thù việc phải ngủ trên giường. Ông thích nằm ngay trên sàn nhà, gối đầu lên một khúc gỗ.

Ông thực hiện nhiều chuyến du lịch về Nam Mỹ, để từ đó tìm tòi các loài thú mới lạ. Khi tìm thấy, ông bắn chết một con rồi nhồi bông, để có thể nghiên cứu chúng một cách tử tế chậm rãi. (Có một lần ông chơi trò vật lộn với một con cá sấu, để bắt sống nó.) Khi quay trở về nước Anh, ông đã chi ra tới 10 000 Bảng Anh để biến khuôn viên của ông thành Công viên bảo tồn đầu tiên trên thế giới. Waterton đúng là một người bạn thật sự của thú vật, thậm chí ông đã cho người xây lại chuồng ngựa để bọn ngựa có thể "chuyện trò" với nhau.

Có lẽ bạn đang nghĩ, ông Waterton này bị điên – bởi vì bọn ngựa đâu có biết nói đâu, đúng không?

Thú vật không thể thông minh bằng con người chúng ta, đúng không nào? Hay là có nhỉ? Xem đến trang sau là bạn sẽ biết nhiều hơn về chuyện này.

Thú vật - Đồ ngu ngốc

Thú vật thông minh đến mức nào? Và các giác quan của chúng tốt đến mức nào khi so sánh với giác quan của chúng ta? Ý nghĩ cho rằng một con thú lại có thể thông minh hơn bản thân ta chắc chẳng khiến ai ưa nổi. Các bậc học trò đáng kính lại càng không. Vì thế mà không biết bao nhiêu đời cô giáo từ xưa cho tới nay vẫn luôn nhận xét một cách giễu cợt rằng:

Rất có thể bạn thấy sẽ sướng hơn nếu thầy giáo của bạn nói rằng: "Não em là não ngựa!", đúng không nào? Bạn cứ thoải mái mà quyết định nghe, trong khi đọc tiếp câu chuyện dưới đây...

Anh chàng Hans thông minh

Berlin năm 1904

Đám đông căng thẳng chờ đợi. Những cuộc trò chuyện sôi nổi trở nên to tiếng hơn. Bực bội vì phải đứng quá lâu, bà Schmidt thì thầm với cô Stein bên cạnh: - Nó không đến nữa đâu!

- Dĩ nhiên là nó sẽ đến! - cô Stein trả lời. - Bà chờ thêm chút đi. Bao giờ nó cũng ra vào giờ này. Và đúng như những gì mà người ta đã nói. Nó biết làm toán đấy, vì thế mà người ta gọi nó là chàng Hans thông minh.

- Làm gì có chuyện! - bà Schmidt nghi ngờ. - Ngựa biết tính toán đời này làm gì có!

- Nhưng con ngựa này biết làm tính thật. Nó còn giỏi hơn bạn ta nữa kia. Người ta nói rằng, chủ nhân của nó là ông Wilhelm von Osten, ngày trước vốn là thầy giáo. Khi về hưu, ông ấy bắt đầu xoay sang dạy ngựa, thay vì dạy trẻ con.

- Điên! Dạy ngựa mà làm gì?

- Ông ấy bảo ngựa cũng thông minh y hệt như trẻ con. Mà ngoài ra, dạy ngựa dễ hơn dạy trẻ. Ông ấy thậm chí còn xây cả một lớp học dành riêng cho ngựa nữa. Người ta bảo rằng Wilhelm hay mắng mỏ Hans mỗi khi cậu chàng tính sai. Ông ấy thậm chí còn dùng cả roi nữa.

Bà Schmidt cười quàng quạc như một con gà mái già. - Ông thầy tôi hồi xưa cũng thế đấy.

- Suýt! - người đàn ông đứng sau họ lên tiếng.

Chàng Hans - ngựa thông minh, vừa được dẫn ra sân. Cả đám người ngóng cổ. Những tiếng la hét ngưỡng mộ vang lên ầm ầm.

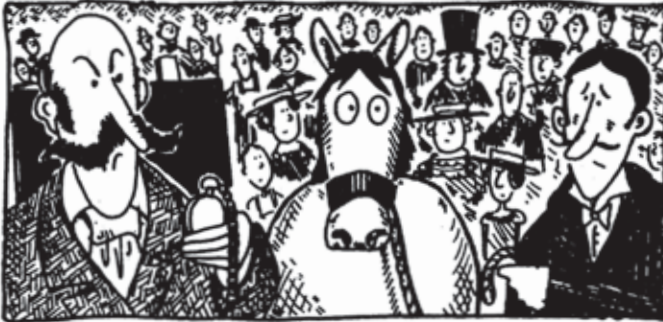

- Cha! Trông nó mới hay chứ? - bà Schmidt thì thầm với bạn gái đứng bên. - Thế những người đi cạnh nó là ai thế?

- Toàn là bọn thứ dữ thôi đấy nhé. Ông Wilhelm von Osten đã yêu cầu chính phủ kiểm lại khả năng của con ngựa. Thế là người ta phải cho lập một ủy ban gồm các chuyên gia. - Nói rồi họ im lặng dõi theo một người đàn ông loay hoay dựng lên một thứ y hệt như một cái bảng ở trường học.

- Ta sẵn sàng chưa? - giáo sư Carl Cùn Tịt hỏi ban chuyên gia của ông.

- Tôi vẫn tin đây là một mảnh khóe, - Ông chủ rạp xiếc nói.
- Xét về mặt sức khỏe của ngựa, cuộc thí nghiệm có thể bắt đầu.
- Ông bác sĩ thú y tuyên bố với vẻ lạnh lùng.
- Làm ơn vội lên! Tôi còn phải dự một cuộc họp khẩn! - một chính trị gia oai vệ kêu lên, rồi nhìn hoảng hốt xuống chiếc đồng hồ bỏ túi bằng bạc.

Wilhelm von Osten là một người đàn ông nghiêm nghị nhỏ bé có bộ ria mép đáng nể. Trông ông nhợt nhạt và âu lo. Anh chàng Hans, học trò của ông, cho tới nay chưa bao giờ bị kiểm tra soi rọi xem xét kỹ lưỡng như lần này. Liệu cậu có vượt được kỳ thi?

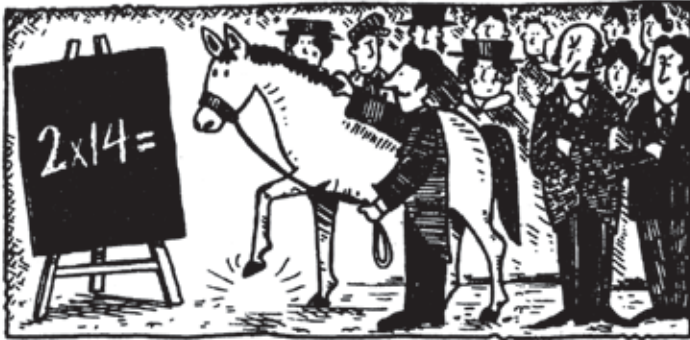
- Ông có muốn nghĩ ra một bài toán cho con ngựa giải hay không?
- giáo sư Cùn Tịt nói với nhà chính trị gia đang mất bình tĩnh.
- Rất sẵn lòng. Chờ một chút, - ông này đáp lại bằng bộ điệu đầy quan trọng. - Hay ta thử lấy bài 2 nhân 14?

Von Osten cầm lấy một khúc phấn và viết " $2 \times 14 = ?$ " lên bảng. Thế rồi ông nghiêng đầu sang bên. - Thế, Hans, - ông thì thầm. - Ta đang có sẵn một củ cà-rốt rất ngon lành cho con. Nhưng đầu tiên con phải giải bài toán này cái đã.

Tất cả câm nín. Hans nhìn trừng trừng lên bảng. Thầy giáo von Osten thấy như cậu ta đã nhìn trừng trừng cả một đời rồi. Thế rồi sau một hồi, Hans gõ chân trái xuống đất hai lần.

- Nó đang làm cái gì thế? - bà Schmidt rít nhẹ.
- Nó đếm đấy, - cô Stein thì thầm. - Một lần gõ chân trái là mười, một lần chân phải là một.

Chàng Hans bắt đầu gõ chăm chăm bằng móng phải. Tất cả cùng đếm theo. Tapp-tapp-tapp-tapp-tapp. Đột ngột, nó dừng lại với cái móng giờ cao. Trông y hệt một con ngựa gỗ trong vòng đu quay.

- Mới được có năm thôi! - chính trị gia rên lên. - Hãy ghi vào văn bản ngay: Con ngựa này ngu!

Ông thầy giáo Von Osten cầm chặt lấy cái củ cà-rốt, chặt đến mức những khúc xương ngón tay của ông hiện lên trắng bệch. Nhưng mà Hans vẫn chưa tính xong mà.

Tapp-tapp... rồi sau đó,... tapp.

Con ngựa nhìn chủ nhân của nó và hí lên sung sướng. Nó biết câu trả lời của nó là đúng. Cả đám người xung quanh hào hứng vỗ tay, những tiếng reo thán phục vang lên.

Chính trị gia trẻ hàm xuống. Ông Von Osten nhẹ nhõm thở ra và đưa củ cà-rốt cho Hans.

- Câu trả lời có đúng không? - ông chủ rạp xiếc hỏi ông bác sĩ thú y.

- Đúng, nó đúng.

- Không thể tin được, - ông chủ rạp xiếc gãi đầu. - Cả đời làm xiếc tôi chưa bao giờ gặp chuyện này.

- Tôi cũng chưa từng gặp trong đời làm bác sĩ thú y.

- Đúng như tôi nói phải không? - Von Osten kiêu hãnh nói.

Giáo sư Cùn Tịt yêu cầu chính trị gia lên tiếng. Người đàn ông béo phì có bộ mặt đỏ như lửa rút ra một chiếc khăn mùi-xoa khổng lồ bằng vải trắng đốm đen, ông lau trán.

- Tôi không thể đưa ra một lời nhận xét chính thức... nhưng mà nói một cách không chính thức, có lẽ tôi được phép nói rằng,... vâng thì, tôi ngạc nhiên đấy.

Cái cuộc họp khẩn cấp mà ông muốn đi dự, rõ ràng đã bị ông quên khuấy đi. Nhưng anh chàng Hans thông minh có thật thông minh như thế không? Bạn nghĩ sao?

- a) Von Osten là một tay lừa đảo vô lương tâm. Ông ta đã dạy cho con ngựa cái cách gõ móng, mặc dù con ngựa hoàn toàn chả hiểu gì các bài toán được đưa ra.
- b) Hans thật sự là một con vật rất thông minh và thêm nữa lại có năng khiếu toán học. Giờ người ta đã chứng minh được rằng, con ngựa thậm chí có thể tính nhanh hơn cả một số người.
- c) Von Osten đã giúp thêm cho con ngựa. Thế nhưng ông thậm chí không chủ tâm làm điều này – ông ta không hề biết chuyện đó.

Đáp án: c) Điều này đã được chứng minh vào năm 1907 bởi Oskar Pfungst, một nhà khoa học trẻ tuổi. Khi ông bị mất chú ngựa Hans lái, ông ta thấy con ngựa đột ngột "không biết tính nữa"; Suy cho cùng thì Hans quả thật vẫn là một chàng thông minh. Câu ta đã nhàn ra rằng, ông thấy giáo của cậu luôn chăm chú cúi về phía trước mỗi lần ra bài toán cho cậu. Và khi Hans trả lời đúng, thì ông hài lòng đứng thẳng dậy. Ngoài ra, đây nhìn chung còn là một mảnh rất tuyệt, bàn chủ ý nhẹ, và nên bắt chước khi bị thầy giáo hỏi bài...

Hãy thử thầy giáo của bạn

Ông thầy của bạn hiểu biết cỡ nào về các con vật thông minh? Ông ấy có biết chúng ranh mãnh tới mức nào không? Hãy thử nhé:

1. Trong những năm 60 của thế kỷ trước, tiến sĩ Dorothy Megallon sống tại tiểu bang Kentucky, USA, đã làm một chiếc ô tô riêng cho con ngựa của bà. Xe có đủ chỗ cho ngựa ở phía trước, chứ không phải ở khoang chứa đồ đằng sau đâu nghe! Sau đó nhà khoa học đã tìm cách dạy cho ngựa lái xe. Chuyện gì đã xảy ra?

- a) Con ngựa hoàn toàn bị quá tải.
- b) Con ngựa lái xe xuất sắc.
- c) Sau khi bị cảnh sát phạt vì tội lái xe quá nhanh, con ngựa này đã gây ra một tai nạn.

2. Những con khỉ đột trong vườn bách thú ở xứ Frankfurt (CHLB Đức) rất thích xem ti vi. Chúng thích xem gì nhất?

- a) Các bộ phim nhiều tập rẻ tiền
- b) Các phim thú vật có hình ảnh khỉ đột.
- c) Các chương trình thể thao với các kết quả về bóng đá.

3. Năm 1913, ở thành phố Frankfurt có một bà tên là MÔkel. Bà này có một con chó biết làm tính bằng cách đẩy các viên trên bàn tính. Nhưng con chó này thật sự thông minh tới mức nào?

- a) Nó hoàn toàn chẳng thông minh. Nó chỉ biết rằng, $4 \times 2 = 9$ (hoặc là bằng 8 nhỉ?)
- b) Các nhà khoa học đã tìm ra rằng, con chó này đã giải quyết được một số bài tính, nhưng nó hoàn toàn chẳng hiểu gì về môn toán học.
- c) Con chó có thể làm cả phép tính căn, và thậm chí đủ thông minh để giúp con cái bà Mukel làm bài tập toán về nhà.

4. Những người trông coi sở thú của San Diego, California, đã dạy cho một con voi Ấn Độ biết dùng vòi cầm cọc và vẽ. Những bức tranh đó đẹp đến mức nào?

- a) Đó là những tác phẩm bậc thầy, hoàn toàn có thể cạnh tranh với nghệ thuật hiện đại. Ngày hôm nay, chúng được treo trong những viện bảo tàng sang trọng nhất thế giới.
- b) Chúng thật là khủng khiếp – đó là trò bôi quệt thuần túy. Mặc dù vậy chúng vẫn được một số nhà phê bình coi là một chiến thắng của chủ nghĩa biểu hiện hậu hiện đại.
- c) Người ta có thể nhận ra những gì được vẽ trên đó, nhưng vì những người trông coi sở thú đã ra lệnh này lệnh kia cho con vật, nên người ta không muốn chấp nhận đây là tác phẩm của con voi.

5. Các nhà động vật học đã quét một mảng màu lên mặt một con tinh tinh rồi treo một tấm gương vào phòng của nó. Liệu nó có thể nhận ra là vệt màu này nằm trên chính mặt của nó không? Con tinh tinh phản ứng như thế nào?

- a) Nó bức bối nhìn khi vào gương và tìm cách chùi vệt màu ra khỏi mặt.
- b) Nó nhìn vào gương và nhăn nhó mặt để làm trò
- c) Nó tìm cách chùi màu ra khỏi gương.

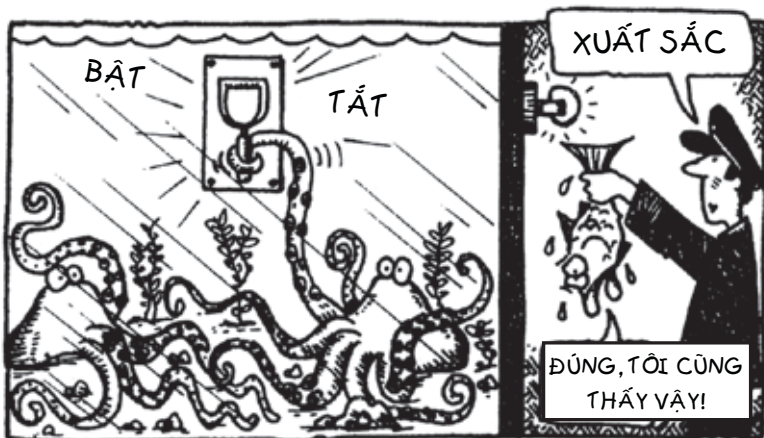

6. Tiến sĩ John Krebs, một nhà khoa học người Anh, đã trộn các hạt ngũ cốc với một lượng nhỏ vô hại các hóa chất phóng xạ rồi đặt ra ngoài trời để thử loài chim sẻ ngô đầm lầy. Ông muốn chúng mang chỗ thức ăn đó về làm đồ dự trữ. Sau đó ông dùng một máy đếm tia phóng xạ đi tìm những hạt ngũ cốc bị giấu giếm. Ông phát hiện thấy điều gì?

- a) Chim là loài vật khá thông minh. Bọn chim sẻ ngô đầm lầy mỗi ngày cất giấu đến cả hàng trăm hạt. *Không những thế, chúng nhớ nơi cất giấu và tìm lại được hết.*
- b) Bọn chim sẻ ngô đầm lầy đúng là bọn có não sẻ, bởi chẳng bao lâu chúng đã quên mất chỗ cất giấu thức ăn.
- c) John Krebs chẳng phát hiện thấy gì cả. Thí nghiệm bị ngưng giữa chừng, bởi nhà khoa học có tính đăng trí và không nhớ đã xếp cái máy đếm tia phóng xạ của ông vào đâu.

7. Một nhà động vật học muốn dạy cho ba con bạch tuộc cách tắt và bật công-tắc điện trong bể của chúng. Cứ mỗi lần chúng làm đúng, ông lại ném cá vào bể để thưởng. Chuyện gì xảy ra?

- a) Bọn bạch tuộc này ngu đến mức không học thuộc được cái mảnh đơn giản đó.
- b) Bọn bạch tuộc nổi cơn giận dữ và tìm cách thò những cánh tay dài ngoằng tởm lợm của chúng ra ngoài bể để bóp cổ nhà động vật học.
- c) Chẳng bao lâu chúng đã học được cái mảnh này và chỉ sau vài ngày, trò này thành nhàm chán, thế là chúng nó đình công.

Đáp án : 1b) Chiếc ô tô này có cần gạt để điều khiển và có một pê-dan ga, con ngựa có thể đạp lên đó. Nó lái xe bằng mồm. Dĩ nhiên là con vật này không được phép lái xe ra những đường phố công cộng! **2c)** Có vẻ như những trăn đầu bóng đã được bòn chũng coi là món kích nôi rất thích hợp với loài **3c)** Thắt dây ngàc nhện, nhưng mà là sự thắt dây. Con chó đó vốn là một con thuộc loài Airedaleterrier, ba tuổi, có tên là Rolf, đã được các nhà khoa học kiểm tra. Họ nhận thấy nó thật sự có những khả năng đó. Bạn có muốn có một con thú cưng trong nhà thông minh như vậy không? **b)** Trong thiên nhiên từ do, voi cũng vẽ những "bức tranh" vào đất bụi, nhưng đó chỉ thiên tùy là những trổ bởi quét thôi. **5a)** Khi tinh tinh nhiều những gì chúng nhìn thấy trong gương chính là hình ảnh của chúng. Đối với những loài khác thì câu trả lời đúng là c, bởi chúng không thông minh như bòn tinh tinh. Không biết ông thầy giáo của bạn sẽ phân ứng ra sao trong một tình huống như thế vào sáng sớm ngày thứ hai đầu tuần? **6a)** Nhưng như thế vẫn chưa hết đầu nghe; con chim kếp hát dễ miền Bắc Mỹ có thể che giấu tới 33.000 hát và như tất cả mọi chỗ và tìm lại tất cả! **7c)** Chúng làm công-tác đèn bị hỏng, tung tõe làm nước nhà động vật học và từ chối tham gia các thí nghiệm khác.

Bạn đã biết chưa?

Chẳng phải các loài thú đều thông minh như nhau. Một số các nhà động vật học cho rằng, gà tây là ngu nhất thế giới. Một số gà tây lên những cơn hoảng hốt gần chết chỉ bởi những vụn giấy bay lung tung trong không khí. Những con khác lại chết lạnh hay là chết rét, bởi vì chúng không thể ghi được vào bộ não là cần phải tìm nơi ẩn nấp mỗi khi trời xấu.

VẮNG, NẾU CHUI VÀO CHỖ TRÚ
THÌ LÀM SAO TÔI BIẾT ĐƯỢC BAO
GIỜ TRỜI TANH MƯA CƠ CHỮ?

Cảm xúc động vật

Đã có thời người ta tin là bọn thú vật không có cảm xúc như sợ hãi, cơn thịnh nộ hay lòng kiêu hãnh. Nhưng gần đây, các nhà khoa học bắt đầu nghiên cứu kỹ càng hơn và rút ra được những kết quả đáng ngạc nhiên về chủ đề rất hấp dẫn này. Ví dụ, những voi con từng phải chứng kiến cảnh thợ săn giết chết cha mẹ chúng sẽ thường gặp ác mộng. Chúng tỉnh dậy lúc nửa đêm và la hét ầm ĩ. Khi lớn lên, sẽ dễ xảy ra chuyện chúng tấn công con người, như thể chúng muốn trả thù. Có phải người xưa đã có lý khi khẳng định, voi là loài không bao giờ quên một thứ gì?

Có người cho rằng, voi biết khóc. Chuyện kể về một con voi cái đã khóc như sông như suối vì bị một người dạy thú tàn ác đánh đập. Khi được hỏi về chuyện đó, các nhà động vật học dày dặn kiến thức và kinh nghiệm chỉ biết đáp rằng, tuyến lệ trong mắt voi rất phát triển. Cá sấu cũng khóc, nhưng chỉ bởi chúng muốn dùng cách này để thải bớt những phần muối khó chịu trong cơ thể. Thế nên khi gặp kẻ chỉ làm ra vẻ buồn rầu ngoài mặt, ta bảo rằng anh ta đang tuôn *nước mắt cá sấu*.

Thú vật cũng có thể hạnh phúc. Người ta kể rằng khi đột sẽ hát mỗi khi nó thấy vui vẻ. Khi một con khi đột cất tiếng hát, nghe cũng giống như một con chó cất tiếng năn nỉ, nên tiếng hát của anh chàng khi đột chẳng khích lệ được người khác vui vẻ lên hay hát theo. Còn bọn dê một khi thấy hạnh phúc, chúng "khiêu vũ" tụi bụi và nhảy những bước thật cao thật dài.

Vậy là, xin chính thức tuyên bố: thú vật là những thực thể nhạy cảm. Nhưng ngay cả khi không có cảm xúc, thì chắc chắn chúng có một thứ khác: Chúng có những giác quan rất mạnh mẽ.

Chúng cần những giác quan tinh nhạy để sống sót. Nhưng giác quan của chúng sẽ được bao nhiêu điểm khi so sánh với giác quan của con người chúng ta?

NHỮNG GIÁC QUAN VĨ ĐẠI

<p>GIÁC QUAN CỦA THÚ VẬT</p> 	<p>GIÁC QUAN CỦA CON NGƯỜI</p>
<p>MỘT CÁI MŨI SIÊU ĐẲNG: Khi bạn đi chân trần, trong mỗi dấu chân bạn để lại có bốn phần tỷ gram mồ hôi. Đối với một con chó thì chỗ đó bốc mùi mạnh mẽ hết như một đôi tất cũ mang liền một tháng chưa giặt.</p>	<p>MỘT CÁI MŨI TỐI TỆ: Khứu giác của con người kém hơn khứu giác của con chó tròn một triệu lần.</p>
<p>MẮT ĐẠI BÀNG: Con đại bàng đã có thể nhìn thấy một con thỏ đứng dưới đất cách xa chỗ nó tới 3,2km.</p>	<p>MẮT NGƯỜI: Một số người đang đi lại vương phải con thỏ, bởi họ không nhìn thấy nó.</p>
<p>DÂN SÀNH ĂN TUYỆT ĐỈNH: Con cá mèo sống ở đáy những dòng sông thuộc miền Nam Mỹ, có trên lưỡi của nó 100.000 gai vị giác. Cái lưỡi này giúp nó lọc lợi tìm tài thực ăn trong cả những lớp bùn.</p>	<p>HOÀN TOÀN ĐỜ ĐẪN NGƯỜI! Cái lưỡi của con người chỉ có 8.000 gai vị giác thôi – đến một con lợn cũng có gấp đôi như vậy. (Điều này giải thích tại sao lợn không chịu ăn thức ăn nhanh Fastfood – nhưng có một số người thì lại rất mê!)</p>

NGHE ĐÂY NGHE ĐÂY!

1. Một cái tai chó có 17 cơ, giúp nó xoay tai về tất cả mọi hướng.

2. Một con dơi mũi lá xứ California có khả năng nghe tiếng đi của các loài côn trùng.

ĐỒ TAI CÚNG QUÉO!

1. Tai con người chỉ có 9 cơ thôi, và đa số chẳng biết vẫy tai là gì.
2. Bạn có biết vẫy tai không?

MỘT CHÚT PHÁP THUẬT

Chó biển dùng những sợi ria mép rất nhạy cảm của chúng để nhận ra được chuyển động nhỏ li ti của những thực thể khác trong nước biển.

KHÔNG MỘT CHÚT PHÁP THUẬT NÀO HẾT: Con người thậm chí chẳng điều khiển được cho cọng ria mép của mình nhúc nhích lấy một chút.

NHỮNG GIÁC QUAN CỐ LÝ

1. Các loài vật có thể cảm nhận trước một trận động đất. Nhà khoa học người Đức Ernst Killian tìm ra rằng, những con chó bắt đầu tru vài phút trước khi một trận động đất bắt đầu.

2. Con lươn hình lưỡi dao của Châu Mỹ có thể phát ra 300 tín hiệu điện tử trong một giây đồng hồ, và tạo nên quanh đó một trường lực. Nó nhận thấy có thú lạ khi trường này bị khuấy nhiễu.

NHỮNG GIÁC QUAN ĐỜ ĐẮN

1. Những con người tội nghiệp thậm chí cả khi sử dụng những dàn máy móc khoa học rất phức tạp cũng không thể đoán trước chính xác một trận động đất.

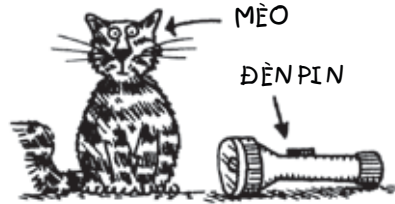
2. Chà, thế thì bạn nói sao?

Dám thử nghiệm... xem mèo nhìn trong bóng tối thế nào không?

Bạn cần:

- 1 đèn pin
- 1 con mèo
- 1 căn phòng tối

Bây giờ bạn phải:

Dành cho con mèo vài phút để mắt nó quen với bóng tối. Sau đó rọi đèn pin vào mắt nó. Bạn nhìn thấy gì?

- a) Con mèo không phản ứng trước luồng sáng.
- b) Mắt con mèo phản xạ lại ánh sáng
- c) Hai mắt con mèo rục lên một màu đỏ như mắt ma cà rồng.

* LƯU Ý: TRƯỚC ĐÓ BẠN PHẢI NHỚ ĐƯA ĐĨA THỨC ĂN CỦA MÈO RA KHỎI PHÒNG.

Đáp số: b) Phía sau mắt mèo có một lớp tế bào, có tác dụng như một tấm gương. Chúng phản lại ánh sáng trong con người mắt mèo, để con thú nhìn rõ hơn trong bóng tối.

Siêu sao ngành động vật học:

Karl von Frisch (1886-1982), Quốc tịch: Áo

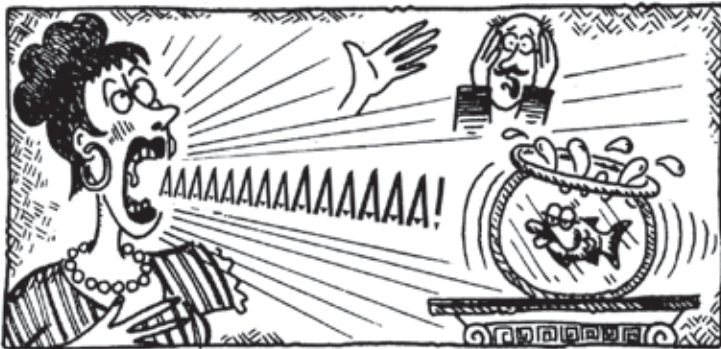
Karl là con trai của một vị giáo sư người Áo giàu có. Ông trải qua tuổi thơ trong một cái nhà cối xay gió cũ kỹ được người cha sửa lại. Vì thế, ông có điều kiện làm bạn với các loài thú sống ngoài tự nhiên. Khi lớn tuổi hơn, ông trở thành một nhà động vật học nổi danh. Ông

tìm ra rằng, loài ong biết trao thông điệp cho nhau bằng cách tiến hành những điệu vũ nhỏ. Sau đây là vài kết quả nghiên cứu thú vật của ông. Liệu là bạn, thì bạn có tìm được ra kết quả đó không?

Bạn có đủ khả năng trở thành một nhà động vật học?

Giáo sư Otto Korner của trường đại học Rostock đã mổ xẻ cá và nhận ra rằng tai của cá không hoạt động như tai của chúng ta. Từ đó ông suy ra là cá bị điếc. Để chứng minh điều đó, ông để vài con cá vào trong một cái bình nước và huýt sáo cho chúng nghe. Bọn cá lờ đi không thèm để ý gì đến ông.

Để có được một bằng chứng cuối cùng, giáo sư Otto đã mời đến những nữ danh ca nổi tiếng, thực hiện một buổi hòa nhạc dành riêng cho đám cá. Nữ ca sĩ trút xuống đầu bọn cá cả một loạt các bài Aria của dòng nhạc Opera, với âm lượng ù tai chóng mặt. Vậy mà cá vẫn không phản ứng.

Karl von Frisch quan tâm đến đề tài nghiên cứu này và thực hiện những thí nghiệm của riêng ông. Hãy thử tưởng tượng bạn chính là siêu sao Karl von Frisch, bạn sẽ tìm được kết quả nào?

- a) Không còn nghi ngờ gì nữa – bọn cá điếc hoàn toàn.
- b) Toàn bộ những thí nghiệm trên chỉ chứng minh rằng, bọn cá chả thèm quan tâm đến nhạc cổ điển.
- c) Cá có thể nghe, nhưng chỉ quan tâm đến những tiếng động quan trọng, ví dụ như tiếng động của thức ăn mà thôi.

Đáp số:
 (c) Karl đã bịt mắt một con cá mèo tội nghiệp và lần nào cũng thế, ông huýt sáo cho nó nghe trước khi đặt thức ăn ra sọt mồi nó. Ngay sau đó, con cá dớp lấy mồi. Một ngày kia, Karl huýt sáo mà chả cho nó ăn. Con cá cũng phản ứng, bằng cách giắt đầu lên - một phản ứng mà các nhà khoa học gọi là "phản ứng có điều kiện". Ra là con cá nghe được tiếng sáo và học được rằng, "đã tới giờ ăn cơm".

Sao, ý kiến bạn thế nào?

Chà, vậy là động vật đâu có ngu! Nhưng chúng nó sẽ nói gì về loài người chúng ta, nếu chúng có thể nói? Chà, chúng nó có thể nói những câu như sau...

Thế giới thú vật ưa ngồi lê đôi mách

Đa phần động vật đều giao tiếp với nhau để cảnh báo hoặc chỉ cho nhau thấy chúng không hề có ý định làm hại kẻ đối diện. Các nhà động vật khẳng định rằng những con vẹt thậm chí có thể nói tiếng người, chỉ là một sự bắt chước những âm thanh có giọng nói con người, bọn này vậy là không biết chúng đang nói những gì. Liệu có đúng thế không?

Thú vật có thật sự biết nói không?

Hãy xem ví dụ dưới đây, rồi bạn tự quyết định nghe.

Một diễn giả lảm mồm

Năm 1965 và 12 năm liền sau đó, một con vẹt xám có tên là Prudle đã giật giải nhất trong cuộc thi những con chim thuộc loài vẹt biết nói của nước Anh. Nó biết tất cả 800 từ và thậm chí tạo thành câu. Thật là một bất ngờ lớn cho các nhà động vật học.

Một cậu vẹt thông minh

Vào năm 1980, Tiến sĩ Irene Pepperburg tại trường Đại Học Tổng Hợp Purdu, xứ Indiana, USA, đã cho xuất bản một báo cáo về quá trình nghiên cứu con vẹt xám châu Phi có tên là Alex. Con chim thông minh này biết cách yêu cầu người khác, ví dụ như xin một mảnh giấy để chui mỏ. Alex có khả năng nêu tên màu sắc cũng như hình dáng, và một khi nó vào giai đoạn thay lông thì thậm chí nó còn cho tiến sĩ Pepperburg được biết là trong người nó khó chịu tới mức nào.

Những con tinh tinh thông minh

Năm 1966, các nhà khoa học người Mỹ đã tìm cách dạy ngôn ngữ cử chỉ cho bọn tinh tinh (vượn) cái. Con vượn cái Washoe là một trong những học sinh đầu tiên của họ.

Một ngày nọ, nhà nghiên cứu kể cho nó nghe rằng, ông ta nhìn thấy một con chó có hàm răng rất sắc, con này biết ăn thịt tinh tinh. Liên sau đó, ông hỏi tinh tinh có muốn ra ngoài dạo chơi không, nó ra hiệu từ chối. Từ đó, cứ mỗi lần muốn bắt Washoe vào nhà, các nhà khoa học chỉ cần nói rằng họ vừa nhìn thấy con chó khủng khiếp nọ.

Mặc dù mắc lừa cái trò hù dọa trẻ em đó, nhưng nhìn chung tinh tinh Washoe khá thông minh. Chỉ sau một thời gian ngắn học tập, nó đã nắm vững ngôn ngữ cử chỉ đến mức có thể diễn tả các từ như “Quả Ổng” (dưa hấu) hoặc là “Chim Nước” (thiên nga).

Washoe sinh một đứa con, nhưng đáng tiếc là con nó bị ốm và chết trong bệnh viện thú y. Khi các nhà động vật học đến báo tin buồn này cho Washoe, con tinh tinh cái hỏi: “Đứa con đó đâu rồi?”

“Đứa con không còn nữa”, một trong các nhà nghiên cứu trả lời. Nghe xong, bà mẹ tội nghiệp rút vào một góc phòng và không nói thêm lời nào nữa suốt nhiều ngày liền. Năm 1979, Washoe nhận một con tinh tinh mới đẻ làm con nuôi và bắt đầu dạy ngôn ngữ cử chỉ cho nó. Đúng thế, có người để mà chuyện trò thì thật là hay...

Trò tán gẫu trong thế giới động vật

Khi các con vật trò chuyện với nhau, dĩ nhiên là chúng không sử dụng ngôn ngữ con người. Chúng có kiểu cách riêng của chúng, và cái kiểu cách này có thể nói là khá phức tạp đó nghe. Liệu bạn có thể học được ngôn ngữ của thú vật không?

HÃY HỌC NGÔN NGỮ CỦA THÚ VẬT

Hãy thử khuấy động kỳ nghỉ của bạn bằng việc nói chuyện với động vật hoang dã. Bạn có thể chuẩn bị ngay từ bây giờ. Hãy học ngôn ngữ của loài thú theo sự chỉ dẫn dưới đây của chúng tôi!

NGÔN NGỮ CÁ VOI

Nếu ốm mộng trở thành ca sĩ, bạn có thể học để hát 20 tiếng đồng hồ liền không nghỉ như một con cá voi - nhưng đừng quên rằng, thỉnh thoảng phải thay đổi bài hát, nếu bạn cất giọng cá để tán tỉnh một nàng cá voi xinh đẹp. Hãy luyện cả những âm thanh thật là trầm mà những con cá voi có thể nghe được ở khoảng cách tới hàng trăm kilomet! Nhưng bởi cho tới nay chưa một ai biết rõ những bài hát này có ý nghĩa gì, nên bạn phải cẩn thận đó nghe. Hy vọng là bạn cá voi không nổi điên lên khi nghe bạn hát.

NGÔN NGỮ CÁ HEO

Bạn có muốn chuyện trò đôi chút với cá heo?

TIẾNG HUÝT SÁO CHỐI CHANG = TÔI SỢ!
RẤT NHIỀU TIẾNG HUÝT SÁO LIỀN
TIẾP TÔI ĐANG CỒ ĐƠN!
HAI HÀM RĂNG VA LẬP CẬP = CỨT MAU!
RĂNG SẬP NHẸ, TẠO RA TIẾNG
«CLICK» = THỨC ĂN SẮP ĐẾN GẦN!
ĐẬP ĐUÔI = BÂY GIỜ TÔI QUAY RỒI
ĐỒ NGHEN!

NGÔN NGỮ CỦA KHỈ ĐỘT

Bạn thích nói chuyện với khỉ đột? Sau đây là vài từ trong ngôn ngữ của anh ta, bạn có thể thử!

WRAAA! = HIẾM HỌA!

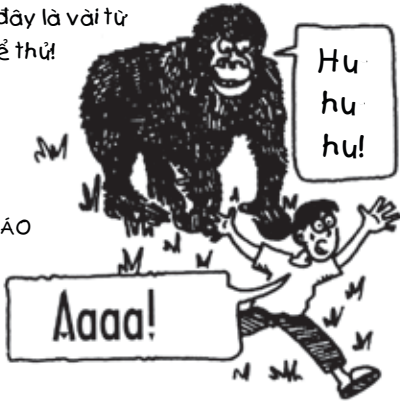
KHỤT KHỊT KHỤT KHỊT! = CỤ XỬ TỬ TẾ NHE!

(ĐÓ LÀ TIẾNG CỦA KHỈ ĐỘT LỚN TUỔI DẠY BẢO LỪ CON CHÁU)

MỘT ẨM THANH NHƯ VỪA SỮA VỪA HUYẾT SÁO = TÔI ĐANG TÒ MỒ ĐÂY!

HUU HUU HUU = CỨT ĐI!

ĐẬP LIÊN HỒI HAI TAY LÊN NGỰC! = TAO LÀ SẾP Ở ĐÂY!

NGÔN NGỮ CỦA TÔM HÙM

Bạn cần một cái lược và một ngón tay. Cái lược thì mượn cô giáo thế nào cũng ra. Còn lấy đâu ra một ngón tay? Tôi không biết. (Cứ thử nhìn xuống phía cuối cánh tay của bạn xem...) Để trò chuyện với bạn, bọ tôm hùm sẽ sử dụng những cái râu để gãi gãi lên vỏ của chúng.

GÃI CHẬM - KHÔNG CÓ HIẾM HỌA, BẠN CỨ VIỆC ẨM TIẾP!

GÃI NHANH - TRỐN ĐI NGAY, CÁ MẬP ĐẾN GẦN RỒI!

LỜI CẢNH BÁO CỦA NHÀ XUẤT BẢN

ĐỂ NÉ TRÁNH NHỮNG TRỤC TRẮC KHÓ CHỊU, TRƯỚC KHI THẬT SỰ TRÒ CHUYỆN CÙNG ĐỐI PHƯƠNG, BẠN PHẢI LUYỆN NHỮNG ẨM THANH ĐÓ MỘT THỜI GIAN DÀI TRONG CÁC BỮA ĂN...

Bạn đã biết chưa?

Trong số những âm thanh ồn ã nhất do loài thú phát ra có tiếng của bọn Khỉ Gào miền Nam Mỹ. Tiếng kêu buổi sáng của nó được dùng để cảnh báo đồng loại không được xâm phạm khoảng rừng của nó. Tiếng gọi này vang xa tới 2km. Ngu ngốc làm sao, những tiếng gọi đó đồng thời cũng thu hút những con đại bàng Harpyie bay đến. Bọn chim khổng lồ này có thể dùng móng sắc tóm bọn khỉ và xé chúng ra thành từng mảnh.

Bạn có khả năng trở thành một nhà động vật không?

Một loài mèo biển vùng Kenia có khả năng cảnh báo cho nhau bằng nhiều âm thanh khác biệt để dè chừng báo, đại bàng hoặc rắn. Một nhà động vật học đã bật lên băng ghi những tiếng kêu của loài mèo biển này cho bọn khỉ nghe. Theo bạn thì bọn khỉ sẽ phản ứng thế nào?

- a) Chúng giơ tay bịt tai lại và chẳng thèm để ý đến những chuyện ồn ào đó nữa.
- b) Bọn khỉ cư xử như thể sắp có kẻ thù nguy hiểm đang lại gần.
- c) Bọn khỉ ném hoa quả thối vào chiếc máy ghi âm.

Đáp án: b) Bảo động cơ báo gầm: Bọn khỉ treo lên cây. Bảo động cơ đại bàng: Bọn khỉ tụt xuống dưới gốc cây ăn nấp. Bảo động cơ rắn: Bọn khỉ xúc xào các bụi rậm.

Lộ rõ sắc màu!

Một số loài động vật “nói” mà không phát âm thanh. (Chắc hẳn người lớn nghĩ rằng, trẻ con cũng phải làm được trò này đấy.)

1. Con cá rô ngói màu xanh dương ở biển Ấn Độ chuyển thành màu xám thẫm khi nó muốn lao vào đánh nhau. Nếu thua cuộc, màu của nó sẽ nhạt đi – có thể là do sợ hãi chăng?

2. Khi con cá rô ngói đực để ý đến một cô nàng nào đó, cái đầu của nó chuyển màu nâu, quai hàm chuyển màu trắng và cái mang chuyển thành đỏ như máu.

3. Một số con người có gương mặt thể hiện những màu sắc thú vị khi lên cơn giận dữ. Bạn có biết là bọn bạch tuộc cũng y như vậy không? Một con bạch tuộc trong cơn thịnh nộ sẽ chuyển thành màu hồng, trông rất ngon miệng đấy.

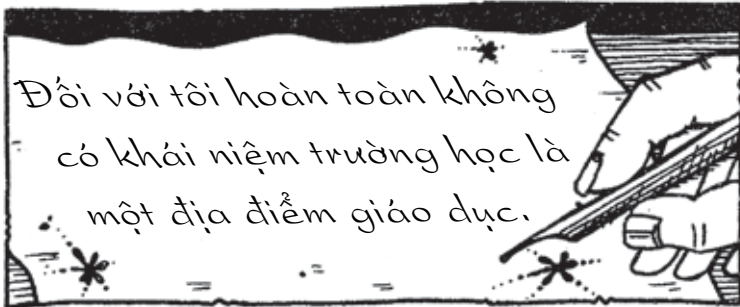

4. Những con cua báo hiệu sẽ chuyển màu đỏ khi chúng giận dữ, chuyển đen khi chúng sợ, và một khi gặp các cô nàng ưa thích, chúng sẽ chuyển sang màu tím rất đẹp. Ngay cả khi không thể thay đổi màu sắc, thì ít nhất bạn cũng có thể chỉ cho người khác biết tâm trạng của mình ra sao, cụ thể là qua nét mặt của bạn. Chim, loài bò sát và cá không thể thay đổi nét mặt của chúng, nhưng động vật có vú thì có khả năng này. Ai trong chúng ta mà chả quen kiểu mặt sa sầm của một số thầy cô. Ô bạn có biết, khi cũng có thể thay đổi nét mặt của chúng? Nhà khoa học nổi danh Charles Darwin đã nghiên cứu trò chơi nét mặt rất hấp dẫn đó.

Siêu sao ngành động vật học:

Charles Darwin (1809 - 1882), Quốc tịch: Anh

Suýt chút nữa thì Charles Darwin đã đánh mất niềm hứng thú đối với khoa học về thiên nhiên của ông trong những năm tháng trẻ trung. Ở trường học, người ta thấy môn này không quan trọng, và có một lần thậm chí ông phải nghe mắng một bài giảng đạo nặng nề bởi ông đã "phí thời gian" với những cuộc thử nghiệm hóa học. Sau này ông có viết:

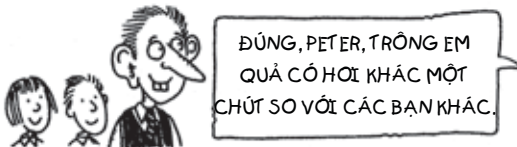

Thử nói cho thầy giáo bạn nghe câu này xem!

Nhưng Charles vẫn giữ vững được tình yêu đối với khoa học thiên nhiên. Vào năm 1858, ông cho ra đời cuốn "Lý thuyết tiến hóa". Những công trình nghiên cứu các mẫu xương hóa thạch đã cho thấy, thú vật ngày xưa trông khác ngày nay. Cùng với lý thuyết mới mẻ này, người ta có thể giải thích được những sự thay đổi đó. Darwin nói rằng:

1. Một số các loài thú sống sót, một số khác bị ăn thịt. (Đúng là một phát kiến lớn lao, phải không bạn?) Cái đó người ta gọi là "Thuyết chọn lọc" – nói nôm na là, "chỉ kẻ mạnh mới sống sót". Quả thật vậy, để thoát khỏi móng vuốt của một con hổ đang đói ngẫu đôi nghìn, rõ ràng phải rất mạnh mẽ.

2. Các con thú của cùng một loài chỉ khác nhau chút đỉnh. (Bạn cũng thế, trông cũng có khác chút ít với các bạn cùng lớp. Cho nên, các thầy cô giáo mới phân biệt được học sinh).

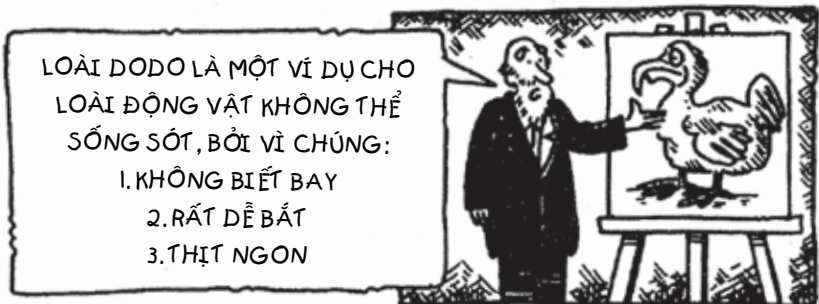

3. Một số phiên bản của một loài có những đặc tính mang lại cho chúng cơ hội sống sót tốt hơn. Ta thử lấy ví dụ con chim Vắt Sữa Dê, nó hoạt động về đêm và ngủ ở mặt đất suốt ngày. Một số trong chúng được nguy trang tốt hơn những con khác bằng cách đổi màu lông. Việc rất quan trọng đó đã được chúng truyền cho con cái.

4. Thời gian trôi qua, mỗi ngày lại có nhiều hơn những con chim Vắt Sữa Dê được nguy trang tốt. Bởi những con nguy trang kém hơn rất dễ bị phát hiện, ví dụ như sẽ bị những con mèo đi hoang ăn thịt.

5. Qua đó thấy rõ, tại sao các loài thú trong tiến trình hàng triệu năm trời đã thay đổi (cái đó gọi là tiến hóa). Chúng luôn luôn biến đổi cho phù hợp tốt hơn với hoàn cảnh sống. Hoặc thế, hoặc là chết.

Đầu tiên, người ta hoảng hốt trước lý thuyết của Darwin, bởi ông bảo rằng con người có xuất thân từ loài khỉ. Nhưng ngày nay, nó đã được các nhà khoa học công nhận, có nghĩa là loài khỉ và loài người có cùng một tổ tiên. Các nhà nghiên cứu hiện vẫn tiếp tục tìm hiểu phương cách hoạt động của tiến hóa.

Sự nhục nhã vượn khỉ

Địa điểm: Sở thú London, năm 1850

Những người khách bộ hành trợn mắt, không thể tin nổi.

- Anh thấy việc người đàn ông đó chui vào cùng với bầy khỉ có đúng không? - một phụ nữ trẻ tuổi lên tiếng và bám chặt vào cánh tay của người đàn ông đi cùng.

- Hoàn toàn không, em thân yêu! - người kia đáp lại. - Lẽ ra cảnh sát phải cấm trò này mới đúng.

Một người đàn ông luống tuổi bước lại gần bên họ.

- Thật nhục nhã! - ông ta giận dữ thở phì phì. - Lẽ ra người ta phải bắt giam cái gã Darwin này mới đúng!

Trong chuồng khỉ, nhà khoa học danh tiếng Charles Darwin đang bò trên cả tứ chi và phát ra những âm thanh kỳ quặc. Ông đang tìm cách kết bạn với một chú Orang-Utan trẻ tuổi. Con khỉ kia tru tréo và nhảy tới nhảy lui.

Darwin ném những cái hôn gió về chú khỉ. Và bất kỳ người nào, kể cả Darwin, đều ngạc nhiên khi thấy chú Orang-Utan kia đột ngột gửi trở lại một nụ hôn gió. Vậy là Charles Darwin có thêm một người bạn nữa.

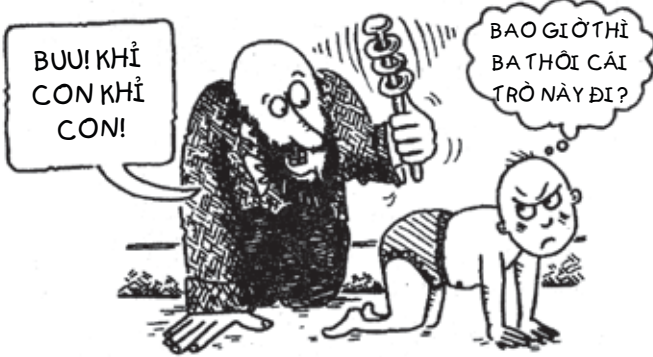
- À ha! - Darwin lẩm bẩm nói một mình. Ông hoàn toàn chẳng hề hay biết là có những người khác đang quan sát ông. - Thú vị thật!

Darwin ngưng lại để nguệch ngoạc những dòng chữ không ai đọc nổi vào sổ ghi chép, thế rồi ông giơ một mảnh gương lại phía con vật. Đầu tiên, nó ném về phía nhà khoa học thêm một nụ hôn gió nữa, lần này với một tiếng nhóp nhép thật là to, thế rồi nó nhìn ra đằng sau tấm gương với hy vọng tìm thấy một chú Orang-Utan nữa.

- Bị lừa rồi nghe! - Darwin cười.

Những người khách bộ hành bỏ đi, vừa đi vừa ném về phía Darwin những cái nhìn ghê tởm, nhưng Darwin chẳng để tâm. Ông vừa chứng minh được rằng loài khỉ có khả năng giao tiếp với nhau. Và sau này ông còn phát hiện thêm: loài người chúng ta chẳng khác khỉ nhiều như chúng ta hằng tưởng.

Giờ đến lượt Darwin lấy đối tượng là cậu con trai William của mình. Để làm cậu này hoảng lên, ông bò lại gần cậu và lắc một cây xúc xắc thật là mạnh.

Qua cách này, ông nhận ra rằng, trẻ sơ sinh không cần phải học cách mỉm cười hay cau có giận dữ. Bản thân chúng tự biết làm điều đó. Cái này người ta gọi là "bản năng". Vậy là sau đó, Darwin đã gửi một bản danh sách câu hỏi đến cho các quan chức ở những đất nước khác để rồi tìm ra rằng, con người ta ở trên toàn thế giới đều mỉm cười và sa sầm mặt xuống cùng một kiểu như nhau. Cái kiểu cách giao tiếp đó đã được thiên nhiên trao cho chúng ta khi còn nằm trong nôi. Đây là một phát hiện quan trọng, và phát hiện này chỉ có được bởi Darwin đã đủ lòng dũng cảm để biến mình làm khỉ.

Hãy tự thử nghiệm... bạn có thể chuyển trò với khi ra sao

Sau đây là vài lời mách bảo mà có lẽ bạn sẽ cần tới nếu gặp khỉ. Trước đó hãy luyện chăm chỉ trước gương đã nghe! (Nhưng nhớ đừng luyện trong giờ sinh vật học).

1. Hôn môi:

Ý nghĩa: Làm ơn giúp tôi, tôi là một người bạn!

Chú ý: Khi một chú khi chồm môi lại, sẽ không tệ nếu bạn bắt chước chú ta. Chúng tôi hy vọng rằng, bạn không nhất thiết phải hôn chú ta thật sự.

2. Tiếng nhóp nhép thật to:

Ý nghĩa: Tôi yêu bạn và muốn bắt chấy nhặt gấu trên đầu bạn (rồi ăn thật ngon lành).

Chú ý: Đây là chuyện khi thường làm với bạn bè chúng. Trước khi muốn đưa ra một tiếng nhóp nhép như thế khi ở bên một chú khi, bạn phải cân nhắc cho kỹ đó nghe, liệu bạn có thật muốn sự ăn chấy và vấy gấu?

3. Va răng vào nhau lập cập:

Ý nghĩa: Cứu tôi với! Tôi sợ!

Chú ý: Chuyện răng va lập cập này có xảy ra với bạn trong những hoàn cảnh khác không?

Hãy tự thử nghiệm... làm cách nào chuyện trò với chó và mèo

Nếu trong nhà bạn không có khi, bạn có thể nghiên cứu điệu bộ của con chó hay của chú mèo cưng của bạn.

I. CẬP MẮT BIỂU CẢM: Mắt nhấp nháy liên tục = tôi đang phật ý.

2. ÁNH MẮT LO ÂU

Lông mày trề xuống và mắt lim dim nửa nhắm nửa mở = Sắp có hiểm họa.

3. NÉT MẶT BẠC BỘI

Lông mày sụp xuống, nhưng mắt lại mở lớn = Tôi không ưa cậu. Chú ý: Nhìn trân trân vào mặt một chú chó hay một chú mèo là động tác hết sức bất lịch sự đó nghe. Chuyện này khiến chúng mất bình tĩnh, và nếu chẳng may chúng lại to hơn bạn nhiều, thì rất có thể chúng nó sẽ nảy ý định tấn công bạn đó.

4. NGÔN NGỮ CỦA VÀNH TAI

Tai rủ xuống = Tôi đang nghỉ ngơi. Tai giật lên = Tôi sắp tấn công mi.

Tai rũ mềm oặt =
Tôi đầu hàng.

5. KHUÔN MIỆNG BIẾT “NÓI”

Mồm mở, nhưng không nhe răng =
Nào, ta chơi với nhau!

Mồm mím chặt lại = Tôi đang
rất bình tĩnh đây.

Nhe răng trước ra = Tôi là sếp ở đây!

Nhe tất cả các răng ra = Mày
là sếp thật, nhưng tao không ưa
mày, và tới một ngày kia, khi tao
có đủ lòng dũng cảm, tao sẽ
tóm cổ mày!

CHÚ Ý – Hãy “nói chuyện” sao cho dễ thương với con thú cưng của bạn, nếu không có thể nó sẽ bỏ rơi bạn đấy. Một số con thú tình thoảng lại nổi khuyh hướng vút bỏ tất cả và “đi bụi”.

CHỜ TÔI VỚI

DU NGOẠN KHÔNG ÊM DỊU

Cũng như con người, một số loài vật thích đi đây đi đó, và số khác lại thích ở nhà. Chỉ có sự khác biệt rằng, thú vật chẳng phải đi nghỉ, vui chơi hoặc để tìm hiểu các nước xa lạ. Ô, không đâu! Hoặc là chúng đi tìm thức ăn, tìm nơi trú ẩn hoặc tìm bạn đời. Và một số những cuộc du ngoạn đó chẳng hề là những chuyến đi êm dịu, cũng may mà bọn này không khó tính về chuyện nơi ăn chốn ở như con người chúng ta...

Một chuyến nghỉ phép - một cuộc phiêu lưu

Hãy thử nhớ lại một chuyến đi xa khó chịu nhất mà bạn từng trải qua. Thời tiết lúc đó có thể quá nóng, hay quá lạnh, hay nói chung là nóng/lạnh thay đổi và rất khó chịu. Rồi tưởng tượng bạn lặp lại đúng chuyến đi đó, chỉ có điều lúc này mọi thứ xung quanh bạn đột ngột to khổng lồ, to đến dễ sợ. Và ở đâu đó gần bên bạn có những thực thể khác đang rình mò, chúng to lớn và háu đói. Bạn có sợ không? Hoàn toàn có thể gặp chuyện đó khi ta là một con thú nhỏ mà lại đi xa.

Đáng ngạc nhiên làm sao khi có những con thú có thể thực hiện những chuyến "du lịch" xa đến khủng khiếp và thậm chí lại tìm được đường trở về nhà nữa kia. Bạn không tin sao? Vậy thì hãy đọc câu chuyện không thể tin nổi dưới đây!

Cho tới năm 1952, ông hiệu trưởng Stacey Wood sống ở California. Sau đó ông về hưu và cùng gia đình chuyển về sống trong một trang trại tại Oklahoma - cách đó 3.000km. Họ chỉ để lại có mỗi chú mèo Sugar và tặng nó cho nhà hàng xóm.

Một năm sau, ở trang trại của ông Stacey xuất hiện một con mèo. Nó gãy xương, lông lá lởm chởm, trông như vừa phải đi một đoạn đường quá dài và quá khắc nghiệt.

Thật khó tin, nhưng là sự thật! Đó chính là con Sugar, được nhận diện vì một bên hông bị tật. Vài tuần lễ sau khi nhà Stacey chuyển đi, con mèo biến mất. Con vật dũng cảm đã đi suốt một năm trời để tìm lại gia đình chủ của mình. Làm sao mà nó làm được điều đó, cho đến hôm nay vẫn không ai giải thích nổi.

Cả một số loài thú khác cũng thật sự phải được coi là thiên tài tìm đường. Ví dụ như chim bồ câu.

Những chú chim bồ câu tuyệt vời

Có thể bạn nhận thấy, chim bồ câu nom thật nực cười. Đầu nó nhỏ tí teo và bộ não bên trong còn tí teo hơn nữa. Tất nhiên bạn có lý, nhưng nếu nói về chuyện bay xa thì bồ câu và nhiều loài chim khác lại là những thiên tài địa lý.

1. Chim bồ câu có thể bay suốt ngày với vận tốc có khi lên tới 112km/h. Bởi thế, chúng có thể vượt một chặng đường dài 1120km mà không mỏi mệt.

2. Bộ não bồ câu có chứa những tinh thể nam châm, phản ứng nhạy cảm đối với từ trường của trái đất. Qua đó chim bồ câu biết Bắc Cực ở đâu và nhà nó nằm hướng nào. Một nhà khoa học đã tìm ra được điều này trong những năm 70, khi ông gắn một miếng nam châm vào con chim bồ câu. Tất cả tinh thể trong não bộ của nó bị thay đổi loạn xạ, và thế là bồ câu tội nghiệp lạc đường.

3. Giống như các loài chim có khả năng bay đường dài khác, bồ câu nhận ra các điểm định hướng. Ngoài ra, chúng có thể dựa vào vị trí của mặt trời và các vì sao để chọn hướng bay. Chúng thậm chí còn có thể nhìn thấy những tia nắng khi mặt trời khuất sau mây.

4. Như vậy vẫn còn chưa đủ đâu nghe! Bồ câu có khả năng nghe được những âm thanh rất thấp mà tai người không hề nhận ra. Những làn sóng vô tuyến bờ biển cách đó tới cả trăm kilomet chúng vẫn cứ nghe được. Qua đó, chúng tìm được đường ra biển.

5. Với tất cả những khả năng đáng kinh ngạc đó, bây giờ chắc bạn sẽ không bất ngờ khi biết rằng, một con chim bồ câu đã chiến thắng trong một cuộc thi có giải thưởng giá trị bằng lượng vàng nặng đúng bằng trọng lượng của nó. Một con chim thắng cuộc như thế có tên là Emerald đã được bán vào năm 1988 với cái giá 77.000 Bảng Anh, thậm chí mỗi một quả trứng của nó cũng có giá tới 2.400 Bảng. Bạn chỉ cần làm rơi vài quả trứng đó thôi là có thể làm nên món trứng rán đắt nhất thế giới.

Nhưng bồ câu không phải là loài chim duy nhất có thể bay những quãng đường dài trong không trung. Có rất nhiều loài chim di trú, tức là chuyển từ nơi này sang địa điểm khác mỗi năm. Chúng làm chuyện này, vì chúng bị thúc đẩy bởi một bản năng mạnh mẽ là phải bay về một hướng xác định để tìm được nhiều thức ăn hơn hoặc tìm những chỗ trú ẩn thích hợp. Nhưng chúng làm điều đó ra sao thì ngày hôm nay con người chúng ta cũng chưa rõ. Bạn có thích được nghỉ và chu du một chuyến thật dài như chim di trú không?

TUA DU LỊCH CHIM BAY

TUA ÉN ĐEN

Hãy xoay lưng lại với mùa đông lạnh lẽo và theo tua bay về miền Đông Nam Phi ngập nắng! Dĩ nhiên là có chỗ ăn ngủ đàng hoàng chờ sẵn – Bạn chỉ cần chú ý vừa bay vừa bắt cho được vài con côn trùng ngon miệng. Không có nhà tắm và toilet, nhưng lại có nước đầy đủ và thậm chí thừa thãi qua những trận mưa giông. Chuyến bay dài 19.200km không có nghỉ giữa chừng, kể cả hai phút để đi tè cũng không!

TUA VỪA BAY VỪA LƯỢN CỦA HẢI ÂU ALBATROSS

Hãy đến thăm miền Nam Cực, châu lục cuối cùng còn chưa bị khai thác, bạn sẽ lượn cánh đi tìm cá dọc những bãi biển tuyệt đẹp. Bạn sẽ được hưởng thụ phong cảnh hùng vĩ và nhấm nháp cảm giác liệng cánh dịu dàng. Phi công hải âu Albatross của bạn có thể bay liệng liền sáu ngày trời trong không trung mà không đập cánh. Giữa chừng sẽ có một cú ăn nhanh với món cá – một hương vị tươi rói không gì so sánh được.

TUA ÉN BIỂN

Một kỳ nghỉ thật sự đặc biệt. Đảm bảo chắc chắn tiết trời luôn đẹp như trong mộng! Bạn sẽ không bao giờ hối hận về quyết định của mình! Hãy thoát khỏi bầu không khí u buồn trầm lắng của miền đông phương Bắc và bay về Nam Cực ngập ánh mặt trời đang trong những ngày nóng nhất năm, thế rồi, chớm tỉnh vào mùa hè, bạn lại quay trở lại với Bắc Cực. Và ở đây, trên đường đi bạn cũng có thể được hưởng hương vị cá tươi bất cứ lúc nào.

Du ngoạn lạ kiểu khác

Chẳng phải riêng chim mới di trú, có cả những loài thú khác nữa. Những cuộc di chuyển của chúng khó khăn và đầy nguy hiểm. Sau đây là vài bản báo cáo du lịch đáng kinh ngạc nhất. Bạn có muốn tham dự không?

Thận trọng đấy, Ếch!

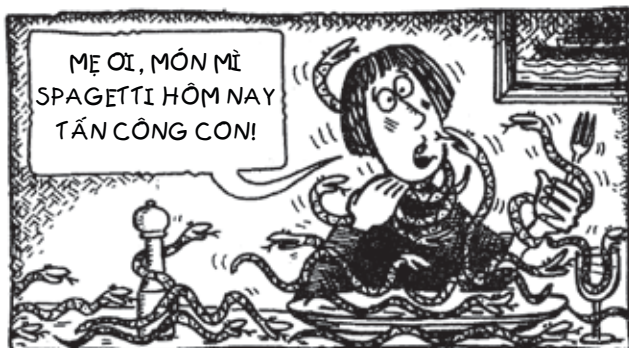
Mỗi năm có đến cả ngàn con cóc và ếch dũng cảm quay trở lại chính cái ao nơi chúng đã sống quãng đời nòng nọc, để kết đôi và đẻ trứng ở đó. Đáng tiếc là trên đường đi, không hiếm khi chúng nhảy lên trên đường nhựa mà không thèm nhìn xem liệu có ô tô sắp tới gần hay không. Vì thế mà nhiều khi người ta nhìn thấy chúng bị nghiền bẹp trên mặt đường. Một số con khác, khi vất vả về tới nơi sinh ra chúng, lại đành cay đắng nhận ra rằng những khoảng ao đó bây giờ đã bị con người phơi cạn. Ở một số vị trí, các nhà bảo vệ môi trường đã tạo nên những con đường ngầm phía dưới mặt đường để ếch có thể an toàn tiến tới mục tiêu.

Những cuộc xếp hàng dài thườn thượt

Cứ mỗi năm lại có tới 20.000 con Rắn Nịt Tất màu đỏ trườn dọc đoạn đường dài 16km từ quê hương mùa hè của chúng là các bãi lầy ở miền Manitoba (Canada), quay trở lại nơi trú ẩn mùa đông trong những triền núi đá được bảo vệ. Đến mùa xuân chúng lại quay trở

lại các bãi lầy. Thật ra thì chẳng có gì đặc biệt, nếu bạn không phản đối cuộc gặp gỡ với cả vạn con rắn cùng lúc. Bởi bọn này là loài ưa đi tắt. Và chúng cứ khăng khăng đi xuyên nhà của con người cho nhanh. Nhiều khi chúng thậm chí vừa trườn qua nhà của bạn vừa nhìn quanh quẩn xem có gì ăn được.

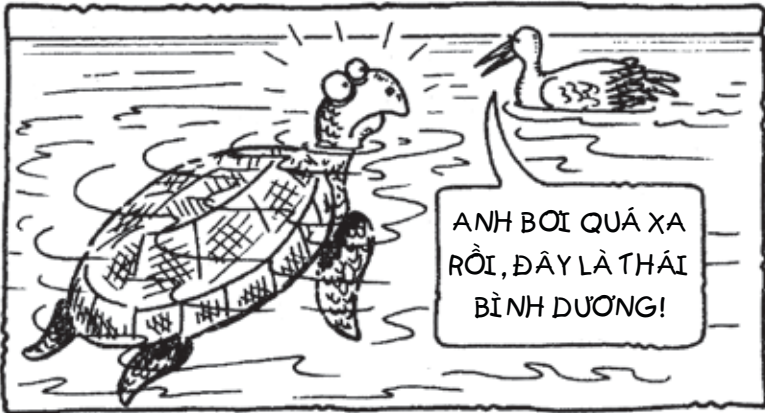
Những con chuột Lemmut nổi giận

Lemmut là những con thú nhỏ lông dày, ngộp lặn trong tuyết Bắc Cực. Nhưng cứ chừng ba hay bốn năm, chúng lại nổi cơn khó tính. Bởi dân số Lemmut tăng rất nhanh, nên chẳng bao lâu chẳng còn đủ đồ ăn nữa. Bấy giờ bọn Lemmut sẽ tấn công bất kể thứ gì chúng gặp – kể cả con người. Chúng còn làm những việc điên rồ khác, ví dụ như bơi qua những con sông rất là rộng. Chúng đi đâu vậy? Có vẻ như chính bọn chúng cũng không biết nốt. Chuyện kể rằng, trong những chuyến dịch chuyển như thế, nhiều khi có cả đoàn Lemmut lao từ trên bờ vực xuống trong một cơn tự tử tập thể – nhưng sự thật không phải vậy. Như thế thì quá điên – kể cả đối với bọn Lemmut vốn điên rồ.

Bơi đi, rùa ơi, cố lên!

Mỗi năm một lần, những con rùa siêu to lại lên đường đến đảo Ascension thuộc Đại Tây Dương để đẻ trứng. Không một ai hiểu rõ tại sao chúng lại chọn chính cái hòn đảo chỉ có kích thước 13km x 9km. Nhưng ít nhất thì ở đó cũng có rất ít thú to có khả năng ăn thịt rùa. Một số con phải bơi tới 2.080km mới đến được đảo đó. Mà bọn nặng nề chậm chạp này chỉ bơi được nhiều nhất 3km mỗi tiếng đồng hồ. Quả là một chuyến đi dài thật sự!

Du lịch kiểu cầu trượt

15 năm trời liên tiếp, con lươn Châu Âu hài lòng sinh sống an ổn trong một con suối hoặc một cái ao đầy bùn. Thỉnh thoảng, nó lại ăn thịt một con cá bơi ngang qua, và như thế là đủ phiêu lưu lãng mạn rồi. Nhưng sau 15 năm, nó đột ngột không thích trò quấy quấy trong bùn nữa. Cơ thể màu vàng của nó đổi màu bạc, hai con mắt lồi ra, cái mõm dài hơn, và nó chỉ còn thích một thứ nữa thôi: ra biển. Sự thúc giục này mạnh mẽ đến mức con lươn thậm chí còn trườn cả lên bờ để ra đến con sông gần đó. Thế rồi nó cứ xuôi theo dòng sông mà ra tới biển, cho tới tận biển Saragossa (một vùng lớn đầy tảo, thuộc Đại Tây Dương). Đối với một số chú lươn, chuyến đi này dài tới 4.000km. Khi con thú tới đó trong trạng thái kiệt sức,

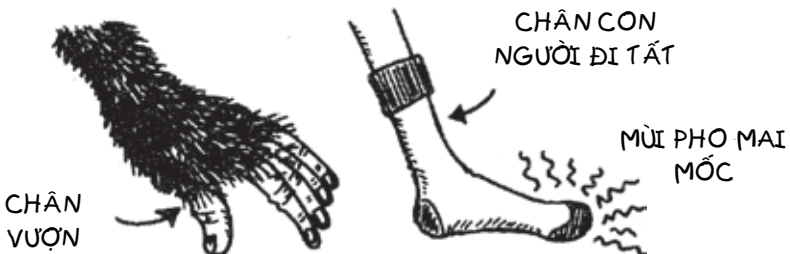
nó chỉ sống được một chút thôi rồi chết. Thế thì nó vất vả như vậy để làm gì? Chắc bạn đang nghĩ thầm như vậy. Nhưng ngay trước khi nó chết, con lươn còn kịp kết đôi. Đám lươn con cái trong suốt bé tẻo teo lại lên đường về nhà.

Hoàn toàn không cần ai trợ giúp, chúng vẫn tìm được đường đi giữa biết bao nhiêu con sông con suối và ao hồ Châu Âu. Tự chúng biết rất chính xác chúng cần phải đi đâu. Tại sao những con lươn lại có đường đời đáng kinh ngạc tới như thế? Và làm cách nào mà chúng tìm được đường đi trong chuyến dịch chuyển đầy bí hiểm? Đó là chuyện con người chưa giải thích được.

Dù cho các loài phải đi xa đến bao nhiêu, chúng đều được thiên nhiên trang bị hoàn hảo cho chuyện này. Ví dụ cá heo có vây, chim có cánh, ếch nhái là những tay nhảy xa xuất sắc. Bây giờ bạn thúc đẩy cho những tế bào thần kinh của bạn hoạt động mạnh hơn nữa đi nghe, bởi chúng ta sẽ bước sang phần hoạt động đây.

Hãy thử kiểm tra... bạn được bao nhiêu điểm khi so sánh với một chú vượn?

Bạn có những cơ bắp đáng nể trên hai cánh tay ư? Bạn có thể chèo từ cành này sang cành cây khác không? Đây thật là một cung cách đi từ nhà tới trường khá nguy hiểm và khá vất vả đó nghe, nhưng đối với vượn thì không. Chúng liên tục chuyển động theo cách này. Mà cũng chẳng đáng ngạc nhiên, bởi bọn chúng là khỉ, vốn sống giữa những lùm cây vùng Đông Nam châu Á. Đây là bí mật cho thành công của chúng.

Bạn thử nhìn chân con vượn mà xem, và so sánh với chân phải của bạn. (Có lẽ trước đó, bạn làm ơn cởi tất ra giùm chút!). Bạn thấy gì nào?

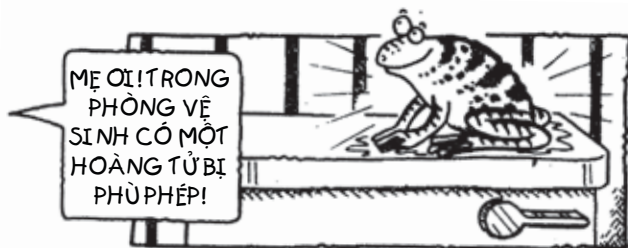
- a) Chẳng thấy gì hết. Chân tôi trông y hệt như chân nó.
- b) Ngón cái của con vượn trông giống y như ngón cái của tôi.
- c) Các ngón của vượn dài hơn.

Đáp số: b) Chân của vượn không thích hợp với việc đi trên mặt đất như chân của bạn, nhưng chúng lại rất hợp với việc trèo quặp lấy những cành cây nhỏ. Bạn có thể làm điều đó với ngón chân cái của bạn không? Vượn có những cành tay dài và những cơ bắp rất mạnh mẽ ở bờ vai để chụm từ cành cây này sang cành cây khác.

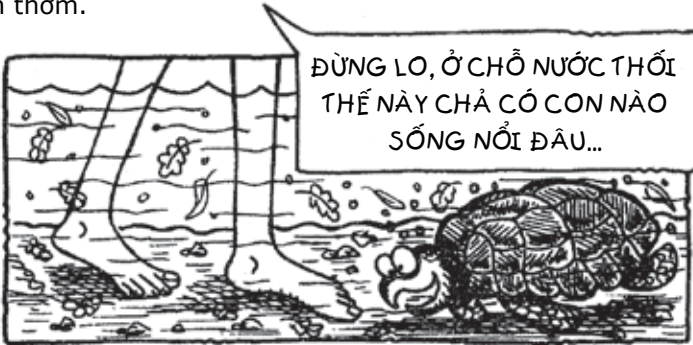
Tới một lúc nào đó thì con vật nào cũng cảm thấy mệt mỏi về chuyện suốt ngày lang thang trên đường và muốn về nhà – giống y hệt như bạn sau một ngày học hành vất vả. Chỉ có điều “nhà” của chúng không phải là nơi để thoải mái ngồi xem tivi hoặc để chơi games. Không, đây chỉ là một nơi dự trữ thức ăn, để nuôi con nhỏ và để trốn tránh những con thú lớn hơn, hiểu chiến hơn. Dám cuộc rằng, bạn mà vào nhằm “căn hộ” của chúng nó thì sẽ không có sự thoải mái nào nữa đâu!

Chào mừng bạn về nhà!

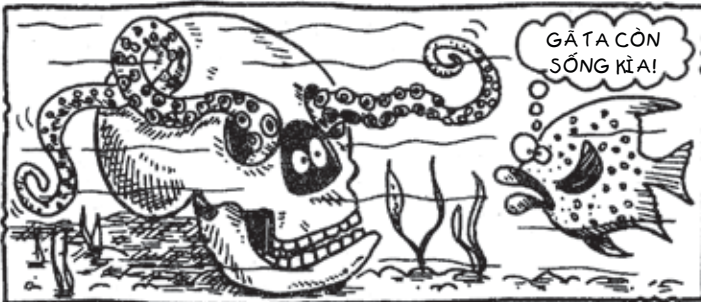
1. Ở châu Úc có một loại ếch với một nụ cười rộng mở trên cái mặt nhờn nhờn. Tay quán quân nhảy xa yêu đời này rất thích chui vào bồn nước trong toilet của con người. (Trước khi loài người phát minh ra toilet thì bọn ếch này sống trong những cái ao hôi thối đầy bùn.)

2. Những con rùa sống ở miền Đông nước Mỹ lại rất thích thú khi được trầm mình trong những vũng nước lưu cữu bốc mùi hôi thối hoặc trong những kênh nước thải. Chúng tôi khuyên bạn không nên nghịch ngợm quá lâu tại những nơi như vậy. (Nếu bạn này hứng thú đó!). Bởi những con vật đang rình mò trong thứ nước đục lờ đó rất ưa món trắng miệng là những ngón chân người hồng hồng thơm thơm.

3. Bọn bạch tuộc rất thích sống trong những vật thể rỗng nằm dưới đáy biển. Chúng không kén chọn nhiều, một cái đầu lâu cũng có thể trở thành một căn hộ dễ chịu cho một con bạch tuộc con.

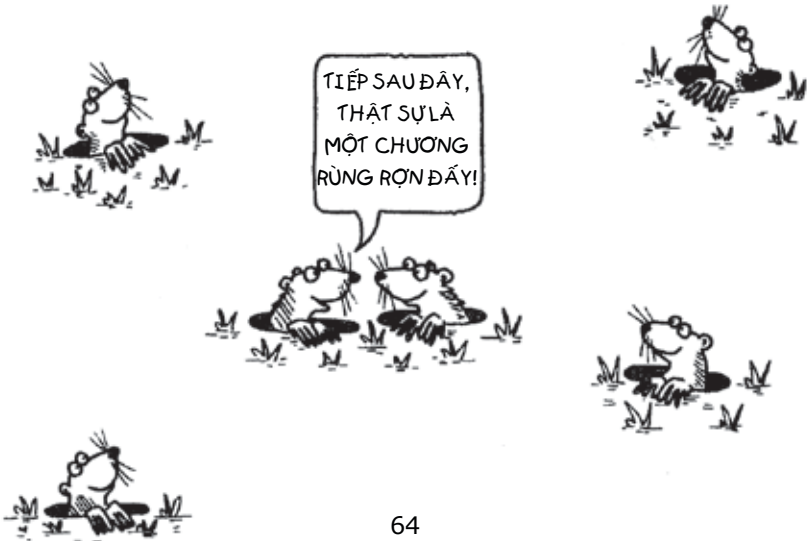
4. Chim đại bàng xây trên đỉnh tàng cây những cái tổ to, trông rất là rối rắm hỗn loạn, làm tử những cành cây nhỏ. Không may làm sao, thỉnh thoảng chúng lại chọn nhầm một cây cột điện cao thế. Một địa điểm chẳng mấy vui thú...

5. Chim yến là những con chim có họ hàng với loài én đen và thường sống trong hang. Chúng xây tổ bằng những phần thực vật được trộn với nước dãi của chúng, món này khô rất là nhanh và trở thành một thứ hồ rất dính. Người Trung Quốc lấy tổ đó, trộn thêm thịt gà cùng gia vị để nấu lên món canh tổ yến truyền thống. Kỳ thật, những con yến non cũng được nuôi nấng theo cách tương tự. Chúng ăn những quả banh nhỏ chứa đầy côn trùng trộn với nước dãi vừa đa năng vừa chuyên ngành của cha mẹ chúng. Ngon thật!

Dĩ nhiên, chẳng phải loài thú nào cũng đi xây nhà cho mình. Như thế thì chẳng hóa ra loài nào cũng cần mẫn chăm chỉ sao! Một số chọn cách đi “thuê nhà” người khác. Con chó đuôi đen Prêri miền Bắc Mỹ là con thuộc bộ sóc, nó thường đào cả một mạng lưới rối rắm rất nhiều đường hầm làm nơi ở cho mình. Một số những hệ thống đường hầm này có thể nói là thật sự khổng lồ, có tới 50 đường ra vào khác nhau. Chẳng bao lâu đã có những vị khách không mời mà tới chui vào đó – trong số này phải kể đến bọ cú, sóc, kỳ giông, chuột, nhím chân đen và thậm chí có cả những con rắn chuông nữa đấy.

Nhìn chung, đây không phải là cách lợi dụng lẫn nhau duy nhất trong thế giới động vật. Một số thậm chí ăn thịt chủ nhà hay hút máu chủ nhà. Chúc ngon miệng nghe! Cứ đọc tiếp đi, nếu bạn dám đọc...

CẮN! HÚT MÁU GẮM! HÚT! MỎ! ĐÓP!

BẠN THÂN VÀ TỘI PHẠM

Khi có nhiều loài thú khác nhau gặp gỡ, sẽ luôn xảy ra chuyện gì đó. Lần thì là chuyện dễ thương, lần là chuyện kém dễ thương. Một số loài thú giúp đỡ lẫn nhau, một số lại len lén bám theo kẻ khác. Nhưng cũng có những thú sống trên lưng người khác và chỉ nghĩ đến mình mà thôi...

Hai bàn tay rửa lẫn cho nhau

Cái bức tranh tưởng tượng rằng bạn thú vật có thể mang lại điều tốt lành lẫn cho nhau quả là hơi có nét kỳ quặc, bạn có thấy vậy không? Nhưng thực tế thì nó chẳng kỳ quặc chút nào. Chúng ta cũng nuôi chó và mèo, thậm chí cả cóc hoặc rắn, làm gia súc đẩy thoi. Chúng hầu chuyện bọn ta, chúng trở thành bạn bè của ta và để lại những vũng nước tè trên thảm trải nhà. Ngược lại, chúng ta cho chúng đồ ăn và nơi ở. Những con thú khác ví dụ như ngựa cưỡi của cảnh sát hoặc những con chó dẫn đường cho người mù, chúng làm việc cho loài người chúng ta và nhận được một dạng tiền lương, thứ tiền lương này bao gồm đồ ăn và chỗ ở. Nếu thú vật giúp đỡ lẫn cho nhau, thì hiện tượng này người ta gọi là hiện tượng "cộng sinh".

Bạn đã biết chưa?

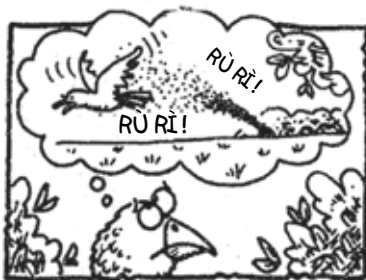
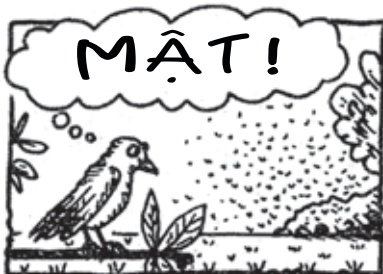
Thỉnh thoảng xảy ra chuyện động vật hoang dã được con người nuôi nấng và giữ làm gia súc. Một trong những con khi đã được người ta dạy cho ngôn ngữ cử chỉ tại nước Mỹ là Koko, một quý cô thuộc dòng khỉ đột. Cô nàng sống hạnh phúc và hài lòng với tiến sĩ "Penny" Patterson, một nhà nghiên cứu, nhưng cô ta cũng có một mong ước. Cô ta rất thích có được một con mèo của riêng mình. Vậy là bà tiến sĩ tốt bụng Patterson vào năm 1984 đã tặng cho cô ta một con mèo.

Koko gọi bạn mới của mình là All-Ball và nuôi chiều nó như nuôi chiều một em bé sơ sinh. Đúng thế, nàng khỉ đột thậm chí còn lấy giẻ quấn quanh mình con mèo và đội lên đầu nó những cái mũ nhỏ xíu màu vàng. Và bởi vì nàng khỉ đột rất thích được con người cù vui, nên nó cũng tìm cách dạy cho con mèo con cù nó. Và mỗi khi mèo con ngoan ngoãn, Koko sử dụng ngôn ngữ cử chỉ để gọi nó là "mèo mềm xinh để thương". Thật là hay nhỉ? Nhưng nếu bạn mong chờ một kết thúc có hậu, có lẽ bạn không nên đọc tiếp.

Sau đó, All-Ball gặp tai nạn, bị ô tô nghiền chết. Hu hu! Tim nàng khỉ Koko tan nát, và nàng chỉ trở lại vui vẻ khi tiến sĩ Patterson mang tặng một con mèo con khác.

Ngoài kia có một cánh chim bay...

1. Có một con chim nhỏ xứ Châu Phi yêu thích món mật ong y hệt như yêu thích những con sâu béo mẫm đang ngo ngoậy trong những cái kén dính nhảng. Nhưng mật ong được canh chừng bởi không biết bao nhiêu những con ong giận dữ, nên vấn đề của nó là: Làm thế nào rớ tới món mật đây?

Vậy là con chim này lên tiếng kêu dụ một con lửng ăn mật. Kêu xong, nó bay đến tổ ong.

Con lửng đi theo tiếng gọi của con chim. Bởi vì da nó rất dày và chẳng hề sợ hãi những cú ong châm, nên nó chỉ cần đơn giản giơ móng vuốt ra, gạt tổ ong xuống và thoải mái ăn cho đầy bụng, trong khi chim ta lao vào chỗ mật thừa.

Con chim đó tên là gì nhỉ? Dĩ nhiên con đó tên là Chim Báo Mật.

2. Một con chim Châu Phi khác, tên là Ké Đào Sâu, lại thường cưỡi trên lưng những con hà mã, ngựa vằn và tê giác. Bọn này hoàn toàn không phản đối chút nào, bởi chim ăn những đám ruồi nhưng nhúc nhúc trên lưng chúng.

Thuê chung nhà

Một số con thú lại giúp đỡ lẫn nhau bằng cách để cho kẻ khác sống ở nhà mình, một vị khách mang lợi lại cho chủ nhân.

Đối với đa phần các loài cá, sẽ là một thảm họa lớn nếu chúng làm quen với những cánh tay dài ngoằng đầy chất độc của loài Galeere, một loài sứa khổng lồ, xứ Bồ Đào Nha. Không, nói cho đúng ra thì cuộc làm quen đó sẽ mang tới cái chết chắn chắn. Riêng cá Nomeus là trường hợp ngoại lệ, chúng lại sống được giữa những cánh tay dài ngoằng của con sứa kia. Những xúc tua đầy chất độc chẳng làm gì nổi làn da đặc biệt nhờn của chúng. Ngược lại, cá Nomeus làm vệ sinh cho những cánh tay này. Để trả công, sứa ta bảo vệ đàn cá con. Những con cá lớn hơn đến tấn công sẽ bị sứa ta hủy diệt – và bọn cá nhỏ Nomeus ăn phần thức ăn thừa.

Trong một góc êm ấm đầy cát ở đáy biển, có một đôi kỳ lạ – của một con đực gọi là Cá Bống Mù và một con cua. Cua đào nơi trú ẩn, còn cá đi tìm thức ăn. Con cua giữ quan hệ với con cá bằng cách đặt cần an-ten (vòi, tua) của nó lên đuôi người bạn mình. Mỗi khi gặp nguy hiểm, con cá bống mù vẫy đuôi, rồi cả hai chui thật nhanh vào nhà.

Bên cạnh đó còn những loài thú đi “rửa ráy” cho những con cá khác. Đây là một hàng ngũ “lao công” rất đông đảo cho bạn lựa chọn, nếu bạn thích cái trò suốt ngày có đũa cứ gặm gặm nhấm nhấm trên da bạn.

DỊCH VỤ VỆ SINH HOÀN HẢO

NÀY, CÁC BẠN CÁ OI!
CÓ AI CẦN MỘT ĐỢT RỬA VÂY KHÔNG?

Nếu muốn, bạn hãy để cho những chú Cá Mòi dễ thương cung chiêu bạn. Chúng sẽ gặm nhấm và xóa đi tất cả những nấm nhỏ và rong rêu trên cơ thể bạn. Từng cái vẩy của bạn lại óng ánh như mới được sinh ra. Đảm bảo phục vụ thật nhanh chóng.

«Một đoàn lao công Cá Mòi đã phục vụ không ngại nghỉ liên tiếp 300 khách hàng. Thật là một thành công đáng chú ý!»

Một con cá mập
(Thái Bình Dương)

CẢNH BÁO!

Đối với khách hàng của dịch vụ lao công Cá Mòi! HÃY CẢNH THẬN TRƯỚC NHỮNG KẼ LẠM THEO RẼ TIỀN! Có những con cá xấu xa tự xưng là Cá Mòi. Thậm chí chúng bắt chước cả những đường sọc trên cơ thể chúng tôi. HÃY CẢNH THẬN! Đừng để cho kẻ lừa đảo lại gần các bạn, nó sẽ cắn một mẫu thịt da của bạn rồi biến mất!

NÀY, CÁ RÔ RĂNG CUA! BẠN MUỐN CÓ MỘT HƠI THỞ THƠM THO CHỨ?

Bạn có phải là một con cá rô
răng cua với khuôn miệng đang
bốc mùi khó ngửi? Đoàn quân cá
bống chúng tôi sẵn sàng thực
hiện dịch vụ lao công miễn phí!
Chúng tôi sẽ ăn đi những mẩu
thức ăn thừa đang thối rữa trong
miệng bạn, sao cho bạn lại thấy
mình khỏe mạnh và xinh đẹp.

NÀY, CÁ SẤU, BẠN ĐANG GẶP KHÓ VỚI BỌN ĐĨA PHẢI KHÔNG?

Không có thứ gì khiến bạn ăn mất ngon bằng việc có
những con đĩa đang bám chặt vào lợi bạn để hút máu.
Loài chim te te chúng tôi sẽ nhanh chóng giải quyết loài
ăn bám đó. Cứ đơn giản há mồm ra, chúng tôi sẽ nhặt
nhặt chúng đi. Ngoài ra chúng tôi còn cung cấp một
dịch vụ cảnh báo miễn phí.

Nếu bạn nghe thấy tiếng chúng tôi hét lên, là đang có
một con thú lớn và nguy hiểm lại gần,
và tốt nhất là bạn nên
nhảy ngay
xuống sông!

Bạn có khả năng trở thành một nhà động vật học không?

Trong các dải san hô, bọn cá thường lui tới và để cho bọn tôm càng rửa ráy chúng trong những "trạm vệ sinh". Một nhà nghiên cứu đã đưa hết những con tôm càng đó ra khỏi một trạm vệ sinh. Theo ý bạn thì chuyện gì sẽ xảy ra?

a) Bọn cá tuyệt vọng và găng rửa ráy lẫn cho nhau. Chúng bắt đầu gặm nhấm thân thể nhau.

b) Chẳng có chuyện gì xảy ra cả. Bọn cá thấy chuyện ở biển hay ở sạch cũng vậy thôi.

c) Bọn cá lên đường đi tìm một trạm vệ sinh mới.

Đáp án: c) Bọn cá sẽ đồng loạt di chuyển chỗ ở.

Những kẻ ích kỷ tồi tệ

Nhưng đâu phải mọi thực thể sống đều sẵn sàng giúp đỡ kẻ khác. Không đâu, một số lại có tính cách hoàn toàn ngược lại, chúng nổi danh là những "kẻ ăn bám" (động vật ký sinh). Đó là những động vật không tự mình đi tìm thức ăn, mà ăn cắp thức ăn của những con khác theo kiểu nham hiểm độc ác. Loài ăn bám này hoàn toàn chẳng mang lại chút gì hay ho cho nạn nhân. Hãy đọc đoạn dưới đây, rồi trả lời xem bạn cần phải né tránh những kẻ nào?

Loài Chim Chiến Hạm miền Trung Mỹ có một phương pháp rất đặc biệt để kiếm những bữa ăn miễn phí. Chúng chờ cho tới khi những con chim khác bắt được một con cá. Thế rồi chúng sẵn đuổi

con chim kia, ép con này phải nôn ra những gì vừa ăn vào, và kẻ săn đuổi sẽ đớp gọn cái món vừa nhổ ra đó giữa lưng chừng trời. Như thế vẫn còn chưa đủ tởm lợm, chúng còn ăn trộm trứng và thậm chí còn ăn thịt cả chim con của những loài chim khác – thậm chí cả chim con của đồng loại.

Chim tu hú của Châu Âu đẻ trứng vào tổ của những con chim khác, và để cho bọn chim khác ấp trứng của nó nở thành con. Sau khi chim tu hú con chui ra khỏi vỏ, nó đẩy những con chim con yếu ớt khác ra khỏi tổ, để nó một mình hưởng toàn bộ lượng thức ăn mà chim bố mẹ mang về. Những con chim bố mẹ tội nghiệp kia cứ chăm chỉ đi kiếm mồi về cho con tu hú, hoàn toàn không biết rằng đó chẳng phải là con mình, thậm chí ngay cả khi cái đứa con lưu manh đó đã to gấp năm lần chim bố chim mẹ. (Nếu có kẻ lưu manh chui vào thế chỗ của bạn, liệu cha mẹ bạn có nhận ra không nhỉ?)

Ngay khi con tu hú trưởng thành, nó lên đường để nghỉ một kỳ nghỉ đông tuyệt vời ở Châu Phi. Bạn biết gì không? Nó chả thèm cảm ơn bố mẹ nuôi nó lấy nửa lời.

Loài Cá Biển Chín Mắt được miêu tả là “hàng mét ống dẫn nước bị để vạ vật ngoài trời trong mùa đông”. Mà miêu tả như thế là còn nhẹ nhàng đấy. Những con cá tôm lợm này chẳng có mõm mà cũng chẳng có hàm. Nó có một cái vòi loe ra ở phần đầu, ở đó có những cái răng bé nhọn, những cái răng giúp nó hút máu. Và không một thứ gì trên đời này khiến nó thấy ngon lành bằng máu của những con cá khác...

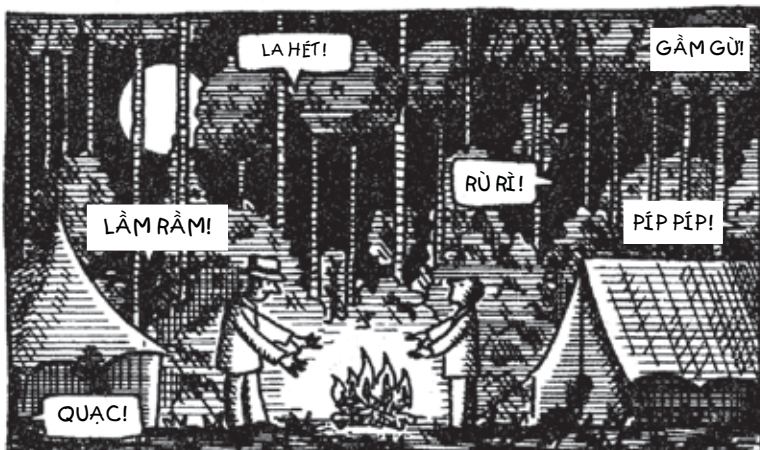
Tôi có cần phải phải kể cho bạn nghe một câu chuyện thật sự rùng rợn không? Ở những cánh rừng Nam Mỹ có một thứ khủng khiếp, mà nếu đem so sánh thì những loài kí sinh khác có thể khiến bạn mỉm lòng thương đấy. Đúng vậy, kẻ này tôi tệ hơn, tôi tệ hơn rất rất nhiều. Và bạn muốn biết nó là gì không? Bây giờ bạn hãy đóng cửa sổ lại, bật lên một ngọn đèn nhỏ nhỏ dịu dịu, và ngồi xuống bên lửa lò sưởi. Sau đó tôi sẽ kể một câu chuyện có thể khiến máu trong huyết quản của bạn đông cứng lại.

Báo động - ma cà rồng

- Tôi còn nhớ rất rõ, như thể chuyện mới xảy ra ngày hôm qua.
- Người đàn ông già nua mỉm cười, thấy rõ những lỗ hở giữa những cái răng vàng. Chính những lỗ hở này khiến cho ông ta vừa nói vừa rít lên như một con rắn.

- Chuyện đó xảy ra bao lâu rồi, ông ơi? - cậu bé hỏi, mắt mở to như hai cái tách con.

- Chuyện đó xảy ra ở Brasil năm 1927. Bọn ông muốn nghiên cứu những con thú sống tự do ở đây. Đó là lần đầu tiên ông vào rừng rậm. Ông vẫn còn nhớ rõ những mùi vị và hình ảnh kỳ lạ, nhưng cháu có biết ông nhớ nhất gì không? Đó là những đêm trong rừng. Côn trùng rầm rì, ếch nhái kêu quàng quạc trong những bãi lầy hôi thối. Không khí lạnh lạnh, mặt trăng tròn vành vạnh lấp ló giữa những tàng cây.

Thường thì cứ mỗi khi mặt trời lặn là bọn ông lại đốt lửa trại lên. Màn đêm trong rừng rậm phủ xuống nhanh hơn ở những nơi khác, và theo lệnh của tiến sĩ Beebe, tất cả phải nhanh tay đốt lên một ngọn lửa lớn và căng đều tề chỉnh. William Beebe của Liên Hiệp Hội Các Nhà Động Vật Học thành New York là người cầm đầu đoàn thám hiểm. Ông ấy ra lệnh mọi người không bao giờ được phép thò chân ra khỏi lều.

- Tại sao vậy hả ông?
- Dĩ nhiên là vì bọn ma cà rồng, - người đàn ông già nua rít lên.
- Ma cà rồng? Có phải ông đang nói đến những con ma cà rồng thật sự, giống như bá tước Dracula? - Giọng cậu bé bắt đầu cao lên.
- Dracula không phải là một con ma cà rồng thật sự, Johnnie. Đó chỉ là một huyền thoại. Những gì mà ông kể cho cháu nghe đây là

chuyện thật, thật như ông đang ngồi trước mặt cháu, đang nói đến những con ma cà rồng dơi còn sống.

Cậu bé nuốt khan:

- Những con dơi! Thế chúng nó cắn người thật sao? - cậu bé lắp bắp.

- Dĩ nhiên chúng còn cắn cả những con thú khác như ngựa và bò. Chỉ có bọn chó là ít bị cắn hơn, chó thính tai và nghe được tiếng bọn kia bay đến. Bọn dơi này vỗ cánh bay từ những tàng cây, nơi chúng sinh sống, và lượn xuống dưới không một tiếng động, im lặng như bóng ma. Cánh của chúng trông như những lớp da đã cũ, và chúng có những đôi tai khổng lồ. Để tìm được chân của bọn ông, chúng lặng lẽ bò dọc mặt đất. Thế rồi chúng liếm những ngón chân, để biết chắc đây là động vật sống và mềm mại. Thế rồi chúng cắn!

Cậu bé bối rối nhìn từ bờ vai ra phía sau. - Chúng nó hút máu?

- Không, chúng nó liếm như một con mèo liếm sữa vậy, ít nhất thì tiến sĩ Beebe cũng đã kể cho bọn ông nghe như thế. Ông ấy kể rất nhiều về bọn dơi này.

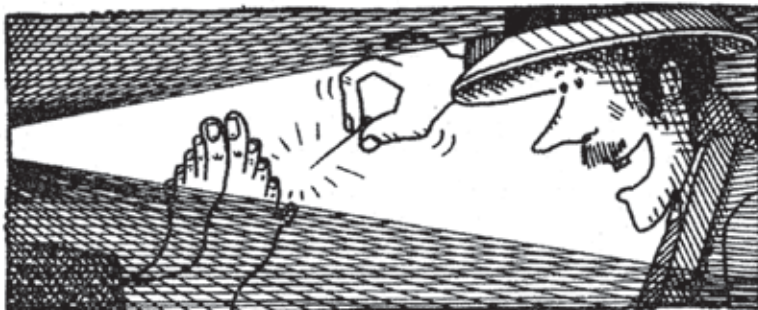

- Một tối nọ, ông giật mình tỉnh giấc. Ngón chân cái của ông đau dội lên như vừa có ai châm kim vào. Ông la lên một tiếng và ngồi bật dậy. Mồ hôi tuôn ra đầm đìa. Trời tối, nhưng có trăng tròn, và ông nhìn thấy những đường viền lơ mờ. Một người nào đó. Một thứ nào đó.

- Không phải dơi ư?

- Không, trông như một con người vậy. Nói thật với cháu nghe, ông sợ như một con thỏ, tim ông đập như trống khua. Ông cầm lấy đèn pin, nhưng những ngón tay cứ mềm oặt ra như mì spaghetti. Mãi rồi ông mới bật được đèn lên. Cháu biết là ông nhìn thấy gì không? Tiến sĩ Beebe. Ông ấy đang ngồi lom khom trước mặt ông với một cái kim sáng loáng trong tay.

- Xin lỗi cậu vì trò quấy phá, Jack - ông ấy cười lục khục. - Chỉ là thử nghiệm một chút thôi. Tôi muốn biết nếu bị ma cà rồng cắn thì cậu có tỉnh ngủ không.

Ông sợ đến nỗi không biết phải nói gì, nhưng rồi sau đó ông lắp bắp vài từ, đại khái như "Có vẻ như thí nghiệm thành công đấy." Chỉ vậy thôi. Ngay hôm sau ông nói chuyện với một số người khác, và có vẻ như tiến sĩ Beebe đã chơi cùng một trò quấy phá đó với rất nhiều người trong bọn ông. "Khoa học thực nghiệm", ông ấy gọi trò đó là như vậy.

Thế, đêm hôm sau thì ông ngủ thật say, chắc vì đêm hôm trước phải thức giữa chừng. Khi tỉnh dậy, ông thấy trong người khỏe mạnh sáng khoái. Cho tới khi ông nhìn xuống chân mình và thấy máu. Cái bọn dơi ma cà rồng khốn kiếp kia đã tấn công ông - vậy mà ông chẳng cảm nhận thấy gì!

Có tiếng bà kêu lên:

- Thôi ông ơi, ông đừng kể cho cháu nó nghe chuyện bịa nữa. Bản thân ông cũng biết đó chỉ là chuyện bốc phét mà.

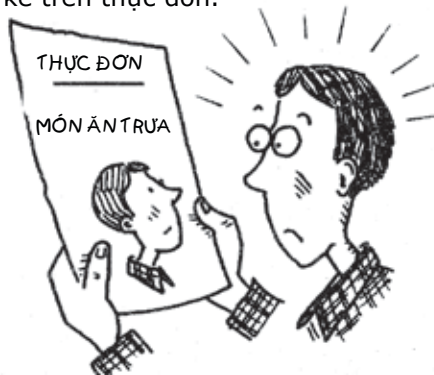
- Nhưng nó là chuyện thật! - người đàn ông già nua kêu lên. Ông cúi xuống cởi đôi giày màu nâu của ông ra, rồi cởi cả đôi tất màu xanh lục đã mỏng mòn vì được dùng quá lâu. Bàn chân của ông gầy nhẳng, những sợi gân màu xanh nổi lên chằng chịt trên lớp da trong suốt. Kể cả bây giờ, bao nhiêu năm trời sau đó, những ngón chân của ông vẫn còn mang rất nhiều vết sẹo trắng. Những vết cắn.

Bạn đã biết chưa?

Có tất cả ba loại dơi ma cà rồng. Chúng là vấn đề trầm trọng tại đất Brasil, bởi chúng truyền những căn bệnh nguy hiểm có thể dẫn đến bỏ mạng, cho những con vật bị chúng cắn. Nhưng mặt khác bọn dơi này lại có một thói quen tốt: Chúng là những con thú ưa sạch sẽ, và bao giờ cũng cẩn thận liếm lông cho thật sạch máu, trước khi nhào vào tấn công con vật tiếp theo.

Bình tĩnh lại đi bạn! Còn những chuyện trầm trọng hơn so với vụ tấn công của một con dơi hút máu. Ví dụ như phải tiếp kiến một con thú ăn thịt vào giữa giờ ăn trưa. Nhất là khi bạn chính là đối tượng được liệt kê trên thực đơn.

HỔ, SƯ TỬ VÀ NHỮNG CON THÚ ĂN THỊT KHÁC

Khi đói, bạn thường chịu khó bước ra khỏi nhà và mua một món gì đó. Bọn thú vật không làm như vậy. Có những loài thú hể thấy đói là lên đường đi tìm những con thú vô tội nhỏ hơn, ăn sống nuốt tươi mà chẳng nấu nướng gì cả. Bạn có biết chúng làm chuyện đó ra sao không? Nếu tò mò thì hãy đọc tiếp đi...

Các dạng thú ăn thịt

Một số thú ăn thịt, ví dụ như sư tử và hổ, có khả năng ăn thịt cả những con thú lớn. Cuộc sống của chúng thật dễ chịu. Chúng dành đa phần thời gian cho chuyện nằm lừ đừ nghỉ ngơi để tiêu hóa lượng thức ăn khổng lồ. Chúng chỉ đi săn khi thấy đói. Lúc ấy, bạn nên tránh đường chúng thì hơn. Những con thú khác như bọn chó dại hoặc linh cẩu lại ăn tất cả những gì gặp trên đường, và chúng luôn luôn đi tìm một bữa ăn miễn phí. Những kẻ như thế thì lúc nào bạn cũng nên tránh đường ghen.

Cẩn thận đấy nghe bạn! Bọn thú ăn thịt có sẵn những mảnh khóe rất đều giả.

Làm cách nào để bạn trở thành thú ăn thịt

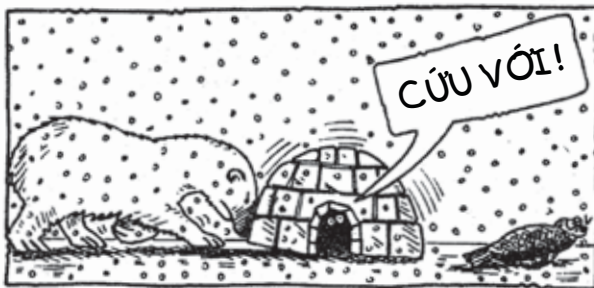
1. Hãy lên lại gần nạn nhân. Nếu nạn nhân có quay trở lại, bạn cứ đứng chờ người ra, làm như thể bạn là một cành cây. Đó là cách của bọn rắn cây màu xanh lục miền Trung Mỹ. Chúng thậm chí còn gật gù trong gió – trước khi chúng nhao tới đớp một chú chim con tội nghiệp ra khỏi tổ.

2. Có một loài ếch có thể ngồi bất động. Chỉ một ngón tay của nó là cứ giật tới giật lui cho tới khi một con côn trùng hay một con thú nhỏ đi ngang qua, cho ngón tay này là món đồ ăn được. Đúng là một sai lầm ngu ngốc: Bởi trong chuyện này quả là có món ăn được – nhưng mà là ăn được cho con ếch kia!
3. Châu Phi có một loài cây có bộ mỏng trông y như một bông hoa. Con thú chui vào bụi cây và chống cái mỏng lên trời. Khi có một con côn trùng nào đó hạ cánh xuống "nụ hoa" xinh đẹp, cây ta giật phắt về và.... đớp gọn.

4. Con gấu trắng hầu như hoàn toàn vô hình trong lớp tuyết của Bắc Cực. Chỉ cái mũi to màu đen là có thể để lộ nó ra. Khi bò lại gần một con hải cẩu, nó dán sát người xuống đất, và đẩy một đồng tuyết chuyển dịch phía trước nó như một làn sóng, đây là cách nó dùng để che cái mũi to.

5. Ai cũng biết rắn chuông có cái đuôi phát ra tiếng kêu. Những người yêu mến nó khẳng định thứ đó dùng để cảnh báo người

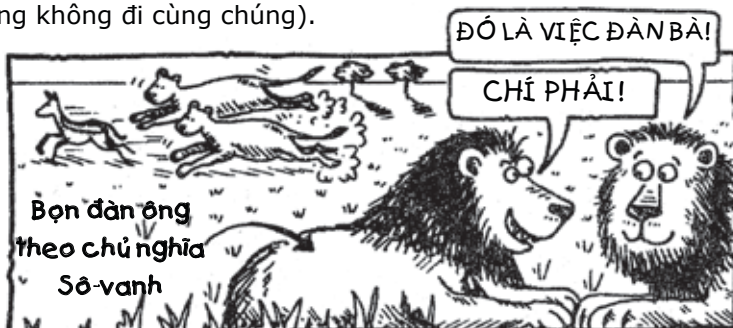

ta không nên lại gần. Họ làm như thể bọn rằn là những người lịch sự không bằng! Thật ra những tiếng động đó dùng để đánh lạc hướng kẻ thù, và con rằn có cơ hội trốn thoát. Nếu không, nó sẽ sử dụng đến những cái răng độc địa, đây là phương pháp phòng thủ chỉ dùng khi khẩn cấp. Ngoài ra, những cái răng độc cũng là thứ chúng dùng để giết chết con người.

Liệu bạn có tinh ranh như những loài thú ăn thịt thông minh? Hãy thử xem! Hãy tưởng tượng bạn là một con sư tử cái ở miền bình nguyên Nam Phi. Bạn sẽ là một sư tử săn mồi hạng nhất hay hạng bét đây?

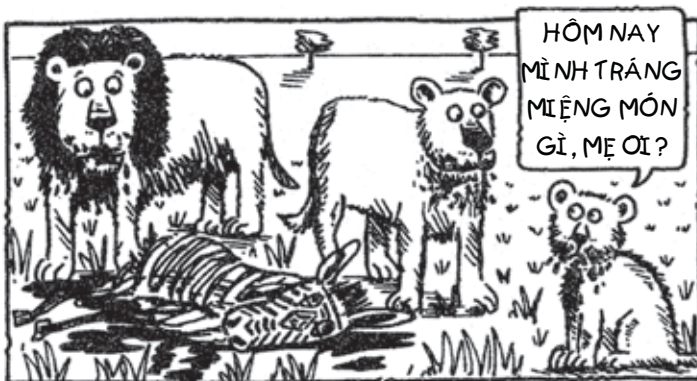
Những hướng dẫn dành cho sư tử cái ham mê săn bắn

Các sư tử cái của một đàn sư tử luôn đi săn chung (bạn được lười biếng không đi cùng chúng).

- Đám sư tử cái các bạn rình mò một đàn linh dương. Các bạn sẽ tiến lại gần con mồi theo hướng nào?
  - Xuôi chiều gió, để bọn linh dương ngửi được mùi các bạn. Ngửi thấy mùi sư tử cái là chúng sợ đến đờ ra, không còn khả năng tự vệ nữa.
  - Ngược chiều gió, để bọn linh dương không ngửi được mùi của các bạn.
  - Xuôi theo hướng nắng chiếu (với mặt trời sau lưng), để bọn linh dương kia bị lóa mắt.
- Nhóm sư tử cái các bạn được chia ra làm hai nhóm. Bây giờ các bạn làm gì?

- a) Một nhóm tấn công bọn linh dương và đuổi cho chúng chạy về phía nhóm thứ hai đang phục sẵn.
  - b) Một nhóm đuổi bọn linh dương, còn nhóm thứ hai đuổi bọn ngựa vằn. Qua đó cơ hội kiếm được con mồi sẽ tăng lên gấp đôi.
  - c) Một nhóm đuổi bọn linh dương, còn một nhóm dè chừng bọn linh cẩu, ngăn không cho bọn này ăn cắp mất con mồi.
3. Hãy chọn ra một con linh dương để tấn công. Bạn chọn con nào đây?
- a) Con to nhất – nó có nhiều thịt nhất.
  - b) Con nhỏ nhất – nó ít có khả năng kháng cự nhất.
  - c) Con yếu nhất – là con dễ bắt nhất.
4. Bọn đàn ông sư tử vốn là loại khách không mời mà tới. Khi bạn cùng đám chị em vất vả săn bắt, thì chúng nó nằm ườn ra sưởi nắng. Đến khi các bạn làm xong việc thì đám kia thấy... đói. Phần ăn to nhất thuộc về ai?

- a) Thuộc về những sư tử cái, tiếp theo là đám con cái của chúng. Bọn đàn ông - sư tử đực sẽ nhận được những phần thừa. Đáng đời, chúng nó có chịu làm việc gì đâu.
- b) Bọn đàn ông chiếm lấy những miếng to nhất và tốt nhất, sư tử cái và sư tử con chỉ được ăn phần thừa, nếu còn thừa lại chút nào.
- c) Những đứa con, phải cho chúng nó ăn chứ, để cho chúng nó còn lớn lên.

5. Một sư tử đực mới đánh đuổi những con sư tử đực cũ trong đàn của bạn đi, rồi giết và ăn thịt con cái bạn. Bạn làm gì?
- Tôi co cẳng chạy trốn.
  - Tôi giết chết nó và ăn thịt nó.
  - Tôi kết bạn với nó.
6. Khi hạn hán có rất ít đồ ăn. Lúc đó bạn sẽ sống bằng thứ gì?
- Những con sư tử khác.
  - Cá, côn trùng, thằn lằn, chuột, hoặc đôi khi cả rùa.
  - Những khúc xương mà tôi đã cẩn thận chôn trước, để phòng khi khó khăn như lúc này.

Đáp án: Hãy so sánh và tự cho bạn một điểm với mỗi câu trả lời (đúng 1b). 2a) Sư tử thường hợp thành nhóm khi đi săn. Nhưng một số các nhà nghiên cứu cho rằng, đó là do loài người chúng ta nhìn thấy mà tưởng tượng ra. Trong nhóm đó, mỗi con theo dưới mức đích riêng của nó. 3c). 4b) 5c) Sư tử đực to hơn và mạnh hơn sư tử cái. Nếu không đủ thức ăn cho tất cả, thì các bà mẹ và con cái phải nhìn đói. 5c) Điền thật đầy, nhưng lại là sự thật. Sư tử đực muốn có con cái để chăm lo cho con cái của chính nó, còn sư tử cái lại cần con đực để đẻ con và bảo vệ về cho những đứa con sư tử mới. 6b) Một con sư tử khi đói sẽ ăn thịt mọi thứ. Hãy cẩn thận khi bạn lại gần khu vực đó.

Ý nghĩa số điểm của bạn:

- 5-6 điểm, bạn gầm hay gầm đấy, sư tử cái! Bạn là một nữ thợ săn xuất sắc.
- 3-4 điểm, bạn là một con sư tử cái tốt đấy, nhưng còn phải luyện thêm chút đỉnh.
- 1-2 điểm, sẽ không bao giờ bạn trở thành một sư tử cái thật sự. Tốt nhất là bạn hãy quên đi niềm kiêu hãnh của mình và cứ tiếp tục làm người đi cho xong.

Bạn có đủ khả năng làm một nhà động vật học không?

Một trong những tay thợ săn hung dữ nhất của các bình nguyên Châu Phi là con báo Gêpa. Bọn mèo to lớn này là những vận động viên điền kinh hạng đầu thế giới. Chúng đạt tốc độ tối đa 110km/h, nhưng chỉ ở khoảng cách ngắn thôi. Nguyên nhân nằm ở chỗ, những cơ bắp của một con báo Gêpa khi chạy sẽ sản xuất ra rất nhiều nhiệt lượng. Nếu con báo Gêpa chạy quá vài giây đồng hồ với tốc độ tối đa, nó sẽ bị ảnh hưởng trầm trọng đến não bộ, thậm chí bỏ mạng. Khi mệt hết hơi, báo Gêpa cần phải được nghỉ ngơi một hồi.

Năm 1937, những người yêu thú tại London đã tổ chức một cuộc chạy thi giữa một con báo Gêpa và một con chó săn. Theo bạn thì chuyện gì sẽ xảy ra?

- Con chó thắng cuộc.
- Con báo Gêpa ăn thịt con chó.
- Con báo Gêpa thắng cuộc, nhưng chỉ thỉnh thoảng thôi. Đa phần thì nó chẳng thèm vất vả mà làm gì.

Đáp án: c) Báo Gêpa không phải là kẻ thích chạy thi. Ở một cuộc chạy thi khác trong cùng năm đó, con báo chỉ chạy có một nửa đường rồi nghỉ ngơi!

Cho tới nay, chúng ta chỉ mới nói đến những loài ăn thịt sống trên cạn. Nhưng điều đó không có nghĩa, xuống dưới nước là bạn được an toàn đâu nghe – nhất là khi bạn là một món đồ xơi được. Dưới biển cũng như trong sông suối đang lớn nhớn đến cả triệu những

con cá tồi tệ. Theo bạn thì trong số những câu chuyện sau đây, câu chuyện nào là quá rùng rợn và không thể là sự thật?

Những tay kẻ cướp dưới nước

1. Có một loài cá tên là Schnepfen, thường cưỡi lên trên loài ếch biển to lớn hơn, nhưng hiền lành hơn. Khi con cá này nhìn thấy một con cá nhỏ vừa miệng nó, nó sẽ nhảy xuống dưới và đớp lấy con kia. ĐÚNG/SAI
2. Ở miền bờ biển Bắc Mỹ có bọn Cá Rô Xanh rất nham hiểm, thường tấn công những đàn cá khác. Cái mõm khổng lồ của nó có thể chứa được tới 70 con cá, nhưng chỉ có hai ba con là lọt vừa qua cổ nó mà thôi – lần tới khi nó há mõm ra, những con cá chưa bị nuốt xuống lại bơi thoát ra ngoài. ĐÚNG/SAI
3. Con Cá Chuông Halitosis có một món vũ khí cực kỳ đặc biệt và nguy hiểm: hơi thở thối tha tởm lợm của nó. Khi một con cá nhỏ bơi ngang qua, con cá khổng khiếp kia liền thở ra một làn mây bọt nước độc địa để hạ gục con mồi. ĐÚNG/SAI

4. Con Quỷ Biển Đại Tây Dương luôn mang sẵn lưỡi câu cá của nó bên mình, cùng với một thứ nhỏ nhỏ trông như một con giun ngo ngoe trước mõm nó. Khi một con cá khác bơi ngang qua để xăm soi ngắm nghĩa "con mồi", con quỷ biển sẽ ngoạm lấy và ăn thịt con cá. ĐÚNG/SAI
5. Con Cá Kéo có cái hàm có thể ngoác ra như cái kéo vậy. Nó dùng món vũ khí đáng sợ này để mổ bụng con mồi. Nó có thể cắn đứt cả dây câu của những người ngụy dưới sâu. ĐÚNG/SAI
6. Con cá Viper sống dưới biển sâu có trong mõm nó tới 1350 ngọn đèn. Khi các ngọn đèn này sáng lóng lánh ở những lớp nước sâu dưới biển, một số cá bé sẽ bơi tới để xem trận pháo hoa miễn

phí. Ngay khi chúng đã bơi vào trong cái mồm khổng lồ, cá Viper chỉ cần ngậm mồm lại là xong. Kết thúc chương trình trình diễn pháo hoa! ĐÚNG/SAI

Đáp số: 3, 5 SAI, 1, 2, 4, 6 ĐÚNG.

Bạn đã biết chưa?

Một loại cá lưu manh có thật là con Cá Mập Trắng khổng lồ. Bạn biết không, nó có thể cảm nhận được những chuyển động trong nước cách xa nó tới 1,6km! Và ngửi thấy mùi máu từ khoảng cách xa tới 400 mét. Nó thường tấn công nạn nhân từ phía sau hoặc là từ phía dưới. Trong tích tắc cuối cùng, nó nhắm hai con mắt màu đen lạnh lùng lại, và hướng đến nhíp tim đập đẫy sọ hãi của con mồi. Đúng thế, nhíp tim đập tạo ra những làn sóng điện tử rất nhỏ, nhưng Cá Mập Trắng có thể cảm nhận được. Thế rồi nó đớp tới!

Bạn có khả năng trở thành một nhà động vật học?

Chắc bạn chưa bao giờ nghe thấy chuyện này! Con Cá Bắn Súng sống ở Ấn Độ, Châu Úc và Đông Nam Châu Á có một món vũ khí rất đặc biệt: một khẩu súng lục bắn nước được gài sẵn. Dùng khẩu súng này, cái con vật bé xíu chỉ dài có 2 cm sẽ phun nước một cách cực kỳ chính xác vào những con côn trùng bay ngang qua. Và đối với bọn côn trùng thì trò bắn nước này chẳng dễ chịu chút nào đâu – chắc là bạn cũng tưởng tượng ra!

Trong một bể cá công cộng với một đàn cá đông đúc, người ta dán 150 gram thịt sống lên các vách bể, cao phía trên mặt nước. Người ta muốn biết liệu bọn cá có thể gỡ chỗ thịt ra không. Theo bạn thì chúng có khả năng đó không?

- a) Không, chúng không làm được.
- b) Bọn cá này cứ phun nước và phun nước mãi, cho tới khi đám thịt rời ra và trôi trên mặt nước
- c) Vì không thể gỡ chỗ thịt đó ra khỏi vách bể bằng "súng lục bắn nước", nên chúng nhảy lên cao, đớp lấy chỗ thịt đó bằng những cái mõm nhỏ tí xíu.

Đáp án: b) Đúng thế, chúng bày ra một trò phun nước vĩ đại!

Mèo - Đâu phải chỉ có móng vuốt

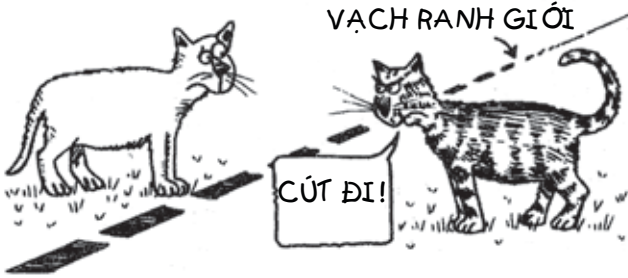
Chắc hẳn bạn đã từng biết đến một trong những loài thú ăn thịt độc ác nhất. Cũng có thể có một con thú như thế đang rình mò ngay đằng sau rèm cửa của bạn, hay đang ngồi trước màn hình tivi của bạn! Đúng vậy – chúng ta đang nói đến con mèo chẳng mấy hiền từ của bạn đấy. Bây giờ là lúc đưa mèo ra khỏi gầm sofa mà xem xét cho rõ: Con vật nũng nịu dễ thương của bạn thật sự là một kẻ sống một cuộc sống hai mặt đối trá.

Con mèo của bạn làm gì...

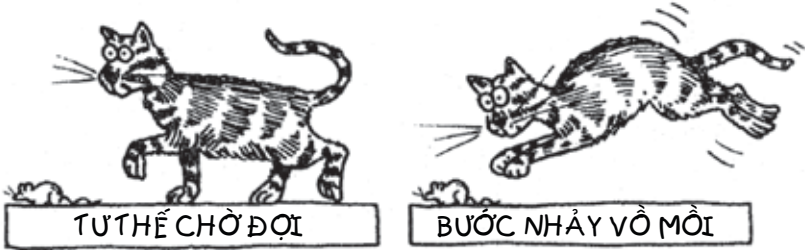
Có phải là mèo chỉ muốn tỏ ra dễ thương khi chúng cọ mình vào chân bạn? Hoàn toàn không đâu. Chúng đang đánh dấu bạn bằng mùi của chúng. Để chỉ ra rằng, bạn là một thành phần trong gia đình chúng.

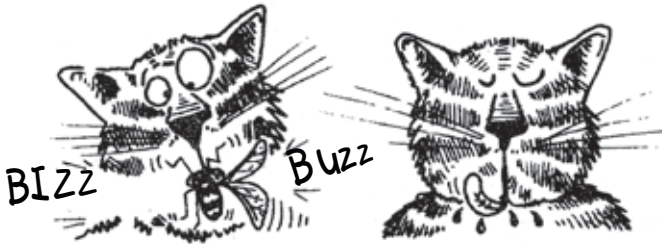
Mỗi con mèo có một khu vực săn bắt riêng, bình thường nó không cho con mèo nào khác lọt vào trong đó. Khu vực này thường lớn hơn khoảng vườn của bạn.

Mèo đi săn bằng cách rón rén lại gần con mồi. Thình thoảng nó đứng lại như mọc rễ, rồi lại tiếp tục rón rén. Đến tích tắc cuối cùng, nó nhảy một bước thật dài.

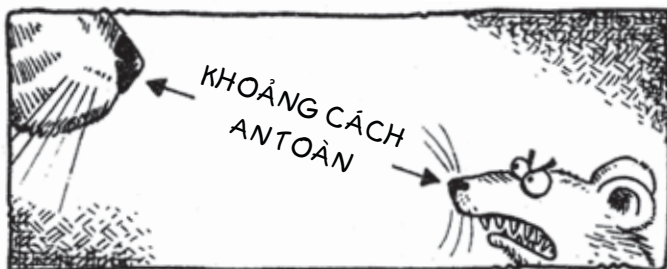
Mèo cũng thích bắt cả côn trùng. Đây là món ăn giòn tan ngon miệng – y như chíp khoai tây đối với bạn vậy.

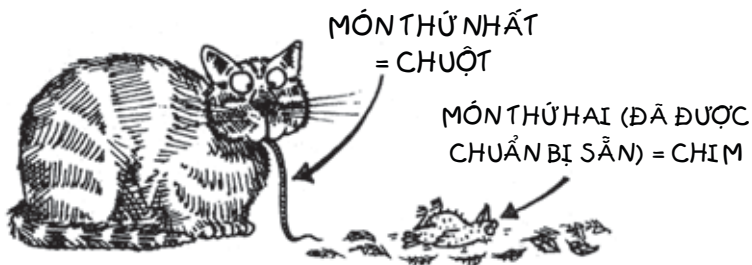
Chỉ có thỏ và chuột cống là chúng không thích săn mà thôi. Chúng nó sợ thỏ, bởi vì bọn kia to. Còn chuột cống thì có vẻ như thức ăn khô mà bạn mua từ siêu thị về vẫn còn ngon hơn.

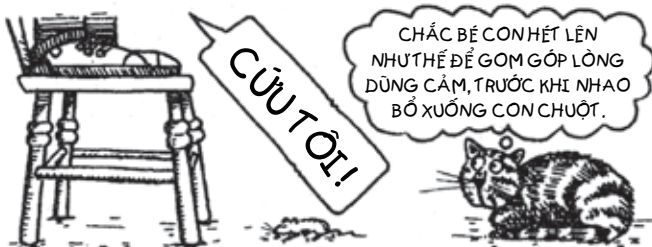
Khi một con mèo vờn một con chuột, điều đó không có nghĩa là nó độc ác tàn nhẫn. Thật sự là không! Bản thân nó cũng là một loại "thỏ đế". Con chuột có thể tấn công nó (một số con chuột có thể làm điều đó thật đấy). Vậy là nó giữ khoảng cách, nhưng canh chừng sao cho con mồi không chạy thoát.

Khi ăn thịt một con chuột, trước tiên mèo ăn cái đầu. Nuốt ực. Trước khi ăn thịt chim, nó dùng răng nhỏ lông chim ra đã.

Khi con mèo mang về cho bạn một con chuột nửa sống nửa chết hoặc một con chim đã bị hành hạ dã man, thì đây là cách nó muốn dạy cho bạn đi săn đó nghe. Đúng thế, nó muốn bạn kết liễu mạng sống của con mồi. Đây là cách mèo mẹ dạy mèo con.

Bạn đã biết chưa?

1. Kẻ giết chuột vĩ đại nhất mọi thời đại là một con mèo có tên Towser. Nó qua đời năm 1987, nó đã bắt được tới 28.899 con chuột trong một lò nấu rượu Whisky miền Scotland.

2. Một chú mèo săn giòi đã cứu mạng quý ông Henry Wyatt. Ông này là hiệp sĩ nước Anh sống ở thế kỷ thứ 15, đã bị ném vào nhà ngục, hòng đẩy ông vào chỗ chết đói. Một chàng mèo đi hoang đã kết bạn với ông, mang chim về cho ông ăn (ví dụ như chim bồ câu) và giữ cho ông khỏi bị chết đói, cho tới khi bạn bè đến giải phóng ông.

Nếu bạn mèo là loài có chí tiến thủ, thì chắc là con nào cũng mong trở thành một con mèo khổng lồ. Một con mèo thật to, thật lớn và là một con thú ăn thịt thật sự khủng khiếp. Như một con hổ, thực vậy.

HỔ, hổ dễ sợ

Từ chòm mũi cho tới chóp của cái đuôi vẫn vẹn, một con hổ dài trung bình 2,9m và nặng 204kg – bằng ba người đàn ông trưởng thành cộng lại. Trong thế kỷ thứ 19, tất cả các nhà văn đều đồng loạt nói xấu loài vật này. Họ cho nó là một kẻ thâm độc, tấn công bất ngờ nạn nhân của chúng một cách nham hiểm. James Inglis đã viết:

Đám thợ săn thế kỷ 19 rất mê trò giết hổ. Cho thú vui khủng khiếp đó, họ thậm chí còn được chính phủ Ấn Độ trả tiền! Rất nhiều con hổ bị giết và trở thành những tấm thảm lông hổ rừng rợn. Những tay thợ săn của loài người làm việc chăm chỉ tới mức trong năm 1972, toàn xứ Ấn Độ chỉ còn 1800 con hổ mà thôi. Năm 1971, người ta bắt đầu cấm săn hổ, và nhờ vào những biện pháp bảo vệ quyết liệt, số lượng hổ lại bắt đầu tăng lên tại một số địa phương. Chỉ có điều công việc của những chiến sĩ bảo vệ môi trường đã dẫn con người vào một tình huống khó xử. Ta phải làm gì đây, nếu một con hổ gặp người; liệu người ta có được phép giết nó không?

Con hổ phải chết

Năm 1978, tại biên giới giữa Ấn Độ và Nepal:

- Con hổ phải chết! Tôi phải chính tay bắn nó! - ông giám đốc của công viên rừng đập bàn và kêu lớn.

- Ông không hiểu gì cả, - Arjan Singh chuyên gia nghiên cứu về hổ trả lời. Đó là một người đàn ông nhỏ bé, vầng trán đang nhăn tít lại vì lo lắng.

Ông giám đốc công viên nhếch miệng lên thành một nụ cười mỏng, rút khăn tay ẩm ướt lau mồ hôi trên mặt. Trời rất nóng, dù những tấm màn màn đã được thả kín và quạt trên trần nhà đang quay vun vút. - Không, ông Singh, ông mới là người không hiểu gì cả. Ta thử xem xét lại các dữ liệu mà xem. Vào ngày 3 tháng 4 có

một người đàn ông biến mất trong rừng. Đó là nạn nhân thứ nhất của con hổ. Những phần xương thịt còn lại của ông ta chẳng đủ để xếp đầy một hộp cac-ton đựng giày. Ba ngày sau đó, con hổ lại bắt thêm một người đàn ông nữa. Tôi đã nhìn thấy nó ăn thịt ông ta. Tôi đã la lên, nhưng con quái vật không thèm để ý. Lẽ ra tôi phải bắn nó ngay lúc đó!

Ngón tay ông ta co lại quanh một cò súng vô hình.

- Nhưng hổ là loài đang được bảo vệ! - Arjan Singh cãi lại. - Anh không được phép bắn chúng!

- Loài người cũng phải được bảo vệ! - ông giám đốc công viên gầm lên. - Đã có hai người bị thiệt mạng, còn ông thì cứ gắng sức chỉ bảo tôi về công việc của tôi hả!

- Ông không hiểu gì hết! - Arjan Singh tuyệt vọng nhắc lại. - Hổ chỉ tấn công người một khi chúng không còn cách nào khác!

- Ý ông muốn nói sao với cái trò *không còn cách nào khác* hả? - ông giám đốc chồm tới với hai con mắt nhấp nháy lia lịa vì giận dữ.

- Về mặt bản chất, hổ không tấn công người. - Nhà động vật học nói. - Chỉ có điều con người đã giết hết những con mồi của nó như hươu, hoẵng và lợn rừng. Con hổ này sắp chết đói, trong rừng lúc ấy lại có người. Nó phải ăn để khỏi chết đói.

- Đó là thịt người! - ông giám đốc sảng giọng đáp trả.

Arjan Singh lấy hơi thật sâu và gắng sức thuyết phục lần nữa.

- Ông đừng quên rằng, nhà nước có lệnh bảo vệ loài hổ. Tại sao chúng ta không thử bằng một phương pháp khác, thay vì giết con thú đó? Phải có một cách nào đó chứ? Tôi đề nghị thế này: tại sao ta không để thịt trâu vào rừng cho nó có cái ăn? Lúc đó nó sẽ no. Khi con hổ no, nó không còn tấn công người nữa.

Ông giám đốc cay đắng thở dài.

- Ông Singh, tôi nói thật. Nếu cứ theo ý tôi thì con hổ của ông đã chết từ mấy ngày nay rồi, nhưng cấp trên của tôi có vẻ như đồng ý với ông. Đó là ưu thế của ông. Chắc là tôi phải nghĩ lại chuyện này thôi.

Nhưng giọng của ông ta nghe chẳng lấy gì làm chắc chắn.

Vài ngày qua đi. Ông giám đốc vẫn chưa quyết định. Con hổ lại tấn công lần nữa. Lại thêm một người nữa bị bỏ mạng trong rừng. Tim Arjan Singh đập lồng lên khi ông quan sát những vết chân.

- Đúng, tôi e rằng cũng chính là nó, - ông nói với người kiểm lâm đi cùng.

- Cha, - ông này bực bội. - Theo tôi thì có lẽ bây giờ ông giám đốc sẽ có quyền thực hiện ý định của mình. Giờ là hết đời con hổ. Đã tới lúc rồi. Chắc cả ông cũng nhận ra điều đó.

Họ đang quan sát vết đất do con hổ gây ra khi kéo lê xệt con

mồi. Cách đó có vài mét là một cái đầu người đầy máu. Những gì còn sót lại của nạn nhân.

Arjan Singh như đã nghe thấy giọng nói thịnh nộ của ông giám đốc.

- Tôi đã nói với ông rồi! Ông là người có tội - nếu cứ theo ý tôi thì người đàn ông này đã được sống!

Chuyên gia nghiên cứu về hổ ngay từ bây giờ đã thấy sợ cuộc gặp gỡ tới đây. Liệu có còn cách nào cứu con vật này không?

Theo ý bạn thì chuyện gì sẽ xảy ra?

- a) Ông giám đốc được phép thực hiện ý định của mình. Người ta đi săn con hổ và bắn chết nó.
- b) Arjan Singh thắng cuộc. Ông giám đốc đồng ý đặt thịt làm thức ăn cho hổ, và con thú quả thật không tấn công thêm người nào nữa.
- c) Người ta bắn về phía con hổ một mũi tên có tẩm thuốc mê. Sau đó đưa con hổ đến một khu vực không có người sinh sống.

Đáp án: b) Cấp trên của ông giám đốc vẫn chưa cho phép bắn chết con hổ. Vậy là ông giám đốc đành phải làm theo lời đề nghị của Arjan Singh. Kể từ đó trở đi con thú ăn những miếng thịt được người ta đặt riêng cho nó và không tấn công người nữa. Ngày nay, những con hổ va tấn công người đã được đưa đến những khu không có người sinh sống.

Làm cách nào để tránh được hổ

Sau đây là vài lời khuyên nhủ giúp bạn né tránh cảnh trở thành bữa ăn cho một con hổ ăn thịt người. (Hy vọng là ở nơi bạn sinh sống, bọn hổ nanh ác như thế không có quá nhiều.)

1. Một con hổ bao giờ cũng tìm cách đi ngược chiều gió. Vậy là luôn luôn bạn phải chú ý xem ở hướng đó có gì chuyển động không. Nếu có thì thận trọng đó!

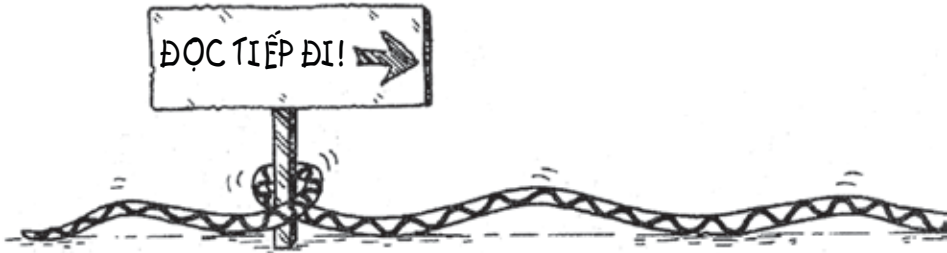
- Con hổ thường tấn công khi bạn cúi lom khom, bởi lúc đó nó nghĩ bạn là một con thú bốn chân. Vậy là nếu bạn cần đi tè trong rừng, thì đừng có ngồi xổm nghe. Tốt hơn là nghĩ ra một tư thế khác.
- Hổ tấn công từ phía sau. Trong năm 1978, người ta có phát cho dân chúng sống trong những dải rừng dọc biên giới Ấn Độ và Bangladesh những cái mặt nạ bằng nhựa, cùng lời khuyên họ phải đeo ngược nó ra sau gáy. Bọn hổ sau đó hầu như không tấn công người nữa, bởi chúng có cảm giác bị con người quan sát, mặc dù họ đang xoay lưng về phía chúng. Cái mặt nạ này gần tốt bằng một cặp mắt bổ sung phía gáy!

- Khi có một con hổ bám theo bạn, và bạn để quên cái mặt nạ đó ở nhà, thì tốt nhất hãy leo lên một cây cao. Đa phần bọn hổ không biết trèo cây.

5. Hồ luôn luôn ngoạm vào gáy con mồi. Nếu nó đã ngoạm được vào gáy ai thì người đó coi như bỏ mạng. Cơ hội trốn thoát lúc đó chỉ còn là một chia cho một trăm thôi. Ai chà!
Bây giờ có lẽ bạn nghĩ, hồ (hay những người giết chúng) là những tay thợ săn trầm trọng nhất. Chẳng phải như vậy đâu. Thử nghĩ đến những cặp mắt nhỏ nhỏ sáng lóng lánh mà xem...

Kẻ phun thuốc độc

Rắn độc, eo ôi sợ quá! Nhưng đâu phải chỉ có thể, còn một loạt những con thú hung ác tởm lợm khác cũng biết phun thuốc độc. Tại sao chúng làm điều đó? Để dọa cho bọn người chúng ta sợ chẳng? Không đâu, đây là một phương pháp hữu hiệu để hạ gục những con thú nhỏ hơn. Bằng cách nào? Bạn sẽ biết ngay thôi.

Lệnh truy nã: Rắn

TÊN: Rắn

ĐẶC ĐIỂM: Rắn là loài bò sát không chân. Có 2.500 loại rắn khác nhau nhưng chỉ có 600 loại là rắn độc.

Tin tốt lành: Chỉ 150 loài trong số đó có thể giết người.

TIN TỒI TỆ: Những cái răng độc của rắn thường nằm

thấp trong vòm miệng và chỉ dựng lên khi rắn cắn. Răng độc giống như một cái kim rỗng, để rắn phun chất độc qua

đó. Khi lao về phía trước, một con rắn có thể đạt tới vận tốc 2,4 m/giây vậy là nạn nhân chỉ có một phần tư giây đồng hồ để né tránh cái răng chết chóc.

BÁO ĐỘNG, RẮN!

TÊN: Rắn hổ mang

ĐẶC ĐIỂM NHẬN DẠNG: Dài tới 5,5 m

KHU VỰC SINH SỐNG: Ấn Độ, miền Nam Trung Quốc và Đông Nam châu Á.

THÓI HU: Ở vành mũ xòe ra phía sau đầu của nó có in một hình dễ sợ, gồm hai con mắt và một cái mũi. Con rắn xòe ra mẫu hình này khi nó giận dữ hoặc khi sợ hãi.

TẬT XẤU: Ăn cả những con rắn khác. (Suy nghĩ cho kỹ thì chuyện này có lẽ hữu ích.)

TÍNH ỒI TỆ: Nọc độc của nó đủ để giết chết một con voi. Bọn người chúng ta vậy là không có cơ hội sống sót.

TÊN: Rắn Habu

MIÊU TẢ: Dài 2 mét. Thon nhỏ, lốm đốm những vòng nhẵn màu vàng.

KHU VỰC SINH SỐNG: Okinawa và các hòn đảo gần đó ở Thái Bình Dương. Cũng may, nó không có ở bất kỳ nơi nào khác).

THÓI HU: Qua những bộ phận nhận biết sức nóng trên đầu, nó có thể nhận ra thịt sống và ấm.

TẬT XẤU: Rất ưa trò chui qua những kẽ hở bé xíu để lọt vào nhà bạn.

TÍNH ỒI TỆ: Thích cắn người.

TÍNH ỒI TỆ HƠN: Cú cắn của nó cướp mạng người.

TÊN: Rắn Mamba đen
(rắn độc châu Phi)

MIÊU TẢ: Dài 3 đến 4 mét. Là con rắn độc lớn nhất Châu Phi.

KHU VỰC SINH SỐNG: Châu Phi, phía Nam sa mạc Sahara.

THÓI HU: Nó có thể chuyển động nhanh như ngựa phi.

TẬT XẤU: Nuốt chửng một con chuột và tiêu hóa con này nội trong 9 tiếng. Đa phần những con rắn khác cần quá 24 tiếng.

Bạn đã biết chưa?

Năm 1909, đại tá Richard Meinhertzhagen quyết định thử xem một con Mamba đen có thể trườn nhanh tới cỡ nào. Ông ta cùng lính của mình ném đất vào con vật tội nghiệp, cho tới khi nó nổi giận lên và đuổi theo một người tình nguyện. Tới lúc đó, ông đại tá cẩn thận bấm thời gian. Con rắn đã đạt tới vận tốc 11,2km/h thì chuyện không may xảy ra: người lính kia bị ngã! Ngài đại tá, vốn là một tay súng xuất sắc, cuối cùng đã đành bắn chết con vật.

Kỳ quặc làm sao, có những người ưa thích rắn. Đúng thế, có những người nuôi chúng làm gia súc nữa kia! Hy vọng ông thầy dạy sinh vật của bạn không phải là một người trong nhóm đó. Nếu không có lẽ bạn sẽ phải nghe những thứ na ná như câu chuyện sau đây:

Năm lý do để coi rắn là loại gia súc tuyệt vời*

1. Rắn sợ người hơn là người sợ rắn. Đẳng nào thì ta cũng to hơn chúng chút đỉnh.

2. Rắn chỉ cắn người khi chúng có cảm giác bị đe dọa. Người Ấn Độ cổ kể rằng, khi gặp một con rắn lục xích bạn nên đứng lại và nói chuyện với nó. Lúc đó nó sẽ không cắn đâu. Vụ nói chuyện chắc chẳng giúp gì nhiều, bởi bọn rắn điếc. (Mặc dù chúng có thể cảm nhận được những làn sóng âm thanh lan truyền trong đất.) Thế nhưng cái vụ đứng lại này sẽ gây cảm giác trấn an chúng và điều này có thể cứu mạng bạn thật đấy.

* Hoặc cũng có thể tạm nói rằng, "không đến nỗi quá tệ".

3. Rắn là loài có ích. Từ chất độc của con rắn lục xích, người ta tạo nên một loại thuốc hỗ trợ cho quá trình đông máu. Còn chất độc của con rắn Grubenotter xứ Malaysia lại ngăn không cho máu đông lại. Vậy là người ta có thể sử dụng nó để ngăn chặn hiện tượng máu vón đông.
4. Rất nhiều câu chuyện khủng khiếp về loài rắn là không đúng với sự thật. Có một loài rắn lục tại Malaysia được người ta đặt cho cái tên "một trăm bước", bởi một người nào bị nó cắn chỉ đi được một trăm bước là chết. Thế nhưng trong sự thật thì anh ta có thể đi ít nhất 1.000 bước kia.
5. Con người giết rắn nhiều hơn là rắn giết người. Trong những món thuốc cổ truyền của xứ Trung Hoa, người ta sử dụng máu rắn, và nói rằng nó rất tốt cho cả gan lẫn phổi người uống. Thế nhưng những con rắn tội nghiệp phải cung cấp máu thì có lẽ thấy vụ này chẳng tốt đẹp đến thế đâu.

Ngoài ra: Bạn có thích âu yếm vuốt ve một con rắn không? Không ư? Tôi đã nghĩ ngay mà. Nhưng nếu bạn mê rắn quá mất rồi, có lẽ bạn sẽ trở thành một người điều khiển rắn cũng nên? Phương pháp như thế này:

Cách thổi sáo dụ rắn

1. Hãy bắt lấy một con rắn độc, ví dụ như một con rắn hổ mang.
2. Hãy hút hết nọc độc của nó để bạn có thể sống sót cả trong trường hợp có chuyện trục trặc. Vụ này người ta gọi là "vắt sữa". Bạn tóm lấy con rắn từ phía sau đầu và ép nó cắn qua một miếng giấy để trên một cái bình hứng. Bây giờ bạn nhè nhẹ ấn lên hai tuyến nọc độc ở hai bên đầu của nó, để cho phần bên trong được phun ra ngoài. (Đừng có lo cho con rắn tội nghiệp nghe – cơ thể nó sẽ sản sinh ra thuốc độc mới).

3. Bây giờ bạn đặt con rắn vào trong một cái giỏ mây và bắt đầu thổi sáo. Sau một hồi con rắn sẽ ngóc cổ lên bởi nó quá tò mò.

4. Đùng đưa cái sáo từ bên này qua bên kia. Rắn không nghe được nhạc của bạn đâu, nhưng nó sẽ làm theo những chuyển động của bạn.

5. Chú ý! Nó đang cân nhắc bao giờ thì nên mổ tới!

6. Nếu trong lúc thổi sáo dụ rắn mà bị nó cắn và bạn đã quên làm bước thứ hai, thì có lẽ nên tiến hành phương pháp cấp cứu. Dưới đây là một số những lời mách bảo không mấy hữu hiệu.

Cảnh báo: Tất cả những phương pháp "gia truyền" sau đây đều chỉ có tác dụng như một bình ử ấm làm bằng socola!

PHƯƠNG PHÁP TRỊ RẮN CẮN GIA TRUYỀN

1. Uống 4,5 lít Whisky.
2. Chặt ngón tay bị rắn cắn bằng một con dao to hoặc kìm súng lục bắn tung nó đi (phương pháp cổ truyền của các chàng cao bồi).
3. Rạch cho vết thương to ra, và nhờ một người bạn thân hút chất độc ra ngoài.
4. Nhúng bàn tay bị rắn cắn vào trong nến nóng.
5. Cắt thịt gà quăn xung quanh vết thương rồi đốt.
6. Ăn thịt một con rắn còn sống.
7. Bóp nát một con cóc, rồi nhỏ nước của nó lên trên vết thương (cách chữa của người thành Rome cổ đại).
8. Trước khi bị rắn cắn, bạn đã ăn một miếng của một tuyến nọc rắn. Bạn cũng có thể tự tạo một vết thương cho mình, rồi nhỏ vào đó nước dãi và lấy một tuyến nọc rắn chùi vào đó.

Ghi chú về những cách chữa trị gia truyền

1. Cách chữa này rất được mọi người yêu thích, đặc biệt là trong hàng ngũ quân đội Mỹ vào những năm 60 của thế kỷ 19, thậm chí đối với cả những người không bị rắn cắn chút nào. Hỗn hợp nọc rắn và rượu whisky có thể khiến nạn nhân bỏ mạng.

2. Vô tác dụng. Cho tới khi ông cao bồi bóp cò thì nọc rắn đã lan toàn cơ thể bạn.
3. Rất nguy hiểm, bởi có thể cả người bạn thân kia cũng bị nhiễm độc theo.
4. Vô tác dụng.
5. Hoàn toàn vô tác dụng, nhất là đối với con gà.
6. Vừa vô tác dụng vừa tàn nhẫn. Cả rắn cũng có tình cảm chứ.
7. Y hệt như mục 6.
8. Có, cái này thì có tác dụng đấy. Một số bộ lạc miền nam Châu Phi (Kung, San và Zulu) thực hiện phương pháp này. Ở đây có ai thích làm giống như họ không?

Làm gì khi rắn cắn

Và nếu có ai đó thật sự bị rắn cắn (mặc dù xác suất của vụ này còn nhỏ hơn xác suất một vụ trúng số), thì anh ta cần phải nhớ cho kỹ ngoại hình con vật. Những vết rắn cắn được xử lý bằng một loại Serum (huyết thanh) – một loại thuốc độc đối chọi. Đây là một hợp chất mà cơ thể chúng ta sẽ sản sinh ra khi gắng sức trung hòa món nọc rắn. Những mũi kim tiêm với thứ Serum này sẽ trợ giúp

cho hệ đề kháng của cơ thể. Một bác sĩ khi chữa trị cần phải biết nên sử dụng loại Serum nào, vì vậy mà người bị rắn cắn phải hết sức bình tĩnh, ghi nhớ chính xác "mặt mũi tội phạm" và nhờ người khác gọi ứng cứu.

Thôi được rồi - cái vụ quan sát rắn có lẽ không phải là việc bạn thích nhất. Mà đi nghỉ hè giữa rừng rậm cũng chẳng phải là ai cũng ưa. Rất có thể bạn thích đi nghỉ ở miền biển hơn. Nhưng nếu bạn nghĩ, hể cứ xuống nước là bạn được an toàn, thì...

Những con quái vật ở biển

Những con rắn độc nhất không sống trên đất liền, mà sống ở vùng biển bao quanh Ấn Độ và Đông Á. Chất độc của rắn biển còn độc hơn hàng trăm lần so với chất độc của các loài rắn khác. Đây là tin tồi tệ. Nhưng có tin tốt lành là, bọn rắn biển chẳng mấy đam mê chuyện cắn người. Vì thế mà dân chài Ấn Độ thường xuyên dùng tay trần để gỡ những con vật dài ngùng ngoằng đó ra khỏi lưới. Quả là dũng cảm đấy... nhưng cũng khá ngông cuồng!

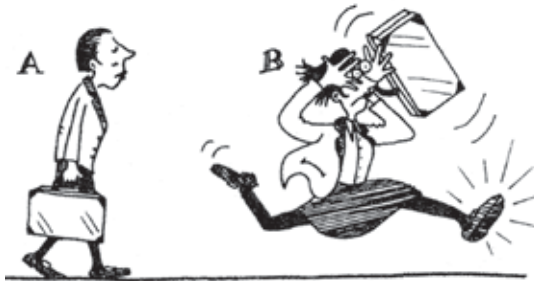
Một cư dân biển tồi tệ khác là con bạch tuộc. Đúng rồi, cái gã dài tay này cũng có một cú cắn độc. Người ta không biết chính xác độc tới mức nào, bởi cho tới nay chưa có ai tình nguyện giơ người ra cho nó cắn. Còn bạn thì sao? Dũng cảm lên một chút nào: đóng góp một chút cho khoa học đi!

Thế nhưng kể cả ở trên bờ thì cuộc sống cũng đâu có hoàn toàn nhẹ nhàng êm dịu. Bên cạnh rắn còn không biết bao nhiêu thứ khác...

Những tay trộn thuốc độc đều giả

1. Con kỳ giông Gila có một phương pháp rất lưu manh để đánh thuốc độc con mồi. Con vật thuộc loài bò sát dài 50cm ở miền nam nước Mỹ này đầu tiên cắn thật mạnh, rồi sau đó nhai nhai cho chất độc ngấm vào vết thương.
2. Ở những vùng nóng và khô trên thế giới còn có loài bọ cạp. Đúng thế – nó là đứa rất thích chơi ngông. Một con bọ cạp có thể sống liền ba tháng trời không cần nước, và một năm trời không cần ăn. Một khi trời lạnh xuống, nó cũng chẳng thèm coi chuyện này ra gì. Ngay cả khi người ta bắt nó nằm liền vài tiếng đồng hồ trong một tảng băng, nó cũng tỉnh trở lại cho coi. (Chuyện này sẽ trở thành một vấn đề đấy, nếu qua đây mà bạn nảy ý thích thèm ăn món kem vị bọ cạp.)
3. Bọ cạp hoạt động về đêm và trốn tránh ban ngày. Không may làm sao, có những con thú nguy hiểm như giống bọ cạp Trinidad lại rất thích ẩn trốn trong một chiếc giày vừa ấm vừa đẹp. Đến sáng hôm sau, chủ nhân của chiếc giày kia sẽ gặp phải một bất ngờ chẳng mấy dễ chịu. Ngày hôm đó, anh ta thật sự là nạn nhân của hiện tượng “xuống giường bằng chân trái”.

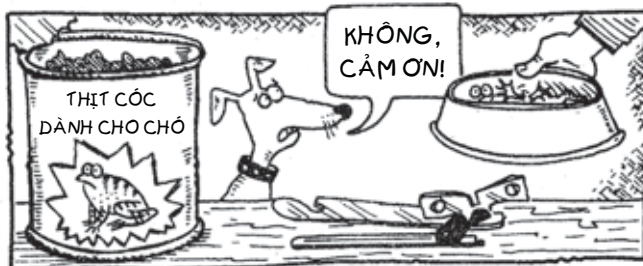

TRONG HAI NGƯỜI NÀY, AI LÀ NGƯỜI ĐI GIÀY CÓ BỌ CẠP TỚI NƠI LÀM VIỆC?

4. Chuột chù nước là một con vật nhỏ, hơi giống chuột cống. Món ăn của nó là những con thú nhỏ khác, ví dụ như cóc nhái và cá, bị nó đánh tê bằng thứ nước dãi đầy chất độc. Bọn kia vậy là không có khả năng cựa quậy và kháng cự trong khi bị nuốt.

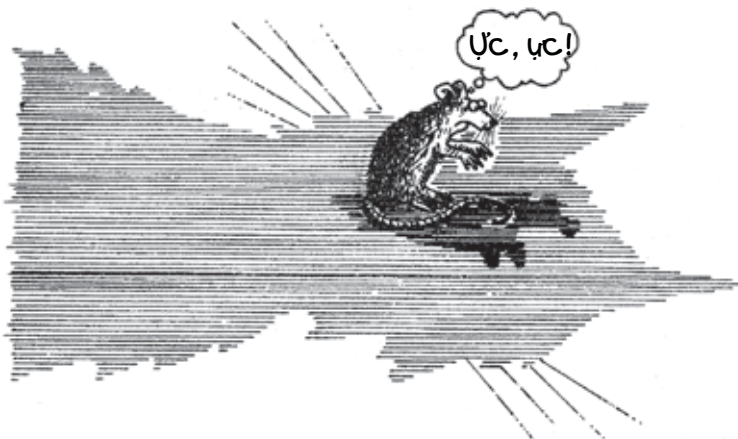

5. Bạn đừng có này ra cái sáng kiến nuôi chó cưng của bạn bằng thịt cóc nữa nghe. Phía trong lớp da sần sùi đó có những tuyến độc có thể giết chó đấy.

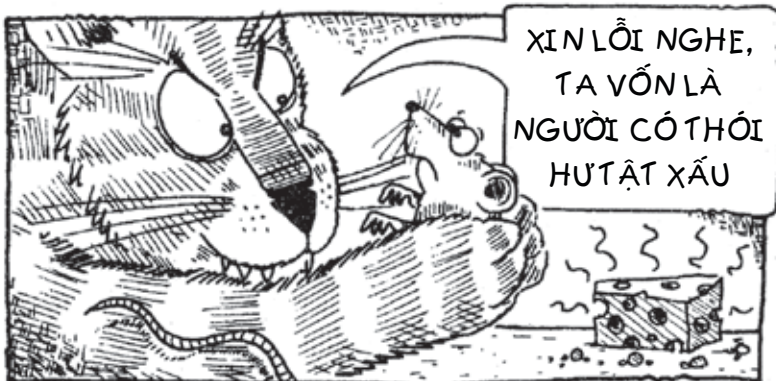
6. Bạn còn nhớ đến cái con thú mỏ vịt điên khùng (trang 20) không? Chuyện khiến bạn bối rối hơn đây: Con đực của loài này có gai nhọn ở dưới chân. Không một ai biết gai đó dùng để làm gì, liệu để giúp chúng chống cự kẻ thù hay sử dụng trong cuộc vật lộn với những con đực khác để tranh giành con cái. Nếu bạn bị một con thú mỏ vịt tấn công thì chúng tôi chỉ còn biết hy vọng rằng, lúc đó bạn đang đi ủng cao bồi có cựa.

Đọc tới đây, bạn nghĩ gì về những con thú độc hại? Bạn hoảng lên rồi, hay là sợ, hay là chỉ mất bình tĩnh chút xíu thôi? Nếu có hoảng hốt thì bạn cũng chỉ bình thường như rất nhiều những thực thể sống khác trên Trái Đất. Đó là cảm giác khi người ta là một con thú nhỏ mà lại phải sống chung vùng với những con thú ăn thịt đang lên cơn đói. Đúng thế, thật rõ ràng – ở ngoài trời hoang kia cuộc sống có thể rất rất nguy hiểm.

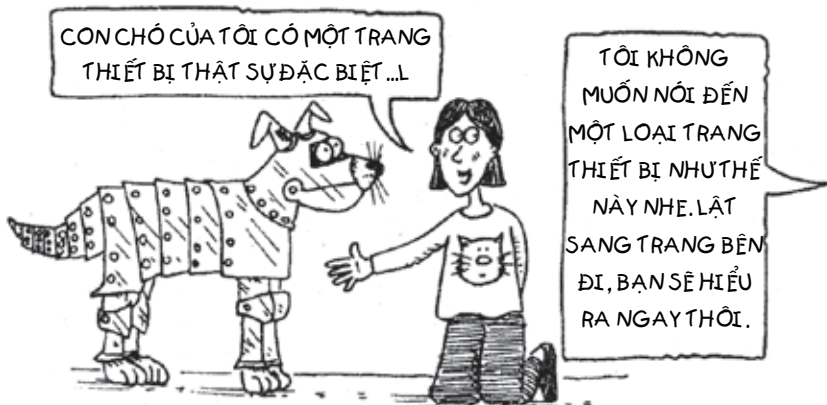

KHẢ NĂNG PHÒNG THỦ TỐT

Bạn vừa mới gặm một chút xíu vào miếng pho-mai bốc mùi hôi thối mà đã phải chạy bán sống bán chết để tránh một con quái vật đói ngấu đói nghiền vừa mới quờ về phía đuôi bạn, tên của con quái vật đó là mèo. Đúng thế, khi ta là một con chuột, thì cuộc sống quả thật đầy rẫy hiểm nguy.

Đáng ngạc nhiên làm sao, có rất nhiều con thú có khả năng chạy trốn hoặc thậm chí lật ngược tình huống. Bí quyết của chúng nằm ở những trang thiết bị riêng. Bạn nghĩ thế nào về sự che chở kiểu đó?

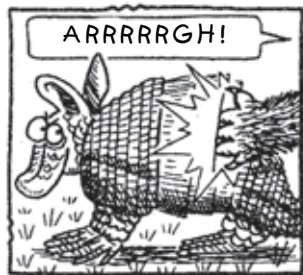

LỜI TƯ VẤN CỦA TỦ SÁCH KIẾN THỨC THẬT HẤP DẪN:

HÃY TỰ VỆ TRONG TỪNG BƯỚC CHÂN

CẨN THẬN VĨNH HƠN

Bạn nên sử dụng những bộ giáp hiện đại, giống như của con thú Thất Lung Xe Tăng miền Nam Mỹ. Khi gặp kẻ địch, bạn chỉ cần cuộn tròn lại thành một quả bóng là xong. Nếu muốn đùa nghịch chút xíu, hãy để bộ giáp của bạn hở ra một khe nhỏ. Ngay khi kẻ tấn công thò móng vuốt của nó vào, bạn lập tức sập khe hở lại, giống như một cái bẫy bằng thép ấy mà. Xẹt - Ấy, đau!

ĐẠY CHO KẺ THÙ CỦA BẠN MỘT BÀI HỌC

Giáp nhím là những làn bảo vệ tuyệt đối chắc chắn.

Nhím châu Âu: Cuộn lại thành một quả bóng tròn, hoặc đâm gai vào mũi kẻ tấn công. Trong mỗi bộ giáp nhím đảm bảo có ít nhất 5000 gai. Cảnh báo: dù được trang bị kỹ càng, bạn cũng không nên gây hấn với những chiếc ô tô đang lăn bánh lại gần, nếu không sau đó thân hình bạn sẽ... hơi bị phẳng.

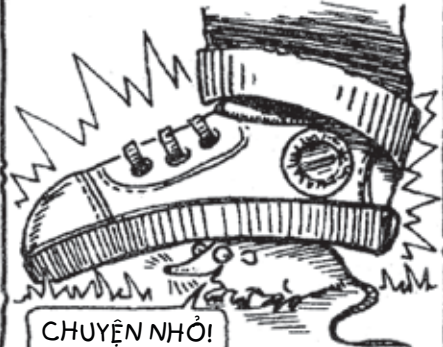
Loại nhím khác: Đâm vào cơ thể kẻ tấn công những cái gai có ngạnh. Có gờ đến chết gà ta cũng không rút chúng ra được đâu. (Mà cái sự chết này thì không để gà phải chờ lâu đâu nhé!)

BẠN THÍCH ĐI BƠI Ứ?

Đừng có quên bộ đồ bơi Cá Nhím của bạn nghe! Hãy đổ nước vào đây áo rồi dựng những cái gai lên. Dù kẻ tấn công có là cá mập chẳng nữa thì gà cũng cần phải nhai lâu đấy!

HÃY LÀM MỘT NGƯỜI HÙNG:

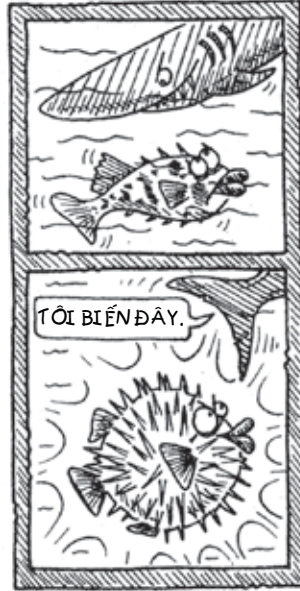
Bộ giáp vô hình của Chuột Chù Xe Tăng sẽ khiến bạn cảm thấy mình rất mạnh mẽ: bởi bộ giáp có chứa một cột sống đặc biệt. Nói thật nghe: ngay cả khi bạn chỉ to như một chú chuột chù thôi, bạn vẫn có thể để một người lớn dẫm lên lưng mà chẳng hề hấn gì.

CHUYỆN NHỎ!

*CẢNH BÁO:

ĐỪNG CÓ THỬ TRÒ DẤM ĐẠP NÀY VỚI CHÚ CHUỘT LANG CỦA BẠN NGHE. CHỈ GIỐNG CHÚỘT CHÙ XE TĂNG MỚI CÓ BỘ GIÁP ĐÓ THÔI. NHỮNG CON THŨ CÓ LÔNG KHÁC SẼ BỊ BỆP NGAY.

KHÔNG CÓ ÁO GIÁP Ứ?

Bạn không tìm được một bộ quần áo bảo hộ nào? Không thành vấn đề. Nếu kẻ tấn công lại gần quá, bạn cứ đơn giản sản xuất ra một mùi thôi là xong. Hãy nhờ một chú chồn hôi tư vấn. Muốn thoát khỏi kẻ địch, bạn phun lên người nó một loại chất lỏng bốc mùi khó ngửi. Muốn biết thêm chi tiết, hãy xem ở trang sau...

NHỮNG TRẬN TẮM NGÁT HƯƠNG

Nếu bạn là một con chồn hôi thì hãy luôn mang bên mình bằng hướng dẫn sau đây. Bạn có thể cần tới nó bất kỳ lúc nào đấy.

1. Đầu tiên, bạn cảnh báo kẻ tấn công. Cứ yên tâm mà thực hiện, chơi điệu nhảy này là một động tác rất phù hợp với đạo đức. Bạn luyện từ bây giờ đi nghe.

◀ Dậm dậm chân xuống đất, gù lưng lên.

- ▶ Nhào người tới trước, rồi lại ngả về sau.

- ◀ Nhảy đứng trên hai chân trước, và lại gần kẻ địch cho tới 25 m.

2. Nếu gã chưa hiểu ra, vậy thì gã đáng đời bị trừng phạt. Hãy xoay lưng về phía gã. Cong đuôi lên cao. Gù lưng lại. Ngoáy đầu qua vai nhìn gã để nhắm cho trúng. Bình tĩnh! Bán!

3. Bạn phun ra một thứ chất lỏng do hai tuyến nằm hai bên mông sản xuất. Và bây giờ thì bạn ngoáy mông để kẻ địch được thấm dẫm nước có mùi một cách từ tế.

Chú ý:

1. Thứ chất lỏng đó có chứa một hợp chất hóa học có tên là Butyl Mercaptan, đây là **cái mùi thối nhất thế giới**. Đứng xa 1,6km người ta cũng ngửi thấy, và sau cả một năm nó vẫn cứ thối.

2. Cái mùi thối này khủng khiếp và tàn bạo đến mức nó tấn công vào tận lớp màng nhầy trong mũi kẻ ngủ.

3. Và cái vị của nó tởm tới mức nạn nhân phải ói ra.

4. Nếu lọt vào mắt, nó sẽ khiến đối tượng bị mù tạm thời.

5. Nhưng bọn chồn hôi chúng ta thì chẳng hề hấn gì cả.

6. Nạn nhân không nên kêu la quá nhiều, bởi món này chưa đủ nặng để lấy mạng gã. Một số loài thú khác còn tự vệ bằng những món chất độc thật sự giết chóc kia.

Đau lắm, đau lắm

Ngồi lên một cái đĩnh quả thật sẽ có cảm giác bị đâm không tệ. Bị ong đốt cũng không phải là chuyện ngọt ngào. Sa vào một bụi gai tằm ma là rơi xuống một cái chào cảm giác nóng bỏng. Tất cả những thứ đó có thể làm bạn đau, nhưng chưa đau thật sự. Ít nhất thì cũng không đau như khi người ta va phải một trong những con thú được liệt kê dưới đây...

Con cá đá tự vệ bằng gai độc. Nó ẩn mình trong bùn, trong những vũng nước nông quanh bờ biển châu Úc, và trông y hệt như một tảng đá (đúng như tên gọi vậy). Nọc độc của nó gây nên **cảm giác đau đớn khủng khiếp nhất thế giới**. Những người vô tình dẫm phải cá đá phải quằn quại không ngời vì đau. May mắn làm sao mà người ta đã tìm ra một loại độc được đối chọi, có thể cứu mạng nạn nhân.

Bạn đừng bao giờ nhỏ nước bọt vào một con Hồ Mang Phun Dãi nhé! Con rắn dài 2 mét này có thể gửi trả bạn một tia đúp từ

khoảng cách 2,5 m. Nghe không hay chút nào phải không? Nhưng sự thật còn tệ hơn: cái thứ nước dãi đó là món giết chóc. Chỉ cần 1 gram là đủ để lấy mạng 165 con người hoặc 160.000 con chuột. Thế nên hãy làm ơn đừng bao giờ nảy ý định thi nhỏ nước bọt với loài vật đáng sợ đó!

Nếu lạc vào những dải rừng nhiệt đới miền Nam Mỹ, bạn sẽ nhìn thấy những con ếch nhỏ xíu vui vẻ chơi đùa trên cây. "Tại sao màu sắc của chúng sặc sỡ thế?", bạn tự hỏi. "Có lẽ chúng muốn kết bạn với mình sao?" Quên ngay chuyện đó đi nghe bạn – chúng đang cảnh báo bạn trước món chất độc giết người của chúng đấy. Chỉ 2 gram hợp chất do da chúng sản xuất ra đã đủ để giết chết 100.000 con người. Độc địa đến cùng cực như thế, vậy mà một số vẫn không tránh khỏi số phận tồi tệ. Một số người dân bản xứ bắt loài ếch này, rồi đem quay trên lửa cho chúng chảy nhựa ra và nhúng đầu mũi tên của họ vào đó...

Bạn không muốn liên quan gì đến một con ếch ư? Thôi cũng được. Thế một con cá độc thì sao nhỉ? Có những người rất thích đùa với hiểm nguy, và rất mê cái trò ăn cá độc. Nói thật đấy!

QUÁN SUSHI - THỰC ĐƠN

Món Sushi của chúng tôi là món ăn có chất lượng thượng hạng.

Đó là những món ăn Nhật Bản sang trọng được làm từ những con cá tươi tuyệt hảo.

ĐẦU BẾP HÔM NAY GIỚI THIỆU: FUGU

Được làm bằng thịt tươi, và cá hình cầu bẫm nhỏ. Cảm giác khoái khẩu không đi kèm ăn hận là một yếu tố (hầu như) chắc chắn!

NHỮNG LỜI NHẮN NHỦI NHỎ

Cảnh báo: Hy vọng món Fugu của chúng tôi không còn dính chút nào những thành phần độc hại của con cá (gan, ruột, trứng, máu). Nhưng đầu bếp của chúng tôi trong quá trình đào tạo ba năm đã học cách móc cho sạch những đối tượng này. Nếu họ có tình cờ quên chút nào đó, thì hậu quả sẽ là cái chết của quý ngài. Trong vụ này chúng tôi không chịu bất kỳ một trách nhiệm nào. Nhưng tai nạn như thế chỉ xảy ra có vài lần trong năm.

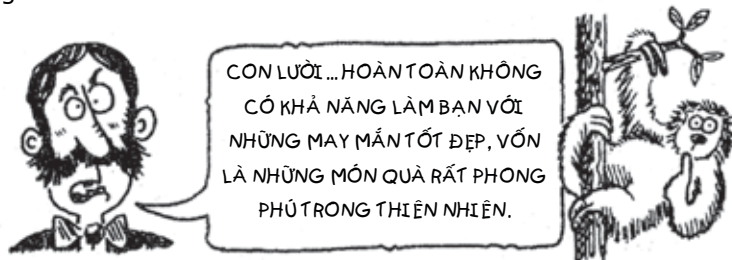
Chạy thôi

Nếu bạn không có chất độc, bạn có thể tìm cách chạy trốn. Những con thú nhanh lẹ như linh dương đôi lúc trốn thoát được kẻ thù, nếu chúng được phép chạy trước với một khoảng cách nhất định. Con linh dương chạc ba, một loài linh dương ở miền Tây nước Mỹ, đạt tới vận tốc 85km/h. Ngựa và đà điểu có thể đạt đến con số 80. Thế còn chúng ta? Vâng thì – chân của bọn người chúng ta hơi bị ngắn. Các vận động viên nhanh nhất cũng chỉ đạt tới 36km/h mà thôi, mà là chỉ trong khoảng cách gần. Chạy xong một đoạn, họ phải thiu xuống nghỉ ngơi.

Ngụy trang cho kỹ

Nếu không thích chạy, bạn có thể đứng im và hòa quyện vào khung cảnh xung quanh. Con Lười sống ở những dải rừng nhiệt đới miền Nam Mỹ thường chuyển dịch bằng phong thái đường bộ 241 m trong một tiếng đồng hồ. Nó trĩu trĩu đến nỗi có cả những cây xanh xanh nhỏ nhỏ mọc trên lông nó. Vì thế mà người ta rất khó phân biệt đâu là con Lười và đâu là cây. Ngay cái tên cũng đã đủ nói lên điều đó rồi, nó thật sự là một con thú "lười biếng". Nhà khoa học Charles Waterton đã thẳng thắn tỏ ý chê bai phong thái sống của con Lười...

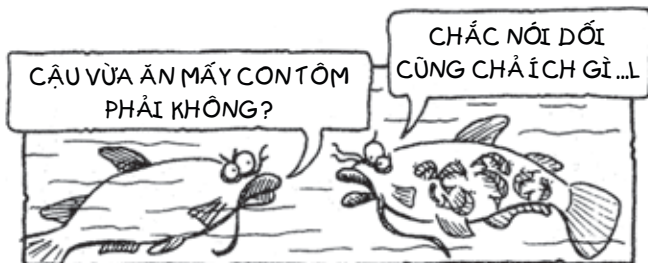

Nhưng có gì là tệ hại không, nếu suốt ngày chỉ thích bám vào cây mà chúc đầu xuống dưới, thay vì lao động?

Rất nhiều con vật đã gặt hái được thành công trong chuyện né tránh, bởi chúng mang màu sắc y hệt như bao cảnh xung quanh. Cái mảnh này được gọi là "ngụy trang". Những chuyên gia ngụy trang thật sự lại còn đi xa hơn một bước: chúng có thể thay đổi màu sắc của mình cho phù hợp với sự thay đổi của ngoại cảnh. Ta thử lấy ví dụ con cá bơn. Có lần một nhà khoa học nọ đặt một bàn cờ xuống đáy bể chứa cá bơn, chỉ trong vòng vài phút, con cá này đổi thành một lớp da caro bàn cờ rất sang trọng. Trong làn da cá bơn có chứa những hạt sắc tố nhỏ nhỏ, chúng sẽ chuyển động về phía nhau hoặc ra xa nhau theo những tín hiệu được phát ra từ não bộ. Và cái nhà máy sơn này khiến cho kẻ tấn công rất bối rối.

Nếu bạn không thể thay đổi được màu sắc cho mình, thì thay vào đó, bạn có thể gắng sức biến mình thành vô hình. Thật đáng ngạc nhiên, nhưng quả đã có một số con thú – ví dụ như cá thủy tinh – là những thực thể trong suốt, và vì vậy mà không hề nổi lên trên nền. Nếu con người chúng ta mà cũng như thế, thì bạn có thể nhìn thấy trong dạ dày cả cái bánh Hamburger mới bị bạn nhai rồi nuốt cách đây 15 phút! Một bức tranh chẳng mấy đẹp!

Diễn viên thượng hạng

Nếu mọi phương cách đều thất bại, bạn vẫn có thể làm ra vẻ bạn là con thú khác. Tốt nhất là một con thú dữ tợn và độc địa hoặc là một thứ không kẻ nào muốn ăn. Đúng vậy. Thú vật có thể trở thành những diễn viên thượng hạng. Xin mời bạn đến dự lễ trao giải Oscar của thế giới động vật!

DIỄN VIÊN XUẤT SẮC NHẤT NĂM (Vai rắn)

GIẢI NHÌ: Chú Rắn Tam Giác hoàn toàn hiền lành, cậu chàng được trao giải vì thành tích xuất sắc trong việc bắt chước con Rắn Độc San Hô. Y hệt như con kia, Rắn Tam Giác cũng được quấn những vòng tròn màu đỏ, màu vàng và màu đen, chỉ có điều trong thứ tự khác mà thôi. Vậy là bạn phải gắng nhìn cho kỹ!

GIẢI NHẤT

Cho cuộc trình diễn tuyệt vời trong vai Rắn Chuông, ứng cử viên Rắn Indigo đã được trao giải nhất. Con này vốn hiền lành, nhưng có thể phun phè phè y hệt như rắn chuông và thậm chí cũng tạo nên những âm thanh lác rác, sột sọt khi chuyển động đuôi trên lá khô. Bằng cách này, nó dạy cho kẻ tấn công biết sợ.

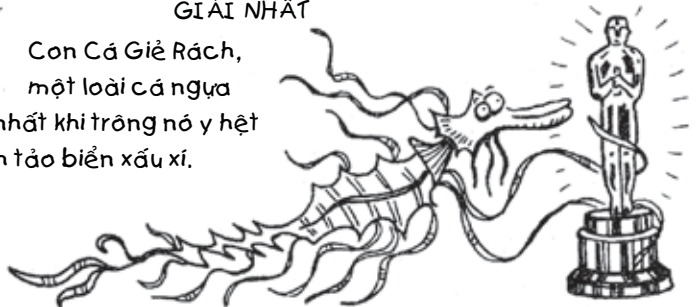
DIỄN VIÊN SUẤT SẮC NHẤT NĂM (Vai bắt chước thực vật)

GIẢI NHÌ: Giống Cú châu Úc đã có một vai diễn tốt khi nó ngồi ngủ trên một cành cây. Trông nó lúc đó y hệt như một cành cây cũ và mục!

GIẢI NHẤT

Con Cá Giẻ Rách, một loài cá ngựa ở biển, đã về nhất khi trông nó y hệt như một nhánh tảo biển xấu xí.

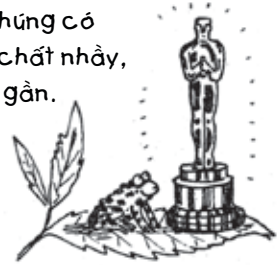

GIẢI ĐẶC BIỆT CHO NGOẠI HÌNH TỎM LỘM NHẤT

GIẢI NHÌ: thuộc về một loài ếch ở Argentina. Chúng có thể phồng lên như một quả banh làm toàn bằng chất nhầy, rồi la hét, la hét và gầm gừ mỗi khi có kẻ khác lại gần.

GIẢI NHẤT

Giải nhất được trao cho loài ếch treo cây miền Nam Mỹ. Một khi ngồi trên lá cây, trông nó y hệt một đồng phân chim nhầy nhụa.

Hoan hô, chúng ta vẫn còn sống

Ngoài những phương pháp kể trên, thiên nhiên còn nhiều mảnh khöhe để sống sót khác trong hàng ngũ động vật. Trong số đó có những kiểu thật kỳ lạ. Bạn thử xem trong danh sách dưới đây, kiểu nào là quá kỳ lạ đến mức không thể nào là sự thật?

1. Những con Kỳ Giông Cóc miền Tây nước Mỹ biết phun máu ra từ hai con mắt để đe dọa kẻ tấn công. ĐÚNG/SAI

2. Con chim Mimik - Ara miền Nam Mỹ xua đuổi kẻ tấn công bằng cách bắt chước một cách xuất sắc tiếng kêu của đại bàng. ĐÚNG/SAI

3. Con Thằn Lằn Thủy Tinh thực tế là một con thằn lằn không chân. Khi bị tấn công, cái thân hình dài tới 1,5 met của nó sẽ bẻ gãy ra thành từng đoạn. Tận dụng cơ hội rồi và hỗn loạn đó, phần đầu trốn đi, sau đó phần thân mới lại mọc lên thế cho phần thân đã bị "hy sinh để đánh lạc hướng". ĐÚNG/SAI

4. Những con Cua Phát Sáng có họ hàng với loài tôm thường sống dưới đáy biển sâu. Nếu bị tấn công, chúng sẽ tổ chức một buổi trình diễn chói lòa bằng những tia chớp sắc sỡ để dọa nạt kẻ tấn công, sau đó chúng lẩn trốn trong bóng tối. ĐÚNG/SAI

5. Con Ếch Bốn Mắt xứ Chile có trên đùi của nó hai vệt đốm, có khả năng chớp chớp về phía những kẻ tấn công. Hai cái đốm này trông như hai con mắt khổng lồ và xua đuổi được đa số đối phương. ĐÚNG/SAI

Đoàn kết lại ta sẽ mạnh mẽ

Một số loài thú biết hợp sức lại để đối địch với kẻ thù. Chuyện này xảy ra thường xuyên đến mức khiến bạn phải ngạc nhiên đấy. Kẻ thù qua đó bị dọa nạt, và bị xua đuổi. Một số loài chim thậm chí dám hợp sức chống lại một con thú, một khi chúng đủ đông. Một đoàn tinh tinh xúm nhau lại đối phó với một con báo. Còn bạn, liệu bạn có dám chống lại tên lưu manh tồi tệ nhất vùng, một khi bạn được hỗ trợ hay không?

Khi một con thú bị dồn tới đường cùng và thấy không còn cơ hội chạy trốn, nó sẽ quay ra chống trả quyết liệt, bảo vệ mạng sống của mình. Cả lũ chuột và con cái của nó cũng biết chiến đấu. Nếu có người nào bảo rằng bạn dũng cảm như một con chuột, thì đó thật sự là một lời khen nặng ký đấy!

Và thế là ngày đã kết thúc. Một ngày bạn luôn phải trốn tránh những con thú ăn thịt thô lỗ và phải đấu tranh để bảo vệ mạng sống của mình. Bạn đã sống sót... trong đường tơ kẽ tóc. Xin chúc mừng tuyệt đỉnh!

Chắc là bây giờ bạn mệt mỏi và đói đến mức sẽ ăn tất cả những gì ăn được. Hy vọng thế. Vì đã tới lúc chúng ta nói về chuyện ăn uống trong thế giới động vật rồi.

Bọn thú rất đam mê trò ăn uống, và cũng sẵn lòng ăn thêm một suất thứ hai đấy. Chúng nó chẳng mấy thèm để ý đến thói lịch sự khi ngồi bàn. Ơ ơ ơ ơ! Ôi cha! Ta thử xem, ai vừa mới bước đến bên bàn ăn kia...

Không thèm dùng dao dùng nĩa

CẢNH BÁO

Nếu bạn cảm thấy ghê tởm một cảnh tượng vang lên toàn những tiếng nhóp nhép, tóp tép, sột soạt và toàn những nhân vật vừa há mồm vừa nhai, thì có lẽ bạn nên bỏ qua đoạn sau đây. Và đọc to đoạn sách này bên bàn ăn cũng chẳng phải là chuyện nên làm. Rất có thể khi ngẩng đầu lên, bạn sẽ thấy chỉ còn một mình mình ngồi bên bàn thôi và phải ăn tất cả đồng thức ăn trên bàn!

Quai hàm và mõm của một con thú thường có cấu tạo hoàn hảo cho những món ăn được nó ưa thích nhất. Sau đây là một số ví dụ...

1. Con hươu cao cổ có cái lưỡi dài 30cm. Thật lý tưởng để cuốn lá và giật ra khỏi những cây cao. Nhưng như thế vẫn chưa thấm vào đâu nghe! Con gấu ăn kiến miền Nam Mỹ dùng cái lưỡi vừa dài tới 60 cm vừa dính nhớp của nó để liếm 30.000 con kiến mỗi ngày.

2. Những con chuột lang tại châu Á và Đông Âu có những cái má rất ngộ, rất rộng rãi, dùng làm nơi chứa những thứ hạt mà chúng thu lượm được. Tình huống hai cái ngăn kéo này lại đầy tới mức

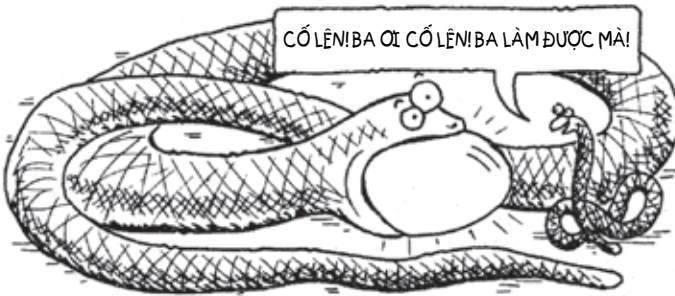

bọn thú hầu như không thể đi về nhà được nữa. Trong tổ của những con chuột lang chăm chỉ thu lượm này có khi người ta tìm được đến 90kg hạt.

3. Cá sấu có một quai hàm khổng lồ, giúp nó tàn nhẫn kéo con mồi xuống nước. Một con cá sấu nặng một tấn có thể cùng quai hàm của nó thực hiện một cú đớp mạnh tới 13 tấn. Như thế có nghĩa là gấp 26 lần một cú cắn của con người. Mà loài người chúng ta thì cắn cũng đã mạnh ra phết chứ đâu có yếu...

4. Voi hút nước qua vòi. Một cái vòi voi có thể chứa 6,8 lít. Khi nổi cơn khát, con thú này có thể uống tới 227 lít nước đấy nghe.

5. Rắn có thể tháo khớp hàm của nó ra để nuốt con mồi to hơn đầu nó. Với cái mảnh này, con Rắn Ăn Trứng miền Châu Phi có thể nuốt gọn những quả trứng vào trong mà không làm trứng vỡ. Bạn đừng quên đó là trứng sống chứ chưa được luộc chín, nếu bạn có thích thú thì cũng đừng cố gắng làm theo nó...

6. Nếu bạn là một con Cò Châu Âu, bạn sẽ ăn trong tư thế đứng chòng chành trên đôi chân cao lênh khênh của mình và thọc đầu xuống nước. Đây chẳng phải là chuyện đơn giản nghe! Hãy chuyển động đầu của bạn từ phía này sang phía kia và để cho nước chảy vào mồm. Cùng với cái lưới và một cái lưới được tạo sẵn trong khoang miệng, bạn lọc ra những động vật nhỏ tươi đang giãy giụa. Ngon tuyệt!

7. Con tắc kè hoa cứ ngồi trên cây mà chờ côn trùng bay qua. Kìa rồi – một con ruồi! Tắc kè hoa ngáp. Phải vậy không? Cái lưới vừa

dài vừa dính của nó vút ra ngoài rồi thụt vào trong, nhanh đến nỗi bạn chả hiểu chuyện gì vừa xảy ra. Con tắc kè giờ trông vui ra phết – nếu bạn hiểu được nét mặt của nó. Thế còn con ruồi? Chả thấy đâu nữa cả. Cóc và nhái cũng kiếm đồ ăn thâm hiểm y hệt như vậy đấy.

Thử... cách uống như một con mèo

Bạn cần:

- Bản thân bạn
- Một cái đĩa đựng sữa hay đựng nước
- Một cái gương.

Cách làm như sau:

1. Thè lưỡi ra và quan sát bạn trong gương. Con mèo có thể cong hai bên rìa lưỡi lên, tạo thành một dạng xéng. Bạn cũng làm được chứ?

2. Bây giờ bạn thử tìm cách múc sữa lên, rồi đưa sữa xuống họng bạn bằng lưỡi. Có được không?

a) Không, không được một tí nào.

b) Tôi chỉ lấy được vài giọt thôi.

c) Không thể nào làm được. Con mèo tới “cứu bồ”, và uống nốt chỗ sữa.

Lời giải: b) Đa phần con người chúng ta không thể uốn lưỡi thành hình dạng thích hợp cho phương pháp uống kiểu mèo.

Những tay thợ thủ công

Nếu “bộ nhai” bỗng nhiên bỏ bạn trong hoàn nạn, thì bạn cứ thử làm theo cách của cánh thợ thủ công xem.

1. Con Chim Giẻ Cùi Xanh sống ở nước Mỹ bao giờ cũng ngâm sẵn một cành cây nhỏ trong mỡ, nó dùng công cụ này để chọc xuống phía dưới các mảng vỏ cây khô, tìm côn trùng.

2. Bọn tinh tinh dùng cành cây chọc vào tổ mối rồi rút cành cây ra. Giờ thì nó tha hồ mà liếm những con côn trùng béo ngậy đang giẫy giụa trên cành cây. Chúc ngon miệng!

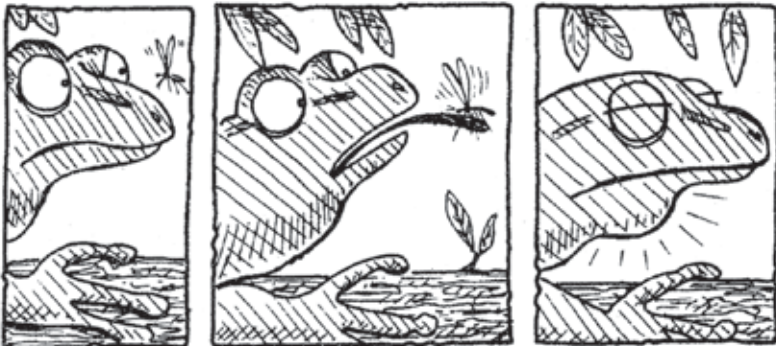
3. Con Rái Cá Biển thường bơi ngửa và đặt một tảng đá lên ngực nó để gài bẫy bọ sò và hến. (Khi đi bơi ở chốn đông người, bạn chú ý đừng giở mảnh này ra nhé).

4. Những con Chim Hét có thể bẻ gãy vỏ ốc, bằng cách đập chúng xuống đá. Xung quanh tảng đá sau đó chỉ còn những vỏ ốc vỡ mà thôi. Bọn chim này chẳng bao giờ nghĩ đến chuyện dọn dẹp.

Ngoại trừ những công cụ trợ giúp bữa ăn, một số loài thú còn có...

Những cung cách ăn uống ma quỷ

1. Bọn cóc và nhái sử dụng nhãn cầu của chúng để nuốt những con ruồi to, béo. Chúng chớp chớp mắt khi nuốt, ép nhãn cầu tụt vào đầu và qua đó giảm lực cản trong mồm. Như vậy dễ nuốt hơn. Nhưng mà trông tởm lắm!

2. Thợ Dệt Mỏ Máu là một loài chim nhỏ sống ở miền nam sa mạc Sahara. Món ăn yêu thích nhất của chúng là các loại hạt. Như thế cũng ổn thôi, nếu bọn thú này không thường sống trong những đàn đông tới cả 10 triệu con. Những ai bị bọn này lù lù kéo đến làm "khách không mời" trong bữa tối, chắc chắn sẽ không còn cơ hội ăn được một miếng nào.

3. Rất nhiều con thú có thói quen giấu phần thức ăn thừa. Dĩ nhiên, bạn biết bọn sóc thường giấu hạt dẻ vào mùa thu. Thế nhưng tại sao con chó của bạn lại chôn xương? Trước đây hàng ngàn năm, khi loài chó còn sống ở nơi hoang dã, chúng chôn xương xuống đất để kẻ khác không ăn cắp được món tủy ngon lành. Và cái mảnh khóe xưa cũ đó được chúng gìn giữ sau rất nhiều năm ở với chúng ta.

4. Con Kên Kên Râu ở Châu Phi cũng là một con rất thích ăn tủy xương. Vì thế mà nó quặp xương bay lên đến độ cao chóng mặt là 80 m rồi thả xương rơi xuống vách đá cho tới khi cái xương kia vỡ ra. Người ta kể lại rằng, nó cũng làm điều đó với những con rùa. Bọn này ngoài ra còn có trò vui thú khác là lao vọt xuống tấn công những vận động viên leo núi.

5. Những con chim ăn thịt, ví dụ bọn cú, thường nuốt chửng các con vật nhỏ hơn. Sau đó chúng mới ói lông và xương ra ngoài.

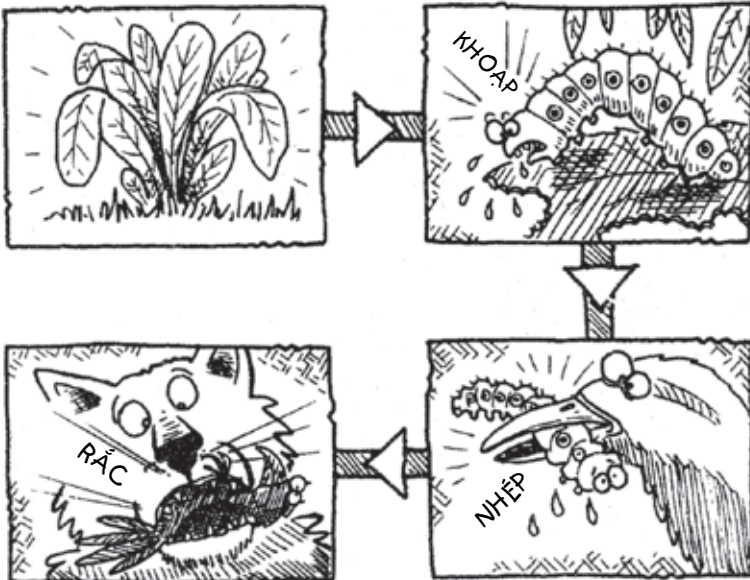
6. Sao biển có một phương pháp tẩm lợm để ăn xác cá. Trong tích tắc quyết định, chúng căng cơ bắp của chúng lên, cho dạ dày

phình ra ngoài qua khoang miệng. Thế là những dịch vị tiêu hóa thực hiện xử lý phần thức ăn hô hấp bên ngoài cơ thể chúng.

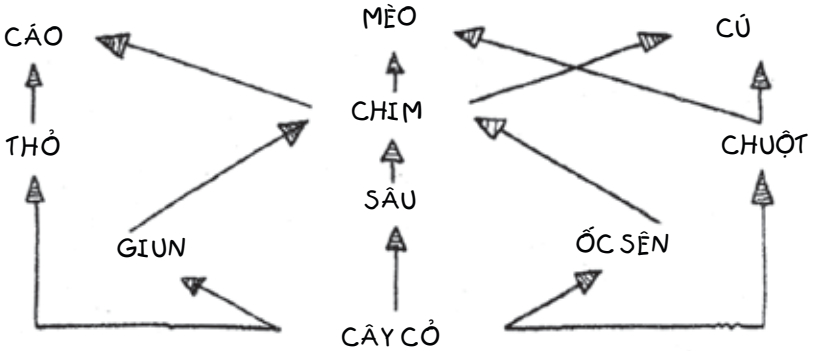
Rất nhiều những con thú ăn cỏ, ví dụ như lợn bò, lại có một loại dạ dày đặc biệt, thứ người ta gọi là Dạ Cỏ. Khi vào tới đây, thức ăn sẽ được làm mềm ra trong vài tiếng đồng hồ nhờ các dịch vị do dạ dày tiết ra. Sau đó con thú lại nôn chớ thức ăn này lên trên, để nhai lại lần nữa. Trong quá trình "nhai lại", những món ăn thực vật dai nhách lại bị bẻ thêm lần nữa. Cuối cùng, nó trở thành dễ tiêu hóa hơn. Bạn thử tưởng tượng, nếu loài người chúng ta cũng là loài nhai lại! Hơi bị mỏi răng đấy, phải không?

Ăn, để rồi bị ăn

Một chuỗi thực phẩm là thứ chẳng liên quan gì đến dây chuyền vàng, đến chuỗi ngọc, mà cũng chả liên quan gì đến những đồ trang sức khác. Nó thú vị và phức tạp hơn nhiều. "chuỗi thực phẩm" là cụm từ khoa học dùng miêu tả mối quan hệ giữa thú vật và những thực thể bất hạnh bị chúng ăn. Đa phần các chuỗi thức ăn bắt đầu bằng thực vật. Một chuỗi thực phẩm tiêu biểu trông như sau:

Một mạng lưới thực phẩm (chả liên quan gì đến mạng nhện đâu nghe!) sẽ nối các chuỗi thực phẩm trong một không gian sống xác định. Trông nó có thể như sau:

Các con thú phụ thuộc lẫn vào nhau và phụ thuộc vào các loài cây cỏ. Nếu không có cây cỏ thì bọ, thỏ và chuột sẽ chết đói. Một khi bọn này biến mất, sẽ đến lượt bọn thú ăn thịt phải đau khổ.

Kỳ lạ làm sao, nhiều khi chuyện con thú đứng ở đỉnh cao của mạng thực phẩm biến mất cũng sẽ gây ra những hậu quả tệ hại. Ví dụ như nếu cáo chết, sẽ có nhiều thỏ hơn sống sót, và chúng sẽ sinh sôi nảy nở trong tốc độ chóng mặt. Nghe rất là dễ thương, đúng không nào? Không hẳn đâu nghe. Bởi vì bọn thỏ là loài ăn lá, nên chúng lấy mất thức ăn và kể cả nơi ở của những loài thú khác cũng phụ thuộc vào thực vật như bọ, chim, chuột... Và nếu thỏ cứ đông mãi lên đông mãi lên, thì tới một lúc nào đó, chính thỏ cũng sẽ biết cảm giác thế nào là dạ dày kêu réo.

Tới giờ dùng bữa!

Mỗi con thú có một món ăn yêu thích nhất. Có những kẻ chỉ ăn cây lá, những kẻ khác lại ăn thịt và có những kẻ ăn tạp. Loài người chúng ta nằm trong cái nhóm ăn tạp này đó! (Ít nhất là những người không quyết chí ăn chay từ thuở sinh ra cho tới khi qua đời.) Rất là đơn giản, đúng không nào? Thế nhưng cũng có một số loài thú ưa thích những món ăn kỳ cục. Bạn thử tìm trong các hình ở trang sau xem ở đây ai ăn ai?

THÚ

1) CHIM ĐIỀU MƯỚP

3) THÚ LẶN
CHÂN VỊT

2) THỎ

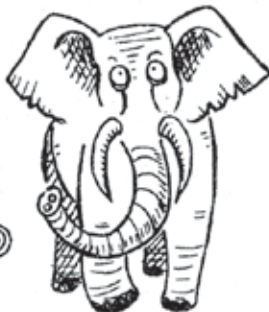
4) NÔNG NỌC
CỦA CỐC, ẾCH

7) CON LỬNG ĂN MẬT

5) BẠCH TUỘC

6) VOI

THỨC ĂN

A) ỐC SẼN TÁO

B) NHỮNG CỤC PHẦN
CỦA CHÍNH CHÚNG

C) MỘT CÁNH
TAY BẠCH TUỘC

D) ẤU TRÙNG
BỘ CÁNH CỨNG
TRONG MỘT
ĐỒNG PHẦN VOI

E) LÔNG VŨ

F) NHỮNG CON
NÔNG NỌC CON

G) NHỮNG CỤC ĐÁ
NÚI LỬA

Lời giải: 1a) Loài Chim Diều Mướp chỉ ăn ốc sên. Nếu không có ốc, dĩa dày chúng sẽ gào rêu rất khủng khiếp. 2b) Bón thỏ có trong ruột của chúng một thứ tụi ngách đứng đây vì tụi này, khiến cho thức ăn dễ bị phân hủy và dễ tiêu hóa hơn. Khi con thú tự ăn phần của nó là nó đã mang lại cho thức ăn một cơ hội thứ hai để tiếp tục phân hủy và cung cấp chất dinh dưỡng. Hai lần rõ ràng cần thận hơn một. 3e) Không một ai biết vì sao, nhưng rất có thể con chim khi ăn những cái lông vào sẽ dễ nôn xuống cả hơn. 4f) Đừng thể, chúng ăn thịt cả chi em chúng. Có hai loại nông nọc: bọ nê nhỏ hiện lành ăn cây cỏ và bọ nê ăn thịt đồng loại với những cái răng rất sắc. Bàn đoán xem chuyển gì xảy ra khi chúng gặp nhau. 5c) Một con bách tuộc có khi ăn cả tay của nó, nếu con đó thực lên quả đứ. Cũng may mà sau đó tay mới lại mọc ra. 6g) Trên ngọn núi Elgon ở miền Đông Phi có một cái hang, những con voi thường tới hang này để ăn đứ cục trong đó. Người ta đoán rằng, trong đứ có chứa những chất khoáng mà voi ta cần đến. 7d) Nếu mà là tôi, thì tôi sẽ cương quyết chỉ bám môn mật ong!

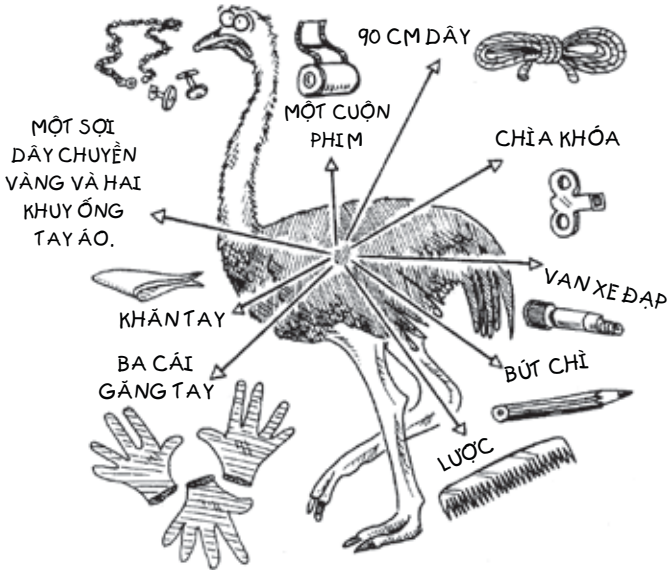
Gã kén ăn nhất thế giới

Bạn đã có lần chăm sóc cho một con thú thật sự kén ăn chưa? So với con dưới đây, bạn sẽ thấy nó còn rất dễ tính đấy: Con chim ăn mật ong vùng mỏm cực Nam châu Phi chỉ ăn duy nhất một thứ là những con côn trùng sống ở loài cây Proteu, mà loài cây này chỉ có duy nhất ở mỏm cực Nam Châu Phi. Gã chim cao ngạo kia chỉ uống duy nhất một thứ là nước tiết ra từ cây này. Mỗi con chim đều có một bụi cây riêng, và nó bảo vệ bụi cây này một cách quyết liệt trước những con chim ăn mật ong khác.

Thực khách dễ tính nhất thế giới

Giống như nhiều loài chim khác, con đà điểu châu Phi ăn những hòn sỏi nhỏ để giúp cho một phần đặc biệt trong dạ dày chúng (phần cơ dạ dày) nghiền nát thức ăn.

Thức ăn bình thường của những con chim đà điểu bao gồm lá cây và các loại hạt. Thế nhưng có một ông chủ nọ một ngày kia đã tuyên bố con đà điểu của ông ta đã ăn những thứ sau:

Những nhân vật ưa sạch sẽ

Bạn thú là đồ bẩn thỉu ư? Đừng có tin nghe – bắt chắp những thói quen ăn uống kỳ cục, rất nhiều loài thú đặc biệt chú tâm đến chuyện vệ sinh sau bữa ăn. Tuy nhiên cha mẹ bạn chắc sẽ chẳng mấy hào hứng nếu bạn học theo những thói quen rửa ráy của chúng...

Bạn mèo có cơ thể cực kỳ mềm dẻo, đến độ chúng có thể liếm toàn thân. Thậm chí lưỡi của chúng có thể liếm xuống đến móng vuốt - không tệ chút nào! Chúng rửa mặt bằng cách đầu tiên liếm lên tay, sau đó dùng tay làm giẻ lau. Trong thời gian vệ sinh đó, những sợi lông rơi ra sẽ được cái lược thô rám gom giữ lại, trong khi những cái răng đằng trước thì chải trên lông cho sạch chỗ bẩn và vấy da. Những cái lông đã bị nuốt vào trong sau đó mèo ta sẽ ới ra. Giống như nước dãi của bất kỳ loài thú nào khác, kể cả nước dãi mèo cũng có khả năng giết chết những mầm bệnh bám trong lông.

Hà mã, trâu và các con thú khác thì rất thích trò đằm mình trong bùn. Đây là một sở thích có lý, bởi lớp bùn dày sẽ giữ cho cơ thể chúng mát mẻ và che chở chúng trước những cú châm chích của bọn côn trùng.

Một số loài chim thỉnh thoảng lại chơi trò "tắm kiến". Chúng để cho những con vật bé tí kia bò lên khắp thân hình chúng. Thứ nhất là vụ này tạo cảm giác râm ran rất dễ chịu, và thứ hai những loại axit mà bọn kiến tiết ra sẽ giết chết các loài ký sinh nho nhỏ độc ác trong lông. Đậu trên một cái lò sưởi bốc khói cũng có tác dụng tương tự, bởi vì khói cũng sẽ giết bọn nhỏ li ti khó chịu kia.

Loài kên kên ăn xác chết - quái vật khát máu?

Sau khi một con thú này hạ gục một con thú khác, ăn thịt con kia và cảm thấy no nê, nó quay ra vệ sinh cơ thể rồi tiếp tục đường đi của mình. Giờ đến lúc những kẻ khác tụ họp lại để xử lý phần còn thừa: những kẻ ăn xác chết - nghe tởm lợm quá. Nhưng nếu không có ai ăn xương, thì đi đâu chân ta cũng sẽ bị ngập đến ngang đầu gối trong những bộ xương và xác chết cho xem. Vậy là cái bọn ăn xác chết thật sự không đáng cho người ta khinh bỉ đến như thế, đúng không? Bạn cứ đọc tiếp đi, nếu bạn còn đủ lòng dũng cảm, rồi tự mình quyết định.

Những kẻ ăn xác chết tàn nhẫn

1. Con Inger (còn gọi là Cá Bùn) chẳng có quai hàm mà cũng chẳng có xương, trông y hệt như một khúc dồi biết bơi. Nó ăn xuyên qua xác con cá chết, cho tới khi chỉ còn lại da và xương thôi.

2. Bọn Rồng Komodo là những con thú khổng lồ – đó là những con thằn lằn lớn nhất thế giới. Lũ thú dài tới 3 met này thường rình mò trên hòn đảo Komodo, xứ Indonesia. Mặc dù trông rất khủng khiếp, nhưng chúng chủ yếu đi tìm những con hươu, nai và lợn chết mà thôi. Kết luận: Bạn không cần phải sợ chúng!

3. Ở vùng Harar, Etiopia, trong những năm 60 của thế kỷ trước, người ta vẫn còn sử dụng những con linh cẩu để dọn dẹp khỏi đường phố các món đồ thải từ lò mổ. Mỗi năm, người ta lại thưởng cho bọn này một con bò chết bốc mùi thối tuyệt vời. Bọn linh cẩu làm việc rất tốt, chỉ có điều chúng có một thói quen khó chịu là hay đi đào xác người.

4. Một khi đã nói đến chủ đề rùng rợn này, ta cũng không nên quên cô bạn cũ của chúng ta là con rùa ở bản miền Đông nước Mỹ (lần cuối ta bàn đến nó ở trang 63, đúng lúc nó đang rình mò trong những đường kênh nước thải). Con này thích nhất là được liếm láp các xác chết. Nó đam mê chuyện này đến mức cảnh sát ở vùng Florida đã thuần hóa rùa rồi dùng chúng đi tìm xác người. Bạn thử tượng tượng xem, phần thưởng chờ đợi nó sẽ là gì! Và tiện thể đang nói đến chuyện xác chết, xin bạn đọc tài liệu sau đây...

Lệnh truy nã: Kên kên

TÊN: Kên kên

ĐẶC TÍNH: Kên kên dùng đa phần thời gian vào việc lượn vòng trong không khí để tìm xác chết. Những con kên kên khi nổi cơn đói sẽ chiến đấu giành giật cái xác và tham lam, ăn no đến mức chúng hầu như không thể bay được nữa.

THỐI HU: Kên kên có cái đầu trọc lóc, bởi nếu không thì lông trên đó sẽ bị dính khi bọn chim này thò đầu vào trong xác chết. Tởm quá!

CON NÀY CHẾT
LÂU RỒI ĐẤY!

ĐÚNG THẾ,
NGON QUÁ!

Bạn có muốn mời một con Kên Kên đến dùng bữa tối không?
Có những người làm việc đó đấy – sau đây là câu chuyện của họ!

Quán ăn “Đến gặp Kên Kên”

Năm 1973, ông chủ tịch của Hội Từ Thiện Bảo Vệ Những Loài Thú Bị Đe Dọa Diệt Chủng tại Nam Phi là John Ledger đang có những mối lo âu lớn lao.

- Tội nghiệp bọn Kên Kên, ta phải làm điều gì đó để giúp chúng,
- ông nói với bạn bè của ông.

Một số bạn bè của ông chẳng hiểu làm sao ông có thể thương cảm được bọn Kên Kên. Vậy là John nhấn nại giải thích cho họ nghe tình trạng khẩn cấp của những con chim đó.

Bọn Kên Kên gặp khó khăn thật sự. Năm 1948, những vận động viên trèo núi đã leo lên đến đỉnh dãy núi Magalie, cách Johannesburg chẳng mấy xa, và đã đeo nhãn vào chân những con Kên Kên con mà họ tìm thấy. Họ muốn đếm chúng. Bọn Kên Kên phản đối bằng cách nhổ vào mặt những người trèo núi – đó là cách cư xử tiêu biểu của bọn trẻ thời nay. Người ta thấy trong khu này có tất cả 12.000 con chim Kên Kên. Các chuyên gia cho rằng thời trước con số này lớn hơn như vậy rất nhiều.

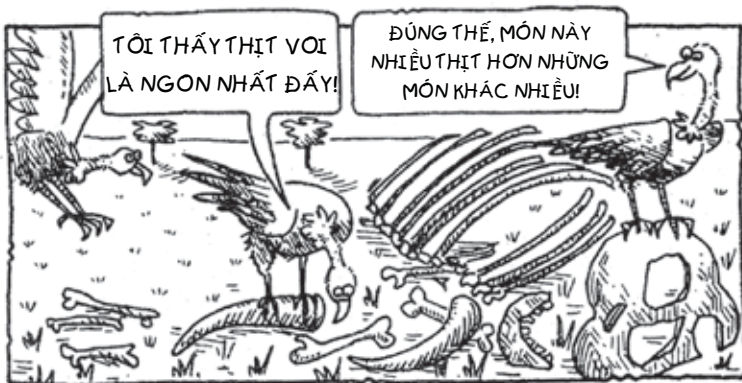
Nhưng lúc này, năm 1973, vùng đất ở đây đã trở thành đất nông nghiệp và không còn đủ xác chết cho loài chim Kên Kên. Vì thế mà

bọn chim già cho con cái của chúng ăn tất cả những gì chúng tìm thấy – ví dụ như những cái vòng bằng thép mà người ta thường vút đi sau khi mở lon. Cái món ăn này chẳng mấy thân thiện với dạ dày của bọn chim non. Chẳng đáng ngạc nhiên khi cứ mỗi năm lại có đến một nửa số chim non bỏ mạng.

Và thế là người ta nghĩ ra cái sáng kiến Restaurants - Kên Kên. Kế hoạch thật đơn giản nhưng thật chói sáng. Người ta rào một khoảng đất lại và để ở đó vài xác động vật đã bị bẻ xương – để bọn chim có thể với tới món tùy ngon tuyệt. Trong khi có một số người nhăn mũi khi nghe tới chuyện này, thì những con Kên Kên gục mỏ xuống những cái xác thú ngon lành.

Ngày nay có trên 100 Restaurants cho Kên Kên. Thực đơn phong phú có thể bao gồm cả ngựa đua cho tới bò mộng bị chết, thỉnh thoảng thậm chí có cả một con voi nữa.

Có lần thậm chí có cả thịt người trên thực đơn. Năm 1987, một người hâm mộ cuồng nhiệt loài Kên Kên là Mickey Lindbergh đã tự tử bằng súng lục tại một trong những Restaurant cho Kên Kên. Hành động cuối cùng của ông trên trái đất này là nhằm cung cấp một món ăn thật sự hào hạng cho những con Kên Kên được ông yêu mến, đó là chính bản thân ông.

Có một con mà nếu so sánh với nó thì con Kên Kên thật vô tội để thương như cừ non và ông giáo dạy sinh vật trầm trọng nhất thế giới té ra vẫn còn là người hiền từ thân thiện. Đó chính là con vật độc ác, tởm lợm, tham lam, tàn nhẫn, nham hiểm và đểu giả: **CHUỘT!** Bạn thử xem con vật này làm được tất cả những gì:

Chuột siêu đẳng

Một con chuột có thể nhảy từ trên lầu năm xuống dưới đất mà không hề hấn gì.

Nó có thể thót người chui qua một cái lỗ chỉ to bằng đồng xu 2.000 đồng.

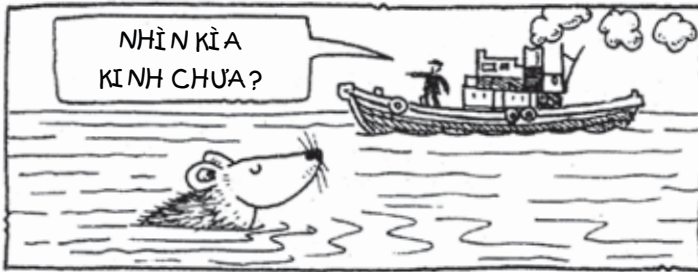

Nó có thể chiến đấu chống lại những con thú to gấp ba lần nó... và chiến thắng!

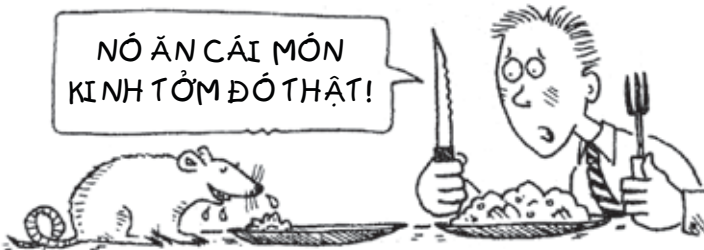

Nó vẫn sống nhăn khi người ta ném nó vào toilet mà giặt nước. Rất có thể kiểu này sẽ trở thành một môn thể thao dưới nước dành riêng cho chuột cũng nên.

Khi rơi xuống biển, nó có thể bơi liên ba ngày đêm không mỏi.

Bọn chuột rất thích ăn xà phòng, uống bia và ngốn ngấu mọi thứ, kể cả những món mà bạn vừa tự tay nấu lên.

Nhưng bất chấp khiêu thẩm mỹ tồi tệ đó, con vật này vẫn có thể phát hiện ra thuốc độc trộn lẫn trong thức ăn, dù ở nồng độ cực kỳ nhỏ. Đúng thế, ngay cả khi chất đó chỉ chiếm một phần triệu tổng trọng lượng, nó vẫn ngửi ra.

Chuột có thể cắn xuyên qua tất cả, ống bằng chì, gỗ, gạch, dây cáp đang dẫn điện và cả bê-tông.

Những cái răng của chúng mọc không ngừng – nếu chúng nó không gặm không nhấm, thì chỉ một thời gian sau là răng sẽ mọc cong lên rồi mọc tiếp nữa và cắm vào não chuột.

Một phần năm của tất cả những gì mà con người làm ra bị bọn chuột phá hủy. Chỉ tính riêng lượng ngũ cốc bị chuột ăn mất tại Ấn Độ đã đủ cho người ta đổ đầy một đoàn tàu dài 4.800km.

Và để cảm ơn cho tất cả những món thức ăn đó, bọn chuột trả ơn cho loài người những vết cắn cùng ít nhất 20 căn bệnh trầm trọng mà chúng mang trên cơ thể.

Những con chuột đáng yêu?

Mặc dù vậy vẫn có những người khẳng định rằng, chuột cống không phải là loại quá sức tệ hại, bạn có tin họ không, hay bạn nghĩ họ đang muốn chơi xỏ bạn?

Sau đây là vài dữ liệu về những con chuột cống dễ thương...

1. Nói chuột ở bản là không công bằng. Chúng dành phần lớn thời gian để liếm láp cho cơ thể sạch sẽ.

2. Chuột không ăn thịt người – ít nhất là chủng nào người còn sống. Nếu có một con chuột tấn công bạn, bạn có thể đuổi nó đi bằng cách la lên thật là to. Cái đó chắc chắn bạn làm được – đúng không nào? Lúc đó nó sẽ biết là bạn còn sống và còn khả năng kháng cự.

3. Chuột là những con gia súc tận tụy trung thành hơn là những con chuột lang và những con chuột bạch. Chúng rất thích được vuốt ve và được cưng chiều. Thế nhưng riêng bạn thì đừng này ra cái sáng kiến đó với một con chuột chưa được thuần hóa nhé.

4. Nếu một ngày kia bạn thấy mỗi một với con thú cưng của mình, thì bạn vẫn còn có thể ăn thịt nó. Thịt chuột có mùi vị tương tự như thịt thỏ. Ở xứ Philippin, chuột cống nấu nước dừa đích thực là một món ăn thượng hạng.

5. Một gia đình chuột cứ mỗi năm lại có thể tăng thêm 15.000 con chuột (con, cháu...). Mặc dầu vậy, bọn này vẫn có tinh thần gìn giữ gia đình rất mạnh, và chuột con chỉ bị ăn thịt trong những thời kỳ đói khát trầm trọng.

Người ta có thể nói rằng, nếu đem so sánh với một số loài động vật khác thì quả thật chuột có một cuộc sống gia đình hạnh phúc.

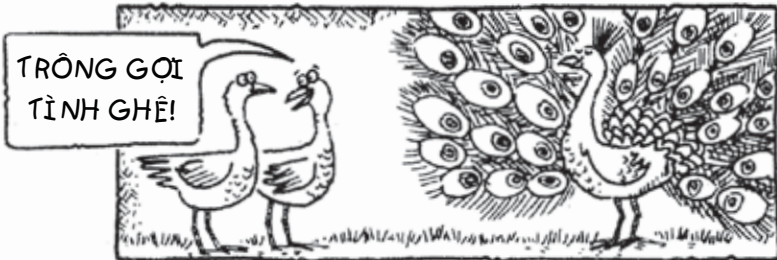
Phát triển giống nòi và hạnh phúc gia đình

Gia đình bạn có ấm êm không? Các bạn có gần gũi nhau, cư xử với nhau dịu dàng dễ thương? Hay là cãi vã liên hồi và ném đồ bay tứ tung? Rất nhiều loài thú yêu thương và lo lắng cho con cái hết sức mình. (Thử kể điều đó cho cha mẹ bạn nghe đi!) Nhưng với một số con thú khác thì hoàn toàn không có khái niệm "hạnh phúc gia đình". Không đâu, chúng có những thói hư tật xấu là ăn thịt lẫn nhau. Và lúc bấy giờ thì khái niệm "bữa cơm gia đình" đột ngột lại có một ý nghĩa hoàn toàn khác hẳn...

Gã trai đom đống

Bước đầu tiên của việc thành lập gia đình là chuyện kết đôi. Những con thú đực gắng sức làm những chuyện kỳ quặc nhất để có thể thu hút sự chú ý của một con cái phù hợp với nó.

Cũng giống như thanh niên ăn vận đẹp đẽ và trang điểm kỹ càng vào buổi tối trước khi đi chơi, những con chim đực cũng "làm điệu" để hấp dẫn bạn gái. Rất nhiều loài chim đực ông trời tặng cho một bộ lông cánh sắc sỡ, ví dụ như con công hoặc vịt trời có cái đầu màu xanh lục đẹp đẽ.

Những con chim đực khác lại hát để gây sự chú ý. Con cái của các loài này sẽ chọn chàng ca sĩ nào có tài nhất. Chẳng phải chỉ có chim mới hát đâu nhé! Những bài ca của bọn cá voi lưng gù vang xa tới hàng trăm kilomet – rất có thể ở một nơi xa xôi nào đó trong

biển cả đang có một cặp tai thích hợp thì sao! Kể cả loài Chuột Châu Chấu sống tại nước Mỹ cũng hát trong thời kỳ giao phối – chúng ngõa thẳng lên trên mông – và ca lên những bài the thé.

Một mảnh khác được một số chim đực áp dụng là xây cho con cái một cái tổ thật đẹp, thật ấm êm để đẻ và ấp trứng. Nhưng vất vả như anh chàng chim bụi tở xứ Châu Úc thì chỉ có rất ít người theo kịp...

NÀO BỘ BẤT ĐỘNG SẢN CHUYÊN NGHIỆP

SẼ GIÚP CHO BẠN TÌM ĐƯỢC CÁI TỔ LÝ TƯỞNG

HÀNG BÁN:

Một ngôi nhà đẹp tuyệt vời

MIÊU TẢ VẮN TẮT:

Công trình xây dựng bao gồm một mặt bằng với những bức tường bao quanh thoáng thơm, được đan bằng cây lá.

TRANG THIẾT BỊ ĐẶC BIỆT:

Ngôi nhà của bạn tạo từ những đối tượng thiết kế được chọn lựa kỹ càng: đó là một bộ sưu tập thú vị bao gồm nào vỏ, nào lông, nút chai, nắp bút dạ, các loại móng, xương thú, xương đầu chim và xác côn trùng. Ông chủ nhà hiện thời đã nhai nát những quả việt quất, rồi trộn lẫn món này với nước dãi và dùng một thanh gỗ nhỏ làm cọ vẽ để quét lên những bức tường màu xanh dương sảng trọng.

Chú ý: 1. Những ai muốn mua nhà cần lưu ý rằng, lớp sơn tường phải được quét lại mỗi ngày. Bạn có thể sử dụng bất kỳ loại sơn nào, miễn là màu xanh dương. Và những con chim hàng xóm cũng chỉ chờ có cơ hội là sẽ nhanh lẹ «tia» bớt chất liệu xây dựng ra khỏi tổ.*

*2. Bạn không thích màu xanh dương ư? Đừng lo. Những con chim trong bụi khác sử dụng màu xanh lục hoặc thậm chí cả màu xám và màu đỏ. Vậy là bạn có quyền lựa chọn giữa nhiều màu sắc khác nhau.

Một phương pháp khác để tìm con cái của các chàng là chiến đấu chống lại những con đực khác. Con cái chắc chắn sẽ thấy bạn là người hùng đáng ngưỡng mộ, mà nếu nó không nghĩ như thế thì nó cũng chẳng còn sự lựa chọn nào khác, bởi bạn bây giờ là người đàn ông duy nhất trong vùng. Trong số những con thú đực chiến đấu với nhau vì con cái, ta phải kể đến chàng hươu (cũng có thể vì thế mà sừng nó mọc cao tới vậy), mèo đực và hươu cao cổ. Đầu tiên bọn hươu cao cổ xô đẩy lẫn nhau, nhưng rồi toàn bộ vụ tranh đua này sẽ kết thúc bằng một cuộc đọ sức giữa hai cái cổ dài ngoằng. Cả những con chim đực cũng chiến đấu. Đa phần trong những cuộc chiến này ít khi có kẻ phải bỏ mạng. Chỉ có loài người khủng khiếp chúng ta mới là trường hợp ngoại lệ.

Những dấu vết đẫm máu

Chắc bạn đã biết Chim Cổ Đỏ là một con chim nhỏ thích nhảy nhót trên nền tuyết mùa đông như những đốm màu sắc sỡ. Và chắc các bạn cũng đã biết cái bài đồng dao đã khiến cho không ít trẻ con phải gặp cơn ác mộng.

“Một con chim sẽ mới tội tệt làm sao!”, các bạn chắc sẽ nói như vậy. “Sao lại tàn nhẫn mà giết một con chim nhỏ xinh xinh như thế.” Nhưng con chim sẽ có thật sự có tội không? Bạn cứ đọc tiếp đi rồi tự quyết định nghe...

MỘT VỤ ÁN CHO CHIM - THẨM TỬ TRƯỞNG

Thứ hai

Sáng hôm nay vào lúc sáu giờ, người ta phát hiện thấy quý ngài Chim Cổ Đỏ đã chết, cơ thể bị trụi lông tới một nửa, hai chân cứng quèo chỗ lên trời. Đầu tiên tôi nghi gã mèo hàng xóm, nhưng rồi xác định được vào

LÔNG BỊ TRỤY
MẮT NỬA

thời điểm phạm tội, mèo ta đang nằm trên giường. Tôi đã quyết định cho thực hiện mổ xác, và biết là thủ phạm đã mổ nạn nhân cho tới khi nạn nhân qua đời. Tôi cho rằng đây là một tội phạm bạo lực. Để thu thập được những thông tin dẫn đến chuyện lật mặt thủ phạm, tôi đã tuyên bố đặt mức tiền thưởng là 50 con giun chết.

ĐÓNG TƯỢNG TÌNH
NGHI BẠN ĐẦU

Thứ ba

Lần cuối cùng người ta nhìn thấy ông Chim Cổ Đỏ là khi ông ta đang rĩa lông trước ngực và cao giọng hát để đuổi một kẻ vừa lén vào địa phận của mình. Thế rồi đột ngột, giọng hát tắt. Giờ đây chúng tôi đã nhận được nhiều lời mách bảo về một đối tượng chim sẽ tình nghi – thế nhưng đối tượng này lại có một lý do vắng mặt rất vững vàng. Tất cả các bằng chứng đều trở về một hướng khác.

ĐÓNG TƯỢNG TÌNH
NGHI CHINH -
CHIM SẾ

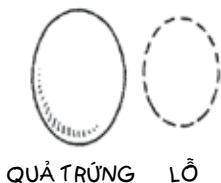
Theo ý bạn thì ai đã giết con Chim Cổ Đỏ?

- a) Chim Cổ Đỏ cái
- b) Chính con trai của nó
- c) Một con chim đại bàng bay ngang qua

Hãy tự thử nghiệm... phía bên trong một quả trứng trông ra sao

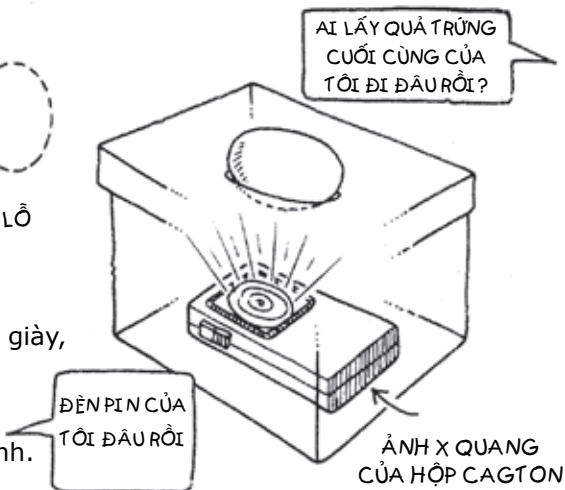
Trả lời: b) Chỉ có Chim Cỏ Đỏ đực mới chiến đấu với nhau, nếu đàn ông Chim Cỏ Đỏ chàng đi dàng đi thường như vẻ ngoài! Nhưng cuộc chiến giành địa phần giữa cha và con trai xảy ra khá thường xuyên – bởi một con Chim Cỏ Đỏ không có địa phần riêng sẽ chết đói trong mùa đông. Chuyện bỏ màng trong chiến đấu dù hiếm khi xảy ra, nhưng vẫn là khả năng có thể.

Một khoảng thời gian sau khi giao cấu, những chim cái bắt đầu có con. Thú có vú đẻ ra con sống, còn bọn khác thì đẻ trứng. Bạn có đủ lòng dũng cảm để xem xét những bí mật ẩn trong một quả trứng không?

Bạn cần:

- Một hộp carton đựng giày,
- Một chiếc đèn pin,
- Một quả trứng,
- Một bát bằng thủy tinh.

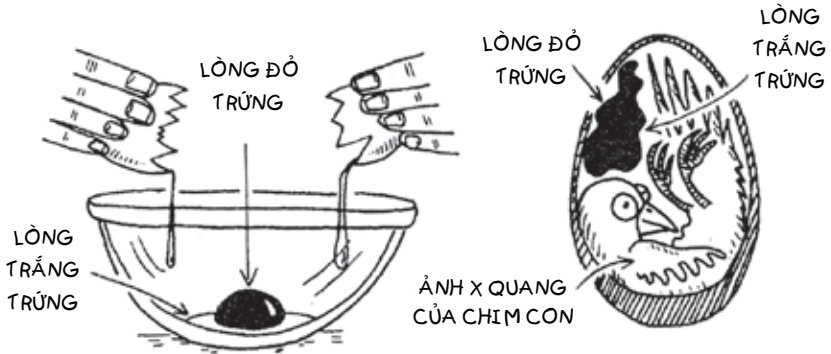

Cách làm như sau:

1. Bạn đặt quả trứng lên trên nắp hộp carton và dùng bút chì vẽ theo hình dạng của nó. Hãy khoét carton thủng một lỗ sao cho có thể đặt quả trứng nằm vào đó mà không bị lấn ra.
2. Bạn đặt đèn pin đã bật sẵn vào trong hộp carton, đóng nắp hộp lại, thận trọng đặt quả trứng lên trên lỗ.
3. Tắt hết đèn đi cho phòng tối.
4. Bây giờ bạn sẽ nhìn thấy lòng đỏ trong quả trứng.

5. Đập khẽ quả trứng vào rìa bát, rồi thận trọng đổ nội dung bên trong trứng vào bát. Nhớ đừng đổ ra nền phòng.

6. Phần bên trong trứng bao gồm lòng đỏ, lòng trắng trứng (một chất nhầy gần như trong suốt) và hai sợi dây để buộc chắc lòng đỏ trứng, nhưng hai sợi dây này rất khó nhận ra.

Sau những quan sát vừa rồi, bây giờ bạn có thể nói rằng, con chim con ở trong trứng thở ra sao?

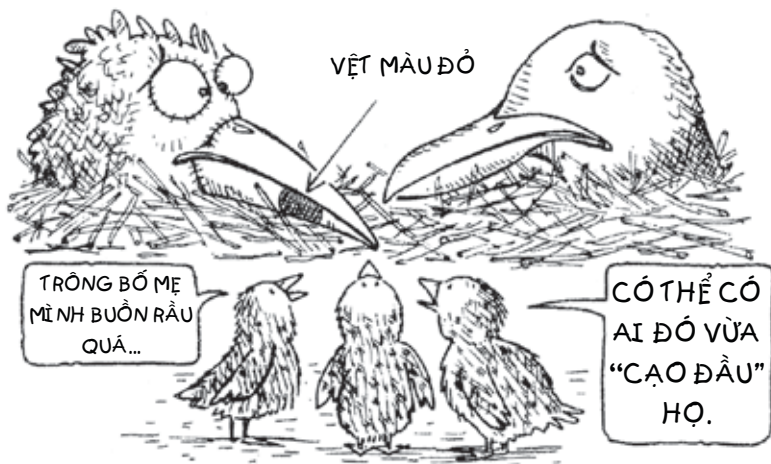
- Nó thở bằng không khí lọt vào qua vỏ trứng.
- Nó không cần phải thở trước khi chui ra ngoài.
- Chắc trong trứng phải có một bong bóng không khí.

Trả lời: a) Vỏ trứng cho không khí lọt qua, nhưng không cho nước lọt qua. Không khí lọt vào tới máu của chim con. Và c) Ở phần đầu bẹ ra của quả trứng có một bong bóng không khí. Nếu bạn chỉ chọn riêng câu trả lời này thì bạn chỉ được một nửa điểm thôi, bởi chim con chỉ thở chứ không khí này trong vài ngày trước khi nó chui ra khỏi vỏ.

Bạn có khả năng trở thành nhà động vật học không?

Đa phần chim chóc đều mớm mồi cho con cái bằng cách ói đồ mà chúng đã ăn, ói thẳng vào trong họng chim con. Chúc cả mẹ lẫn con ngon miệng!

Một nhà khoa học tự nhiên người Hà Lan là Nikolaas Tinbergen (1903-1988) đã muốn tìm hiểu xem động tác nôn kia được kích thích bởi thứ gì. Ông nhận ra rằng, những con chim của loài Hải Âu Bạc thường mổ vào một vệt màu đỏ trên mỏ của cha mẹ chúng. Vậy là Tinbergen muốn biết liệu cái vệt này có là một yếu tố quan trọng trong quan hệ mớm mồi hay không. Ông tạo ra một mô hình thô sơ hình đầu chim Hải Âu Bạc, và không quên tạo cả cái vệt màu đỏ trên mỏ. Sau đó, ông đi kiếm một cái đầu chim thật của một con chim Hải Âu Bạc đã chết và tô lấp vệt màu trên mỏ kia. Bây giờ những chim non sẽ mổ vào đâu?

- Mổ vào đầu con chim hải âu bị chết – bọn trẻ tưởng đó là bữa tối của chúng.
- Mổ vào mỏ của mô hình, bởi mỏ này có vệt màu.
- Chẳng mổ vào đâu cả – cái đầu chim chết khiến bọn chim con bối rối đến mức chúng chẳng nghĩ đến chuyện mổ.

Trả lời: b) Bạn chờ mong điều gì chứ? Khi nhìn thấy một cái đầu nào cũng được, miễn là vệt hiện ra rõ ràng trên mỏ. Chúng mình rằng, màu đỏ là không quan trọng. Cái vệt đó có đầu người! bạn có nơi con dơi không? Tinbergen còn tiếp tục

Bạn đã biết chưa?

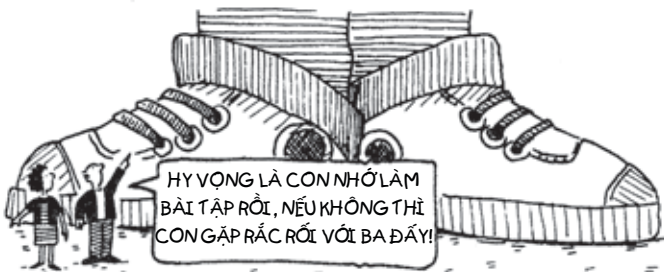
Một số động vật bé hoàn toàn chẳng giống gì với cha mẹ chúng, và ngoại hình của chúng thay đổi hoàn toàn trong thời gian chúng lớn lên.

1. Bọ nòng nọc trông đâu có giống gì bọ cóc hay bọ nhái. Chúng có đuôi, không có chân và có mang để thở... Những cái mang này dần biến mất, thế rồi đột ngột, từ cơ thể mọc ra một hoặc hai cái chân. Trong một thời gian, bọ nòng nọc có thể có hai hoặc là ba chân. Khi cả cái chân thứ tư cũng đã mọc ra rồi, thì đuôi bắt đầu cụt dần. Cuộc sống của một con ếch con quá thật có lắm chuyện khiến nó phải bối rối!

2. Con chuột túi con trông như một con giun tí xíu màu hồng, chỉ to bằng một hạt đậu thò, bằng 1/12.000 so với mẹ nó. Tới một lúc nào đó sau khi được đẻ ra, nó bò xuyên qua lông của mẹ cho tới khi tìm thấy túi – và cả những núm vú trong túi. Sau bảy tháng, chuột túi con đã đủ lớn để thành thạo nhảy ra ngoài túi một chút. Và sau mười một tháng thì nó phải ra ngoài thật sự.

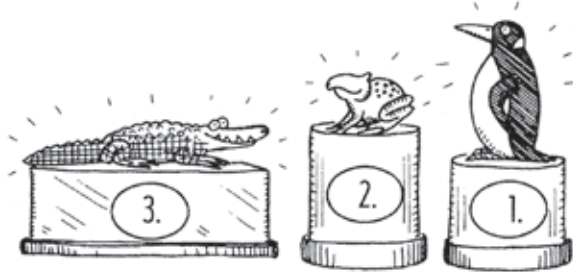
Gần như ngay lập tức, sẽ có đứa em kế tiếp thế vào chỗ của nó.

3. Thế vẫn còn chưa thấm vào đâu đấy! Một con cá voi xanh bắt đầu cuộc sống của nó trong bụng mẹ dưới tư cách một tế bào trứng, chỉ nặng khoảng 0,0009922 gram. Còn một cá voi mới được sinh ra đời đã nặng 8 tấn rồi. Một con cá trưởng thành nặng trên 130 tấn! Cái đó cũng giống như bạn đã tăng trọng lượng của bạn lên gấp 140.000.000.000 lần vậy mà.

Cuộc thi của những bậc phụ huynh mẫu mực

Rất nhiều con cái chăm bẵm cho con của chúng và giữ gìn cho chúng được sạch sẽ. Thế nhưng các ứng cử viên sau đây mới thật sự là những bậc cha mẹ hàng đầu...

Giải ba

Mẹ cá sấu. Các bà mẹ cá sấu chôn trứng của chúng vào cát dọc các triền sông. 95 ngày sau đó, khi nghe đám cá sấu con kêu lên trong trứng, chúng lại đào trứng ra. Sau khi cá sấu con chui ra khỏi vỏ, mẹ cá sấu gom chúng vào trong cái mõm khổng lồ của mình rồi bơi ra sông, thả cho chúng bơi. Trong vài tháng sau đó, bà ta mớm cho lũ con cái những món ngon thượng hạng như những con cóc con nhái, những miếng cá ngon lành và kể cả những con côn trùng giòn tan.

Giải nhì

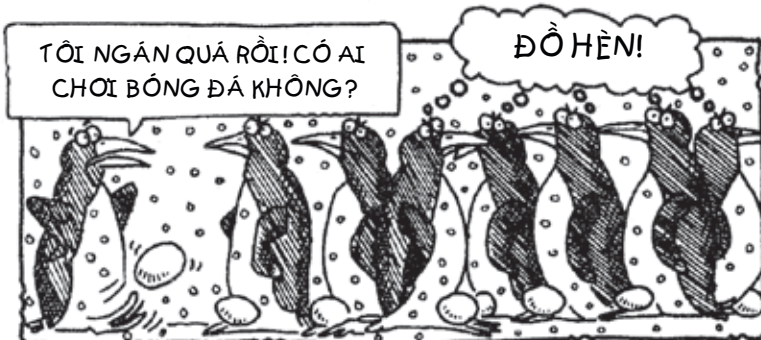
Mẹ Cóc Tổ Ong. Đây là một con thú cực kỳ xấu xí – thậm chí trong cả hàng ngũ cóc. (Có lẽ bạn bè của nó cũng công nhận như vậy – nếu

như nó có bạn.) Nó không có mắt, không có răng và không có lưỡi, chỉ có một cái mõm khổng lồ, đớp lấy tất cả những gì chuyển động. Không hiểu bằng một cách nào đó, con mẹ đẻ những con nòng nọc con của nó lên lưng mình và bao quanh những đứa con bằng một lớp bong bóng da. Cứ thế nó đeo con trên lưng vài tháng trời, cho tới khi những phiên bản xấu hoặc bé tí của bà mẹ nhảy ra ngoài.

Giải nhất

Ông bố Chim Cánh Cụt Vua. Trong khi bà mẹ chim cánh cụt đi bắt cá ở biển thì ông bố đứng chung chỗ với hàng ngàn đàn ông khác cũng đang dầm chân trong cái lạnh giá băng của Nam Cực. Mỗi ông bố đều giữ trên chân mình một quả trứng để ủ cho trứng ấm. Nếu trứng rơi xuống, con chim con nằm trong trứng sẽ chết. Đám đàn ông đó đứng liền 40 ngày trời và 40 đêm trời không ăn uống ngủ nghỉ gì cả, cho tới khi những con chim cái quay trở lại. Thịnh thoảng nhiệt độ tụt xuống tới -40°C . Thật là một người hùng đích thực.

Những gia đình khủng khiếp?

Dĩ nhiên không phải bố mẹ nào cũng chăm sóc con cái ân cần. Rất nhiều loài cá, loài bò sát và loài lưỡng cư cứ mặc kệ trứng của chúng, và những bé con non nớt phải liệu hồn mà tự tìm cách sống sót, chừng nào có thể.

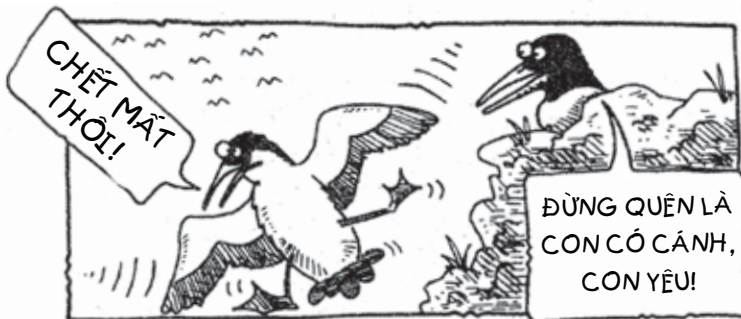
Nhất là bọn cá, chúng chẳng mấy động tâm khi có vài con cá non chết đi. Một con cá tuyệt mỗi năm đẻ tới 8 triệu trứng. Nếu tất cả mà sống sót thì đến biển cũng phải chật chội vì chen chúc. Và đây cũng là điểm mà lý thuyết tiến hóa của Darwin đề cập tới bằng khái niệm "sự chọn lựa tự nhiên". Sẽ có đủ những con cá tuyệt con sống sót để đảm bảo cho thế hệ tiếp theo. Và đó là những con cá tuyệt khỏe hơn và mạnh hơn.

Chẳng phải con thú con nào khi sinh ra đời cũng được cha mẹ xúm nhau chăm lo. Ví dụ như gia đình voi chỉ gồm toàn các con cái, được dẫn đầu bởi con già nhất. Con voi cái này quyết định cả đoàn đi về hướng nào và bao giờ thì phải cùng nhau đi tìm nước. Đám voi con được tất cả những con voi cái trong gia đình chăm lo, nhưng một khi những con đực trong số chúng lớn lên, chúng sẽ bị đuổi đi, ra họp nhóm với những con voi đực khác. Vậy là có những đàn voi đực và có những đàn voi cái. Nếu bạn là một cô bé có một ông anh trai khó chịu, bạn sẽ thấy là phương pháp này không đến nỗi tệ, đúng không nào?

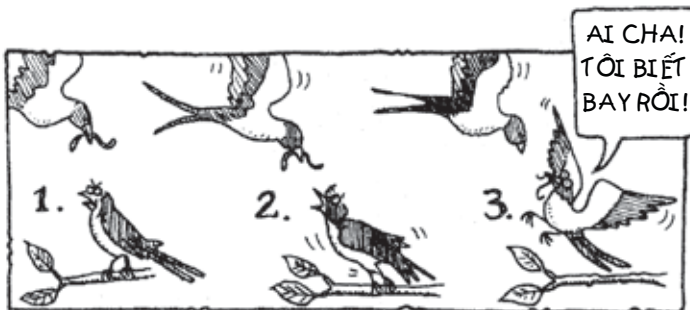
Những bài học cần thiết cho sự sống còn

Một con thú con rất cần được dạy về nghệ thuật sống còn, bởi đây không phải là chuyện hiển nhiên. Nếu thú con gặp may thì cha mẹ nó sẽ dạy cho nó tất cả những điều cần thiết.

1. Giống chim Lummen sống từng đàn lớn dọc các dải bờ đầy vách đá của Biển Bắc là những con chim vừa biết bay, vừa biết bơi. Đám cha mẹ dạy dỗ điều này bằng cách ún con đến bên vách đá và... đẩy xuống. Nếu chim non biết bay – thì tốt. Nếu không, nó phải liệu hồn học bơi cho thật nhanh.

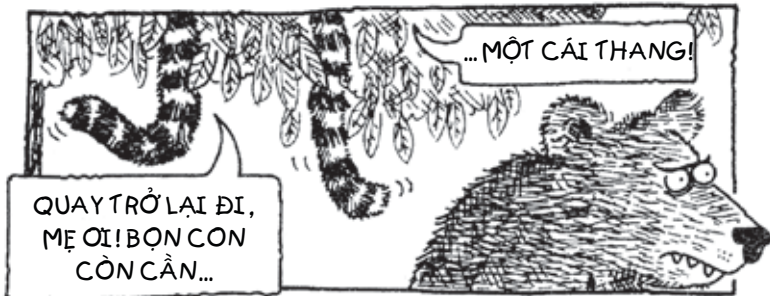
2. Khi én mẹ mang thức ăn về cho con, chúng bay lơ lửng trên mỏ chim con một khoảng ngắn. Nếu bọn trẻ con muốn ăn, chúng chẳng còn cách nào khác là phải học cách bay lên đón mồi.

3. Những con báo Gêpa mẹ bắt về một con linh dương, rồi thả con này chạy đi, để cho bọn báo Gêpa con đuổi theo. Nếu con linh dương chạy thoát, đám báo con nhận được một bài học: chúng phải nhện đối.

4. Khi những đứa con trở nên quá lớn, gấu xám mẹ sẽ đuổi chúng lên một thân cây rồi bỏ đi. Kể từ đó, bọn trẻ con sẽ phải học bài học khó nhất: làm thế nào sống sót khi ta chỉ có một mình trong thiên nhiên hoang dã.

Nhưng có một bài học mà bất kỳ con vật bé nào (và bất kỳ một đứa bé nào của loài người) cũng đều phải học: vào cuối mỗi ngày ta phải ngủ. Mặc dù vậy, vẫn có những kẻ đi sẵn trong khi bạn nằm trong giường mà ngáy vang trời. Và đó chính là những tay thợ săn đã nhận được lệnh giết chóc.

CON CÚ và những dạng hình tăm tối khác

Đêm đến. Thời gian của những bí mật và ... hiểm nguy. Trong bóng tối người ta nhìn không rõ, và ánh trăng khiến tất cả gây ấn tượng kỳ lạ và bí hiểm. Còn những tiếng động nữa mới đáng nể chứ! Kia, một tiếng thét! Có cái gì đang lách qua bụi rậm. Và trong bóng tối lơ mơ đang có một cái gì đó đen đen, đe dọa, đang đi tìm bữa ăn đầu tiên trong đêm. Liệu bạn có còn sống cho đến bình minh tới?

Bọn thú đêm được tạo hóa sinh ra để đi săn trong bóng tối. Cơ thể chúng được trang bị tất cả những gì tối ưu nhất cho cách sống này.

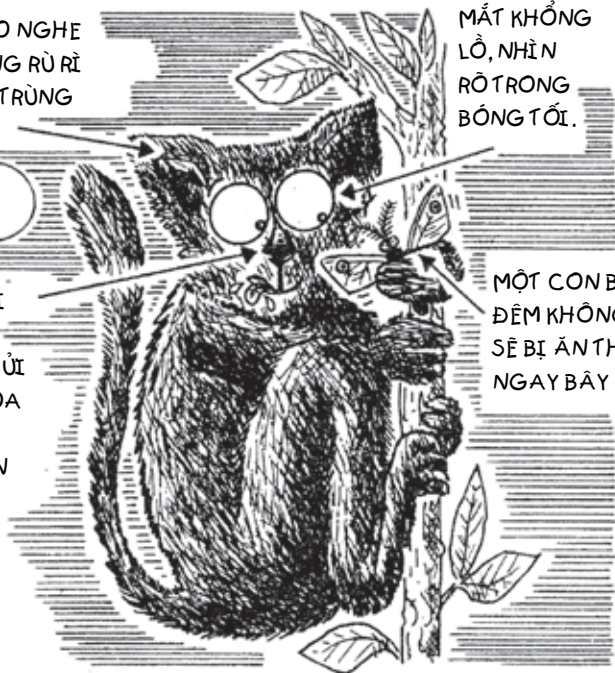
Ta thử xét con Khỉ Bụi Rậm ở Châu Phi. Cái con vật lông ánh vàng thuộc loài khỉ này sống trên các thân cây. Nó dành thời gian suốt đêm cho việc săn côn trùng, săn chim, tìm quả và tất cả những gì lạc vào giữa những móng vuốt của nó.

CÁP TAI TO NGHE
ĐƯỢC TIẾNG RÙ RÌ
CỦA CÔN TRÙNG

HAI CON
MẮT KHỔNG
LỒ, NHÌN
RÕ TRONG
BÓNG TỐI.

MỘT CÁI MŨI
XUẤT SẮC,
CON VẬT NGƯỜI
THẤY TAI HỌA
CẢ KHI NÓ
KHÔNG NHÌN
THẤY.

MỘT CON BƯỚM
ĐÊM KHÔNG MÀY,
SẼ BỊ ĂN THỊT
NGAY BÂY GIỜ

Bạn đã biết chưa?

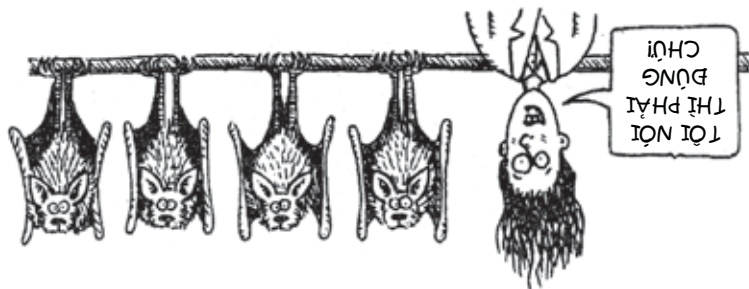
Dĩ nhiên, thú đêm thường ngủ vào ban ngày và hoạt động về đêm. Nhưng bạn có biết rằng, có một số thú ngủ ban đêm và hoạt động ban ngày, người ta gọi là thú ngày? Còn những kẻ hoạt động mạnh mẽ nhất vào những lúc trời mờ sáng hay trời mờ tối lại là những kẻ "hoạt động khi chạng vạng". Trong số những người mà bạn quen biết, có ai được xếp vào loại "hoạt động lúc trời chạng vạng" không?

Có thể bạn cho rằng làm thú đêm thật mệt mỏi. Nhưng thử nghĩ đến những ưu thế mà con thú nhỏ có được qua cách sống ngược đồng hồ này. Vào đêm không khí lạnh và ẩm ướt, đó là chuyện dễ chịu khi phải sống trong một vùng đất khô nóng. Bóng đêm giúp ta ẩn nấp dễ dàng, và nhiều quái vật lớn hơn và dữ tợn hơn lúc đó chỉ biết ngủ mê mệt.

Không may, có cả những con thú ăn thịt hoạt động về đêm. Cứ đêm xuống là cú ta lượn cánh để tóm cổ chuột chù. Linh cẩu và sư tử quần thảo trên những thảo nguyên Châu Phi, dơi vỗ cánh lao qua không trung. Bạn có lần nào nhìn thấy chúng bay khi trời chạng vạng chưa? Trông hơi bị giống con ma, đúng không nào? Chắc chắn là bạn không muốn lại gần chúng đâu. Nhưng có những nhà động vật học lại rất mê lũ dơi. Họ khẳng định chúng thật tuyệt vời. Tại sao?

Những con dơi tuyệt vời

1. Bọn dơi sống tới 5/6 cuộc đời của chúng trong tư thế vắt mình lên cao và chúc đầu xuống đất. Một chuyên gia về dơi nói, đây thật sự là một phong cách sống thú vị.

2. Bọn dơi sinh con đẻ cái ngay trong tư thế này nữa nghe. Bình thường ra thì các con dơi mẹ sẽ đỡ được con trước khi chúng đập thẳng xuống mặt đất, và bọn dơi con thì được bản năng dạy bảo cách ngoạm răng vào lông dơi mẹ. Bạn nghĩ sao, liệu em bé con của loài người chúng ta có làm được điều đó không?

3. Những con dơi quả thật có ngoại hình chẳng mấy dễ thương, nhưng chúng lại không bị phụ thuộc vào cặp mắt của chúng. Khi bay, dơi phát ra những âm thanh cao vóng rồi lắng nghe tiếng vọng. Một khi những sóng âm bị cơ thể của một con côn trùng đang bay ngang qua phản lại, chúng sẽ lao đúng về hướng đó và ăn ngốn ngẫu con mồi trong khi bay.

4. Cứ mỗi giây, một con dơi lại phát ra tới 200 âm thanh dạng đó! Và lần nào phát ra âm thanh, nó cũng tạm thời tắt công-tắc tai đi, để không bị điếc. Thế những kẻ tội nghiệp khác...?

Bạn có khả năng trở thành một nhà động vật học không?

Cuối thập kỷ 80 của thế kỷ trước, nhà động vật học Merlin D. Tuttle đã thực hiện một loạt thí nghiệm về loài dơi. Ông tìm hiểu cách dơi săn ếch nhái. Một người bạn đồng nghiệp ủng hộ ông là Michael Ryan, người nghiên cứu cách ứng xử kết đôi của bọn ếch. Bạn có thể đoán ra kết quả của họ không?

Thí nghiệm số 1

Liệu bọn dơi có biết loài ếch nào là thứ ăn được và loài nào là ếch độc? Tuttle giam một con dơi vào một cái lồng lớn, đủ chỗ cho nó

bay được. Thế rồi ông bật băng ghi âm, phát những tiếng quàng quạc của bọn ếch ăn được và ếch độc. Chuyện gì xảy ra?

a) Bọn dơi tấn công máy ghi âm mỗi khi có tiếng ếch vang lên.

b) Bọn dơi chỉ tấn công máy ghi âm khi chúng nghe tiếng kêu của bọn ếch ăn được.

c) Bọn dơi lao thẳng về phía nhà khoa học, qua đó câu hỏi của chúng ta không được trả lời. Thế nhưng rõ ràng đã có một bằng chứng là bọn dơi tấn công tất cả những gì chuyển động.

Thí nghiệm số 2

Tiếp theo đó, các nhà khoa học thử với ếch thật. Liệu chúng có thể nhìn thấy bọn dơi bay tới để ăn thịt chúng không? Hai người đàn ông tạo nên một mô hình dơi, và cho con dơi giả này bay dọc theo một cái dây được họ căng phía trên mặt ao. Bọn ếch phản ứng thế nào?

a) Chúng không nhìn thấy mô hình dơi và cứ tiếp tục kêu quàng quạc như thể chả có gì xảy ra cả.

b) Chúng nhìn thấy mô hình và quàng quạc còn to hơn, để đuổi con dơi đi.

c) Chúng im như chết khi con dơi bay trên đầu chúng.

Thí nghiệm số 3

Bọn dơi nhận ra bọn ếch qua hình dạng của ếch hay qua những âm thanh mà chúng phát ra? Tuttle cầm một con ếch trong một bàn tay và xoa xoa những đầu ngón tay của bàn tay kia để tạo tiếng

sột soạn. Bây giờ con dơi tấn công con ếch hay là tấn công những ngón tay của nhà khoa học đây?

a) Những ngón tay. Ông Tuttle bị nó cắn đau ghê gớm.

b) Con ếch.

c) Nó chẳng tấn công thứ gì cả. Con dơi này bị vướng vào tóc của ông Tuttle, và cuối cùng nhà khoa học phải nhờ người ta cắt cả một tảng tóc lớn. Điều đó chứng minh là dơi bị bối rối trước âm thanh.

Trả lời: 1b) Bọn dơi đi săn bằng cái tai rất tinh của chúng.
2c). 3a) Cả điều này cũng chứng minh rằng, bọn dơi định hướng theo âm thanh khi đi săn.

Bạn đã biết chưa?

Trong hang Carlsbad, New Mexico, USA, đây dơi là dơi. Có tới 20 triệu con dơi Bulldog của xứ Mexico tụ tập ở đó vào mỗi mùa hè. Bọn chúng chen chúc đầy kín các vách hang – với 2.000 con trên một mét vuông. Mặc dù vậy, khi dơi mẹ đi săn trong đêm quay trở về hang, nó vẫn nhờ vào tai và mũi mà tìm được con của nó. Người ta nhận ra rằng, xác suất trúng đích của nó lên tới 80%.

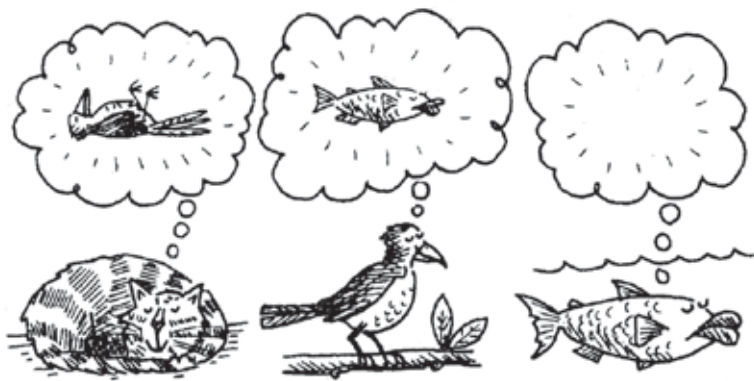
Chúc ngủ ngon, các bạn thú dễ thương!

Đa phần các con vật chẳng thích đi lại khi trời tối. Chúng thích ngủ hơn. Rất nhiều nhà khoa học cho rằng, các con thú và con người ngủ, bởi cả thú lẫn người chẳng có việc gì hay hơn. Trong đêm tối không nhìn được, mà ban ngày đã ăn đủ no rồi. Vậy không ngủ thì làm gì? Dĩ nhiên, một số loài thú có những thói quen ngủ rất kỳ quặc...

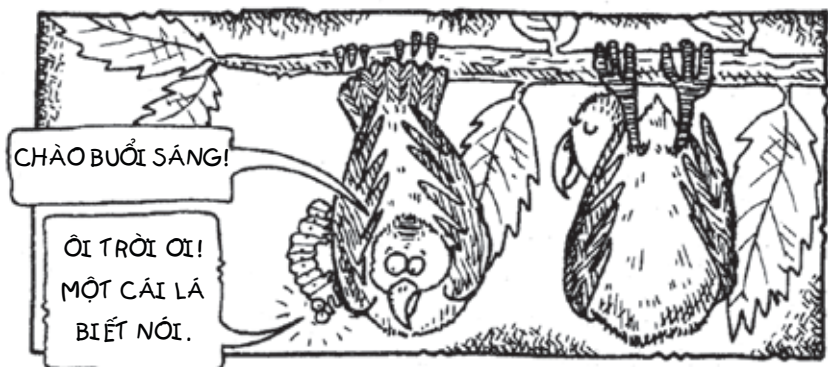
1. Bọn tinh tinh làm ra những cái giường bằng cành cây. Nhưng mỗi sáng khi thức dậy, chúng chẳng nghĩ đến chuyện dọn dẹp cho gọn gàng. Thay vào đó, chúng ném phắt cả giường lẫn đồ bẩn lẫn rận. Bạn thấy chuyện này thế nào?

2. Khi những con Cá Vẹt muốn đi ngủ, chúng liền quấn mình trong một quả bóng làm bằng bùn, có một lỗ hở nhỏ để thở. Ngủ cách này chúng có thể yên tâm không bị những con lươn kẻ cướp thăm hỏi.

3. Người ta đoán rằng, chỉ có chim và thú có vú mới nằm mơ, còn cá, những loài lưỡng cư và loài bò sát thì không. Nhưng chưa ai biết chắc chắn.

4. Giải nhất giành cho tư thế ngủ khó chịu được trao cho con Vẹt Mũ Miện Xanh. Nó ngủ chúc đầu xuống đất, bám vào một cành cây. Cái lưng màu xanh lục của nó trông như thể một lá cây. Ngủ cách này nó có thể đánh lừa bọn thú ăn thịt đấy.

Một số loại thú lại cho rằng, tốt hơn cả là ngủ suốt ngày. Ví dụ như con Koala sống ở Châu Úc.

MỘT NGÀY TRONG CUỘC ĐỜI CON KOALA

Đêm

Tôi leo trèo trên cái cây của tôi. Ăn 1kg lá Eukalyptus – đúng là một cuộc sống tuyệt vời! (ngáp dài). Bây giờ tôi ngủ chút đây nghe – Tôi xứng đáng được như thế lắm.

Nhận xét: Koala thường hoạt động về đêm. Mùi vị khó chịu của những cái lá Eukalyptus dai ngoách chẳng khiến chúng bạn tâm chứt nào.

5 giờ 10 phút

Tôi tìm thấy một cành cây đẹp, có thể cho tôi thu người ngồi ngủ. (Ngáy).

Nhận xét: Thực đơn ăn kiêng lá Eukalyptus không khiến bạn no đâu, nhưng lại khiến cho con Koala thấy buồn ngủ.

7 giờ 30 phút

Có một nhóm người đánh thức tôi dậy! Tại sao họ không để cho tôi ngủ nhỉ?

Họ vòng dây thừng quanh cổ tôi! Đúng là trò láo lếu! Bây giờ họ tìm cách giật tôi ra khỏi cây – tốt hơn cả là tôi bám vào gỗ cho chắc.

Nhận xét: Nếu trong vùng nào đó có quá nhiều Koala, thì tốt hơn cả là đưa vài con sang khu vực khác, trước khi chúng ăn trụi hết lá Eukalyptus và bị chết đói, nhưng chẳng phải con Koala nào cũng tỏ ra hài lòng với khu nhà mới của nó. Một số thấy nhớ nhà cũ và lên đường. Chúng đi bộ một quãng dài chậm rãi quay trở về cái cây mà nó yêu thích!

7 giờ 32 phút

Cứu tôi với! Họ bắt được tôi rồi! Cũng may mà tôi có những cái vuốt và những cái răng sắc. Arrrrr! Rồi tôi sẽ cho họ một bài học!

Nhận xét: Bởi Koala ngủ trong khoảng thời gian nóng nhất của một ngày, nên tránh được hiện tượng quá nóng và bị khát. Mọi chất lỏng mà nó cần thì đều có chứa trong những cái lá tươi non.

10 giờ sáng

Họ cho tôi vào một cái hòm rồi chở đi xa. Thôi được – cái cây mới trông cũng không đến nỗi tệ. Tốt nhất là tôi ngủ cho lại sức.

17 giờ, 18 giờ, 19 giờ
Khò khò...

Nhận xét: Con Koala ngủ trung bình 18 giờ mỗi ngày. Ngay cả khi tỉnh, nó cũng chuyển động chậm chậm đến độ nếu so với nó, con Lười sẽ là một tay vội vàng hết hoảng.

21 giờ

Ngập dài. Bữa điểm tâm hôm nay ta dùng gì đây? Lá Eukalyptus ư? Tuyệt thật.

Giấc ngủ mùa đông êm đềm

Đối với một số loài động vật, ngủ cả đêm vẫn chưa đủ. Một số còn ngủ gần như hết cả một mùa đông và chỉ thật sự tỉnh dậy khi mùa xuân đến. Cái đó người ta gọi là giấc ngủ mùa đông – chắc là bạn cũng đã nghe nói tới. Sau đây chúng tôi cung cấp thêm thông tin để giữ cho bạn tỉnh táo nghe.

Ngủ suốt mùa đông không phải là sáng kiến tệ, bởi khi trời lạnh như thế bạn thú sẽ cần nhiều thức ăn hơn để giữ ấm cơ thể. Mà thức ăn trong mùa đông lại khó kiếm, nên chúng ngủ đa phần số thời gian lạnh lẽo đó để sống sót mà không cần thức ăn bổ sung. Một số sống bằng kho dự trữ trong tử, một số sống bằng lớp mỡ đọng trên cơ thể mà chúng đã tích tụ được khi tiết trời ấm áp.

Trong số những con thú ngủ mùa đông có loài rùa, sóc, dơi và một số loài rắn. Trong giấc ngủ mùa đông, nhịp thở và mạch của các con thú sẽ chậm xuống, nhiệt độ cơ thể có thể giảm xuống tới 50 độ. Giấc ngủ này sâu đến mức người ta có thể tưởng là con vật đã chết. Đó là lý do tại sao rất nhiều chú rùa nhỏ bé tội nghiệp bị đưa ma quá sớm.

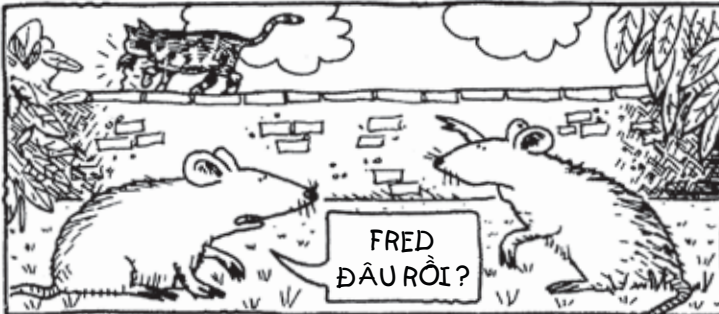

THẾ GIỚI ĐỘNG VẬT HẤP DẪN

Một số con thú có vẻ như là những thực thể thật sự khó chịu. Trông ngoại hình là thấy khó chịu, đã thế lại còn làm những việc tệ hại trầm trọng đối với con thú khác. Một số có những món vũ khí ghê rợn hoặc sử dụng những mảnh khóc nham hiểm để bắt mồi. Một số khác lại ăn những thứ thật sự tởm lợm, và thói quen ăn uống của chúng khiến ta thấy ghê.

Thì đã sao? Bạn đâu có thể đòi hỏi bọn động vật đổi xử lịch sự và e nể lẫn nhau. Những cách ứng xử có văn hóa như thế chỉ tìm thấy ở loài người thôi – nếu mà bạn gặp may. Bọn thú kia phải cư xử thẳng tay mới có thể sống sót trong một thế giới thẳng tay của thiên nhiên trần trụi. Đối với chúng, chuyện sống - còn quan trọng hơn là chuyện dễ thương. Bởi đối với một con thú, mỗi ngày là một cuộc chiến. Buổi sáng mai thức dậy, nó không biết liệu nó có còn sống đến tối hay không, hay sẽ trở thành một bữa ăn ngon lành cho kẻ địch.

Ngay cả khi ta thấy những thói quen của chúng là đáng tởm – nhưng động vật là những thực thể có ích. Chúng cung cấp thức ăn cho ta, hoặc làm việc cho ta – giống như ngựa của cảnh sát hay những con chó dắt người khiếm thị. Và có một chuyện rõ ràng: không bao giờ bạn thấy chúng nhàm chán (là điều không thể khẳng định với bất kỳ người nào). Ta cười chúng và ta thấy vui khi ở cạnh chúng. Dĩ nhiên ta cũng thấy một số động vật thật sự đáng tởm, nhưng nhìn chung là dễ thương, hấp dẫn và đáng nể bởi sự phong phú không thể tưởng tượng nổi của chúng.

Hy vọng tới giờ thì bạn hiểu ra tại sao các nhà động vật học có thể dành cả đời mình cho chuyện nghiên cứu thú vật trong môi trường sống tự nhiên của chúng. Và việc họ nổi cơn say mê cực độ một khi chụp được một cái ảnh đặc biệt của một con thú hiếm. Đúng thế, không nghi ngờ gì nữa – thế giới động vật thật điên khùng mà cũng thật hấp dẫn. Và chính vì những khía cạnh điên khùng đó mà chúng đặc biệt hút hồn ta. Và bạn đừng có quên! Bạn đọc được điều đó trong chính quyển sách này đây.

MỤC LỤC

Lời nói đầu	5
Những con thú lớn và những con thú nhỏ	7
Động vật Đồ ngu ngốc	24
Thế giới động vật ưa ngồi lê đôi mách	39
Trên đường du ngoạn	54
Bạn thân và tội phạm	65
Hổ, sư tử và những con thú ăn thịt khác	78
Kẻ phun thuốc độc	96
Khả năng phòng thủ tốt	105
Chức ngon miệng	118
Phát triển giống nòi và hạnh phúc gia đình	136
Con cú và những dáng hình tăm tối khác	149
Thế giới động vật hấp dẫn	158

THIÊN NHIÊN HOANG DÃ

Ái chà! Lạ lắm nhé!

NICK ARNOLD

Khanh Khanh dịch

Chịu trách nhiệm xuất bản: NGUYỄN MINH NHỰT

Biên tập: HOÀNG ANH

Bìa: BUI NAM

Sửa bản in: DUY HOÀNG

Kỹ thuật vi tính: MAI KHANH

NHÀ XUẤT BẢN TRẺ

161B Lý Chính Thắng - Quận 3 - Thành phố Hồ Chí Minh
ĐT: 39316289 - 39316211 - 38465595 - 38465596 - 39350973

Fax: 84.8.38437450 - E-mail: nxbtre@hcm.vnn.vn

Website: <http://www.nxbtre.com.vn>

CHI NHÁNH NHÀ XUẤT BẢN TRẺ TẠI HÀ NỘI

Phòng 602, Số 209 Giảng Võ, P. Cát Linh, Q. Đống Đa, Hà Nội

Điện thoại: 04.37734544

Fax: 04.35123395

E-mail: chinhanh@nxbtre.com.vn

Horrible Science

Cái gì? "!!! " bạn nghĩ môn sinh vật là thứ dành cho bọn óc chim sè, cho đám gà mái oang oác và lũ chuột chũi đui mù? Vậy là bạn chưa từng được nghe điều gì về thiên nhiên hoang dã đến ... rùng rợn.
Hay bạn đã biết rằng:

- Có cóc nhái sống trong toilet?
- Bọn ma-ca-rông hút máu là có thực?
- Con thú nào "hoành tráng" số 1 mọi thời đại?

Cùng cuốn sách này bạn sẽ hay:

- Cách thổi miến lủ rần
- Đám khi đột trò chuyện với nhau tình tứ đến đâu
- Con thú nào làm ta đau nhất thế giới?

Cuốn sách sẽ giúp bạn nhìn thiên nhiên bằng con mắt sắc như mắt đại bàng và trở thành con cáo khôn nhất "rừng trường". Bạn sẽ có một chuyến ngao du kiến thức với toàn tranh minh họa độc đáo, với những câu đố quái tai và những câu chuyện đọc sướng đến phát khùng. **Thệ danh dự: THIÊN NHIÊN LÀ MỘT CÔ NANG QUYỀN RỦ KHÚNG KHIẾP!**

Horrible Science - Nasty Nature

Lời © Nick Arnold 1997

Minh họa © Tony de Saulles 1997

Bản tiếng Việt do Nhà xuất bản Trẻ
xuất bản theo thỏa thuận

nhượng quyền với Scholastic UK Ltd.